TURKUVAZ KİTAP

Kız Erkekle Buluşur

MİTOLOJİ

ALI SMITH

Çeviren: Dilek ŞENDİL

Ali Smith

1962 yılında Inverness, İskoçya'da doğdu. Aberdeen Üniversitesi'nde eğitim gördü, Cambridge Üniversitesi'nde başladığı doktora eğitimini yarıda bıraktı. Bir süre üniversitede ders verdi, şimdi tüm zamanını yazarlığa ayırmakta, *The Guardian*, *The Scotsman ve Times Literary Supplement* gibi yayın organlarında yazmaktadır. Roman, öykü ve oyunları vardır. Romanlarından *The Accidental (Rastlantısal)* 2005'te Whitbread Yılın Romanı Ödülü'ne, *Kız Erkekle Buluşur* ise 2007'de Iskoçya Sanat Konseyi Yılın Romanı Ödülü'ne layık görülmüştür.

Dilek Şendil

1979 yılında Kadıköy Maarif Koleji'ni bitirdi. Kadıköy Yabancı Diller Yüksekokulu ve İstanbul Üniversitesi Amerikan Edebiyatı Bölümü'nde okudu. Çeviri serüvenine 1982 yılında yayımlanan Enid Blyton'ın *Cesur Hafiyeler* adlı kitabıyla başladı. Bugüne değin 50'ye yakın çevirisi yayımlandı. Dilimize kazandırdığı kitaplar arasında Maria Todorova'nın *Balkanları Tahayyül Etmek*, Richard Ford'un *Bağımsızlık Günü*, William Trevor'ın *Felicia'nın Yolculuğu*, Doris Lessing'in *Mara ile Dann*, Timothy Findley'in *Ölümsüzlük ve Pilgrim*, Ann Patchett'ın *Bel Canto*, Iain Pears'in *Scipio'nun Düşü*, Lawrence Durrell'in *Karanlık Labirent*, Ian Hodder'ın *Çatalhöyük: Leoparın Öyküsü*, John Gray'in *Saman Köpekler: İnsanlar ve Diğer Hayvanlar Üzerine Düşünceler* ve Alberto Manguel'in *Geceleyin Kütüphane* sayılabilir. Şendil'in yaymevimizden çıkmış çevirileri arasında Karen Armstrong'un *Mitlerin Kısa Tarihi*, Margaret Atwood'un *Penelopia*, David Grossman'ın *Aslanın Balı* ve Olga Gruşin'in *Suhanov'un Düş Yaşamı* bulunmaktadır.

ÖZGÜN ADI Girl Meets Boy: A Greek Myth of Iphis
© Canongate Books Ltd. / Turkuvaz Kitapçılık Yayıncılık A.Ş. (2005)

Bu kitabın yazarı olarak Ali Smith'in hakları, yazar tarafından 1988 tarihli Copyright, Design and Patent Act adlı yasa uyarınca beyan edilmiştir.

Her hakkı saklıdır. Tanıtım amaçlı kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmadan hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yayınevi: Barbaros Bulvarı, No: 153, Cam Han, Kat: 8
34349 Beşiktaş / İstanbul
Tel: 0212 354 30 00 Faks: 0212 288 50 67
www.turkuvazkitap.com.tr

GENEL YAYIN YÖNETMENİ İlknur Özdemir

EDİTÖR Hülya Balcı
DÜZELTİ Serra Tüzün
KAPAK Melis Rozental
GRAFİK Mahmut Hakan Güngör

1. BASIM Temmuz 2010, İstanbul
GENEL YAYIN 299 *EDEBİYAT* 141
ISBN 978-605-5596-58-3
BASILDIĞI YER Turkuvaz Matbaacılık Yay. A.Ş. (0216) 585 90 00

Turkuvaz Kitap bir TURKUVAZ MEDYA GRUBU kuruluşudur.

Ali Smith

KIZ ERKEKLE BULUŞUR

Mitoloji

Çeviren
Dilek Şendil

TURKUAZ
KİTAP

Mitler yaşamlarımıza yansıyan ve onlara biçim veren evrensel ve zamanı belirsiz öykülerdir –isteklerimizi, korkularımızı, özlemlerimizi irdeler, bize insan olmanın anlamını anımsatan anlatılar sunarlar. *Mitler* dizisinde dünyanın en iyi yazarlarından bazıları bir araya gelmekte, her biri çağdaş ve unutulmaz bir dille bir miti yeniden anlatmaktadır. Diziye katılan yazarlar arasında Margaret Atwood, Karen Armstrong, David Grossman, Alexander McCall Smith, Victor Pelevin, Ali Smith ve Jeanette Winterson'ı sayabiliriz.

Lucy Cuthbertson ve Sarah Wood için...

Uzakta, başka bir boyutta, züppelikten
ve ruhlarımızla bedenlerimizin dolaştığı
pırıltıdan çok uzakta yeni bir gün doğmakta.
E. M. Forster

Bilinmeyene güvensizlik duyulması
dar bir dünyanın işaretidir.
Joseph Roth

Tarihle mit arasındaki farkı düşünüyorum.
ya da ifadeyle hayal arasındakini. Anlatıya
susamışlık ve onunla başa baş giden öykünün
tutsaklığından kurtulma –çarpıtma– isteğini.
Kathy Acker

Cinsiyete sağlam bir kimlik olarak anlam
yüklenmemeli... Cinsiyet zamanla belli
belirsiz oluşan bir kimliktir.
Judith Butler

Yalnızca imkânsız şeyleri uygulayın.
John Lyly

ben

Haydi size kız olduğum günleri anlatayım, diyor dedemiz.

Cumartesi akşamı; cumartesileri hep onlarda kalırız. Kanepeyle koltuklar duvara dayanır. Odanın ortasındaki tik sehpa pencerenin altına çekilir. Düz ve ters taklalar, portakal ve yumurtalarla hokkabazlık, arabacılık, amuda kalkma, ellerinin üstünde yürüme dersleri için ortalık temizlenir. Biz dengemizi bulana kadar dedemiz bizi bacaklarımızdan tutarak baş aşağı çevirir. Dedemiz büyükannemizle tanışmadan önce bir sirkte çalışırmış. Eskiden, amuda kalkmış bir grup insanın tepesinde amuda kalkarmış. Bir keresinde ip üstünde Thames'i geçmiş. Thames, Londra'da bir nehir, babamızın evdeki kitapları arasında yer alan Yol Haritası kitabındaki uzaklıklar çizelgesine göre buradan 843 kilometre uzakta. Aa, diyor büyükannemiz, Thames'i mi geçmişti? Niagara'daki çağlayanları, değil miydi? Ah, Niagara, diyor dedemiz. Şimdi gel de çık işin içinden.

Jimnastikten sonra, Sürpriz Randevu'dan önce. Jimnastikten bir süre sonra sıra Kuşak Oyunu'na gelir. Eskiden, daha biz doğmadan önce, o da bizim kadar küçükken Kuşak Oyunu annemizin en beğendiği programmış. Ama annemiz artık burada yok; neyse, biz de Sürpriz Randevu'yu tercih ediyoruz. Her hafta hiç şaşmadan, aralarında bir perde ve

Cilla Black'in* durduğu bir oğlan üç kızdan birini, bir kız da üç erkekten birini seçer. Geçen haftanın programından sonra seçilen erkeklerle kızlar geri gelir ve genellikle berbat geçmiş sürpriz randevularını anlatmaya koyulurlar. Ayrıca sonunun evliliğe varıp varmayacağı, –insanların boşanmadan önce yaptıkları şeye evlilik denir– Cilla Black'in şapkayı kime takacağı heyecanı hiç eksik olmaz.

İyi de Cilla Black hangisi peki, kız mı, erkek mi? İkisi de değil galiba. Dilerse, oğlanlara bakabilir; perdenin arkasına geçip kızlara da göz atabilir. Sihirbaz misali ya da muziplik olsun diye her şeyin iki yanına geçebilir. O böyle yaptığında seyirciler eğlenir, kahkahalarla gülerler.

Gülünç oluyorsun Anthea, diyor Midge bana göz atarken.

Cilla Black altmışlardan kalma, diye anlatıyor büyükannemiz, bu her şeyi açıklarmış gibi.

Cumartesi çay saati, akşam yemeğinden sonra, banyo yapmadan önce. Her zamanki yerinde olmayan koltuklarda oturmak hep heyecan verir. Midge ve ben, her birimiz bir dizinde, dedemizin kucağında otururuz ve üçümüz de sallanan koltukta sıkış tıkış büyükannemizin gelip yerine yerleşmesini bekleriz. Büyükannem koltuğunu elektrik ocağının yanına çeker. Tüm gücüyle sehpayı iter ki maç sonuçlarını seyredebilsin. Bunun için sesi açmaya gerek yok. Sonra sehpanın altındaki rafta duran dergileri düzeltir ve yerine oturur. Çay fincanlarının buharı tüter. Ağzımızda tereyağlı kızarmış ekmeklerin tadı. En azından ben hepimizin bu tadı aldığını sanıyorum, ne de olsa aynı kızarmış ekmekten yedik, daha doğrusu aynı kızarmış ekmeklerden farklı lokmalar aldık. İşte o zaman kaygılanmaya başlarım. Ya hepimiz farklı tatlar alıyorsak? Ya kızarmış ekmeğin her lokmasının

* Türkiye'de Saklambaç adıyla yayınlanan, İngiliz televizyonundaki orijinal adı Blind Date olan programı sunan eski şarkıcı. Blind date, sürpriz randevu ya da habersiz buluşma anlamına gelir. (ç.n.)

tadı farklıysa? Ne de olsa benim yediğim iki parçanın tadı birbirinden başkaydı. Odaya göz gezdiriyorum, her birimize sırayla bakıyorum. Sonra yeniden ağzımdaki tadı duyuyorum.

Demek size genç bir kızken beni bir hafta kodese kapattıklarını anlatmadım, diyor dedemiz.

Neden, diye soruyorum.

Öyle olmadığın halde kız olduğunu söyledin diyedir, diyor Midge.

Yazı yazmaktan, diyor dedemiz.

Ne yazısı, diye soruyorum.

OY YOK, GOLF YOK diyor dedemiz. Golf sahasına asitle bunu yazdık diye kodese tıktılar arkadaşımla beni. Eczaneye gittiğimde, senin gibi genç bir kızın asitle ne işi olabilir, diye sormuştu eczacı bana.

Dede, kes şunu, diyor Midge.

Senin gibi bir kızın bunun on beş şişesiyle ne işi olabilir, diye sormuştu eczacı. Ona doğruyu söyledim aptal gibi. Golf sahasına yazı yazmak istiyorum, dedim adama, o da yeterli miktarda sattı bana, fakat sonra gidip karakoldaki Harry Catchet'a kimin yüklü miktarda asit aldığını söyledi. Yine de kodese atılmak gururumuzu okşamıştı. Beni almaya geldiklerinde gururlanmıştım. Bunu yaptım çünkü bırakın oy kullanmayı, annem adını bile yazmayı bilmez, diye anlattım karakoldakilere. Sizin büyük nineniz, dedi bize, adını X harfleriyle yazardı. X X X. Mary Isobel Gunn. Sonra Çamur Yürüyüşü'ne* gittiğimizde, diye anlatıyor dedemiz. Ah çocuklar ah! Çamur Yürüyüşü denmişti çünkü –çünkü neden?

Çamur yüzünden, diyorum.

Çamur yüzünden hepimizin etekleri batmıştı, diyor dedemiz.

---

* Mud March: Kadınlara oy kullanma hakkı verilmesi için 1907'de Birleşik Krallık'ta başlatılan kampanya. (ç.n.)

Dede, diyor Midge. Yapma.

Hepimizin karışık aksanlarını duymalıydınız, gökyüzünde uçan bütün farklı kuş sürüleri hep bir ağızdan ötüyordu sanki. Karatavuklar, ispinozlar, martılar, ardıçkuşları, sığırcıklar, ebabiller, aklına ne gelirse. Ülkenin dört bir yerinden, Manchester'dan, Birmingham'dan, Liverpool'dan, Huddersfield'den, Leeds'den gelmiş tekstil işinde çalışan bütün kızlar, e, ne de olsa hepimiz bu işte çalışıyorduk, giyim işinde yani, Glasgow'dan, Fife'dan, buradan bile gittik. Yürümemizden öyle korktular ki çok geçmeden bize karşı yepyeni yasalar çıkardılar. En çok on iki kişilik kümeler halinde yürüyüş yapabilirsiniz, dediler. Üstelik on iki kızlık her küme birbirinden elli metre uzakta yürümeliydi. Sizce yürüyoruz diye bize neler attılar, bizi dinleyen kalabalıkların önünde konuştuğumuzda üzerimize neler attılar?

Yumurta, portakal, diyorum. Çamur.

Domates ve balık kafası, diye Midge ekliyor.

Peki biz Hazine Bakanlığı'na, İçişleri Bakanlığı'na, Parlamento Binaları'na neler attık, diye devam ediyor dedemiz.

Balık kafası, diyorum.

Tarihi devlet binalarına balık kafası atma fikri bana pek gülünç geliyor. Dedemiz kollarıyla sıkıyor beni.

Hayır, diyor. Camları kırmak için taş attık.

Hiç hanımlara yakışır mı, diye ayıplıyor Midge, dedemizin öbür dizindeki yerinden.

Doğrusunu isterseniz Bayan Midge, diyor dedemiz.

Benim adım Midge değil, yanıtı geliyor Midge'den.

Doğrusunu istersen, tam da hanımlara yakışanı yaptık. Taşları kendi ellerimizle yaptığımız küçük ketenden keselerin içine koyup öyle attık. Hanımlara yaraşırcasına. Ama bu önemli değil. Boş verin. Siz şunu dinleyin. Kulağınız bende mi? Hazır mısınız?

İşte yine başlıyor, diyor büyükannemiz.

Hiç size kuzeydoğunun ünlü Bina Yakan Kızı, Kundakçı

Lily'yi bizzat ülkeden kaçırma çabasının gerçekten önemli, vazgeçilmez bir parçası olduğum günleri anlatmış mıydım?

Hayır, diyorum.

Midge de tasdik ediyor, hayır.

Anlatayım öyleyse. Ne dersiniz, diye soruyor dedemiz.

Anlat, diyorum.

Midge de, tamam, diyor.

Emin misiniz, diye soruyor dedemiz.

Evet, diyoruz bir ağızdan.

Kundakçı Lily ünlü biriydi, diyor. Pek çok şeyle ünlüydü. Dansçıydı, çok ama çok güzeldi.

Kendi gözleri televizyonda, gözü hep kızlardaydı, diye anlatıyor büyükannemiz.

Dedemiz devam ediyor, derken bir gün, yirmi birinci doğum gününde, güzeller güzeli (hoş, büyükanneniz kadar güzel olmadığı kesin), güzel Kundakçı Lily dört dörtlük bir genç kız oldu –ki yirmi bir yaşına bastığın gün olması gereken de budur– ve aynaya bakarak, kendi kendine, canıma tak etti artık, diye mırıldandı. Gidişatı değiştireceğim. Böyle diyerek hemen dışarı çıktı ve kendine doğum günü armağanı olsun diye bir cam kırdı.

Saçma bir armağan, yorumu geliyor Midge'den. Ben doğum günümde Mini Cooper marka bir otomobil istiyorum.

Ama çok geçmeden, iyi bir başlangıç olsa da, camları kırmanın yeterli olmadığına karar verdi. Böylece binaları ateşe vermeye başladı –içinde kimsenin yaşamadığı binaları. İşe yaradı bu. İlgi çekti. O zaman da hapishane yolları göründü. Hapishanede, kaldığı hücrede ne yaptı biliyor musunuz?

Ne, diye soruyor Midge.

Yemek yemeyi kesti, diyor dedemiz.

Neden diye soruyorum, bunu sorar sormaz o kızarmış ekmek tadını ta içimde duyuyorum.

Anoreksik olduğu için herhalde, diyor Midge, dergilerde onun pek çok fotoğrafını görmüştüm.

Başka yapacak bir şeyi yoktu da ondan, diye açıklıyor dedemiz, Midge'in başının üzerinden bana doğru. O günlerde, herkes protesto etmek için böyle yapardı. Hepimiz yaptık. Ben de. Siz de öyle yapardınız.

Ama *ben* yapmazdım, diyerek Midge karşı çıkıyor.

Bal gibi yapardın. Sen de yapardın, hele elinden başka bir şey gelmiyorsa. Sonra Kundakçı Lily'ye zorla yemek yedirdiler.

Nasıl, diye sordum. Kimseye *zorla* yemek yediremezsin.

Gırtlağından aşağı bir boru indirip içine yemek dökerek. Ama boruyu kazara gırtlağının yanlış yerine, soluk borusuna takmışlar, yiyecekleri de ciğerlerine doldurmuşlar.

Neden diyorum yine.

Ih, diyor Midge, iğrenç.

Büyükannemiz, Rob, diye uyarıyor.

Öğrensinler diye üsteliyor dedemiz. Gerçek bu. Yaşandı bunlar. İşte, boruyu soluk borusuna takmaları yüzünden çok hastalandı, o zaman da onu hapishaneden çıkarmak zorunda kaldılar, çünkü az kalsın ölüyordu. Bu polisle hapishaneyi ve hükümeti kamuoyu önünde kötü duruma düşürürdü. Kundakçı Lily iyileşene kadar yeni bir yasa çıkardılar, yasa şöyle diyordu: kızlardan biri dışarıda iyileşince, artık ölümü bizim elimizden olmuş gibi hapishanede can veremeyeceğine göre, hemen gidip onu bir daha tutuklayabiliriz.

Ama ne oldu biliyor musunuz?

Ne, diye soruyorum.

Midge de soruyor, ne?

Kundakçı Lily hep kaçtı ellerinden. Her defasında paçayı kurtardı. Boş binaları ateşe vermeye devam etti.

Midge, delirmişti herhalde, diyor.

Yalnızca boş binaları, unutma, diye ekliyor dedemiz. *Kendimden başka hiçbir insanın yaşamını asla tehlikeye atmam*, derdi. *Binalara girer, içlerinde kimse olmadığından emin olana kadar kimse var mı diye seslenirdim. Ama her şey daha iyi olana*

dek bunu yapmayı sürdüreceğim. Mahkemedeki sözleri bunlar. Değişik adlarla çıkmıştı mahkemeye. Lilian. Ida. May. Bugünkü gibi değildi o zaman, herkesin neye benzediğini bilmelerinden önceydi, parmaklarının arasından kayıverirdi, tıpkı avuçlarına aldığında akıp giden su gibiydi. Bugünkü gibi herkesin kim olduğunu anlamak için filmler ve fotoğraflar kullanılmıyordu henüz.

Elimi kaldırıp yumruk yapıyorum. Açıyorum, sonra kapatıyorum.

İşini yapmayı sürdürdü, diye devam ediyor dedemiz. Polis de hep peşindeydi. Gelecek sefere kesin ölür diye düşünürdük, onu bir daha enselerlerse ölür, açlık çekmeye bir daha dayanamayacak kadar zayıf. Derken bir gün geldi, şimdi, beni dinliyor musunuz?

Evet, diyoruz.

Bir gün, diye anlatıyor dedemiz, arkadaşlarımızdan biri bizim eve geldi, yarın kurye çocuklar gibi giyin, dedi.

Kurye çocuk ne demek, diye soruyorum.

Şişt, diye Midge susturuyor beni.

Ufak tefektim diye anlatıyor dedemiz, yaşım on dokuzdu ama on iki, on üç yaşında sanırlardı. Küçük bir erkek çocuğuna benzerdim.

Tabii öyle, diyor Midge, çünkü zaten *öyleymişsin.*

Şişt, diye uyaran bu kez ben oluyorum.

Gidip arkadaşımın bana getirdiği torbanın içindeki giysileri üstüme geçirdim, diyor dedemiz, hepsi temiz sayılırdı, çok kötü kokmuyorlardı, peki biraz ekşimtırak olabilir, erkek çocuğu kokusu.

Ihh, diyor Midge yine tiksinerek.

Erkek çocuğu kokusu nasıl olur, diye merak ediyorum.

Üstüme olacak gibiydiler ve bal gibi oldular. Ertesi sabah giysileri giyip kapının önünde beni bekleyen kamyonete bindim. Kamyoneti kullanan kız indi, direksiyona bir oğlan geçti, inerken kız çocuğu öpmüştü. Sonra kamyonetin arka-

sındaki brandanın altına girmeden önce kız elime bir karikatür dergisiyle bir elma, içi çay, şeker, lahana, biraz da havuç dolu bir sepet ıvır zıvır tutuşturdu. Kamyonetten inerken şapkanın siperini iyice indir, başını dergiye göm ve elmayı ısırmaya başla, dedi. Söylenenleri yerine getirdim, kızın dediklerini yaptım, karikatür dergisinin rastgele bir sayfasını açtım, yüzüme tuttum, gözlerimin önündeki resimler bir aşağı bir yukarı hareket ediyordu, gideceğimiz evin önüne varınca çocuk kamyoneti durdurdu, evin ön kapısı açıldı, bir kadın sesleniyordu, Tamam! Burası! Evin arka tarafına gittim, kurye çocuklar böyle yapar, yüzümü hâlâ derginin arkasına saklıyordum, elmadan da iki ısırık aldım, kocaman bir elmaydı, eskiden, benim kız olduğum günlerde elmalar çok büyük olurdu.

Midge bu kez sesini çıkarmadı. Aynen benim gibi, can kulağıyla dinliyordu.

Kocaman eski evin koridorunda duran aynada kendimi gördüm, ama oradaki ayna değildi, gördüğüm de ben değildim. Benimle tıpatıp aynı giyinmiş biriydi karşımdaki, aynı giysiler içinde yakışıklı bir çocuktu. Çok ama çok yakışıklıydı, zaten ben olmadığımı öyle anlamıştım, ben o değildim.

Rob, diye sesleniyor büyükannem.

Sıska ve solgun olmasına rağmen yakışıklı bir çocuktu, beni kocaman bir gülümsemeyle karşıladı. Kapıyı açıp beni içeriye alan kadın sepeti baş aşağı etti, içindeki bütün sebzeler yerlere saçıldı, sebzeler umurunda falan değildi, yakışıklı çocuğa verdi boşalan sepeti, bana da elimdeki karikatür dergisiyle elmayı çocuğa vermemi söyledi. Çocuk sepeti koluna taktı, karikatür dergisini alıp açtı, öteki elindeki elmadan bir ısırık koparark kapıdan çıkarken bana dönüp göz kırptı. Görmüştüm. Erkek çocuğu değildi. Çok güzel bir kızdı. Dönüp bana göz kırpan güzeller güzeli Kundakçı Lily'nin ta kendisiydi, benim gibi giyinmişti.

Dedemiz büyükannemize göz kırpıyor. Ne dersin Helen?

Çok eskiden Kelt kabilelerinde, diye başlıyor büyükannemiz, kadınların oy hakkı vardı. Kaybettiğini geri almak için her zaman savaşman gerekir. Hem de önceden ona sahip olduğunu bile bilmeden. Sırtını televizyona dönüyor. Tanrım. Altı sıfır, diyor. Kafasını sallıyor iki yana.

Ben de oyy akkı istiyorum diyorum.

Sana gereken tüm haklara sahipsin, diyor dedemiz, Kundakçı Lily gibi kızlar sayesinde. Bak, ne diyeceğim, biliyor musun? O gün sahile kadar gitmişti, kilometrelerce yol giderek bekleyen gemiye vardı, o evde olduğunu ama gittiğini bilen nöbetteki polisleri atlatarak hem de.

Dede, aklını mı kaçırdın, diyor Midge. Kız *olmuş* olsan bile, hesabı yapınca, o öyküye göre yüzyılın başında doğmuş olmanı gerekir, evet, doğru, yaşlısın filan ama, o kadar da ihtiyar değilsin.

Midge, sevimli azgın olumsuz kızım, diyor dedemiz. Olayları tarih yapan umudu öğrenmen gerek. Yoksa kendi büyük doğruların için de torunlarınmkiler için de hiç umut kalmaz.

Benim adım İmogen, diyerek dedemin dizinden iniyor Midge.

Büyükannemiz de ayağa kalkıyor.

Dedeniz dünyadaki bütün öyküleri anlatmak zorunda hisseder kendini.

Yalnızca önemi olanları diye düzeltiyor dedemiz. Sadece anlatılması gerekenleri. Bazı öyküler daha çok anlatılmalı. Öyle değil mi Anthea?

Öyle dede, diyorum.

Evet öyle, demişti Midge. Sonra sen doğruca dışarı çıktın, mutfak penceresine bir taş fırlattın, anımsıyor musun?

Pencereyi işaret etti, tam karşımızdakini, nergis saksılarının durduğu, almak için ta Aberdeen'e gittiği perdelerin asılı olduğu pencereyi.

Hayır, dedim. Hiç anımsamıyorum. Hiçbirini. Tek aklımda kalan Sürpriz Randevu, bir de kızarmış ekmeğin hiç eksik olmadığı.

İkimiz de pencereye bakıyorduk. Aynı pencereydi, ama farklıydı elbet, neredeyse on beş yıllık bir fark. Hiç kırılmış gibi durmuyordu, daha doğrusu, hiç şimdi göründüğünden başka türlü olabileceği akla gelmezdi.

Kırılmış mıydı, diye sordum.

Evet, kırılmıştı, dedi. Kırılmaz mı hiç? Sen öyle bir kızdın. Keşke bunu Pure* (şirketinin) psikoloji raporuna da koymalarını söyleseydim onlara. Şiddetle önerilir. Körü körüne isyankâr.

Ha, dedim. Pek sayılmaz. Önerilecek olan ben değilim. Başımla evin önünü işaret ettim. Yani, şimdi kim gider de sırf üstünde İSYAN yazıyor diye bir motosiklete binlerce sterlin sayar?

Onun için satın almamıştım, diye karşı çıktı Midge, boynundan kulaklarına kadar kıpkırmızı kesmişti, tıpkı motosiklet gibi. Fiyatı uygundu, şekli istediğim gibiydi, dedi. Yoksa, üstünde saçma sapan bir sözcük var diye almadım.

Dediklerim yüzünden kendimi kötü hissettim. Sözcükler ağzımdan dökülür dökülmez pişman olmuştum. Sözler. Nelere yol açabilir, düşünsenize. Belki de Midge bundan böyle o motosiklete bir daha öyle masumca binemeyecekti ve bunun sorumlusu da ben olacaktım. Onun motosiklet zevkini mahvetmiş olabilirdim. Onu kızdırdığım kesindi, böyle sa-

---

* Yazar "Pure" sözcüğüyle kitap boyunca kelime oyunu yapıyor, şirket adı olmaktan başka o şirkete özgü bir durumdan, özellikten söz edilirken, bize "düpedüz", "saf", "salt", "duru", "yalın" gibi anlamları da veriliyor. Ancak bu kelime oyununu Türkçeye aktarmak ne yazık ki olanaksız. (ç.n.)

kin bir tavırla pes etmesinden, geç kalmasan iyi olur, demesinden ve onu işyerinde, hele Keith'in önünde, Midge diye çağırmamamı söylemesinden belliydi. Sonra da kapıyı arkasından usulca kapattı, bu sessizliği küslük göstergesiydi.

Keith, Pure şirketindekilerden hangisiydi acaba, gözümün önüne getirmeye çalıştım. Hepsi birbirine benziyordu ne de olsa, hafifçe İngiliz aksanına kayarak konuşan, modaya uyup kafalarını sıfıra vurduran yöneticiler. Böyle bir tıraş yaşlarına göre pek genç işiydi. Hepsinin adı Keith olabilirdi.

Örtüyü kaldırdığını duydum, özenle katladı, sonra motosikletin sesi geldi kulağıma, motor çalıştı, gümbürtüyle yola çıktı.

İsyan.

Yağmur yağıyordu. Yağmurda dikkatli sürmesini diledim içimden. Frenler sağlam olsa bari. Döndüğümden beri her gün yağmur yağıyordu, sekiz gündür. İskoç yağmurları masal değildir, bayağı bir gerçektir. Haftanın sekiz günü yağmurdan başka bir şey görmedim, bebek. Yağmur her gün yağardı. O zaman rüzgâr ve yağmurdum ben ve de küçücük bir kız, vay be, çok yazık.

Evet, çünkü biz küçükken Midge'i öfkeden kudurtan şeylerden biri de buydu, dedem her şeye başka ad takardı durmadan. Herkes üzerine gelince soğukkanlılığını koruyabilirsen. Pusulayı şaşırır ve seni suçlarlar. Ağzından çıkan gerçeği duymaya katlanabilirsen. Yüreğini, sinirlerini ve enerjini zorlayabilirsen. Acımasız dakikayı doldurabilirsen. Altmış saniyeye denk gelen kaçış mesafesi. Seninkisi yeryüzü ve her şey onun içinde. Üstelik sen kadın olacaksın, kızım, YO HAYIR DEDE BUNDA KAFİYE YOK diye sızlanırdı, oracıkta, şimdi parke kaplı, yerdeki muşambanın üstünde durur, sonra da afallatan bir öfkeyle bağırırdı, değiştirmeyin, değiştiriyorsunuz, bu doğru değil, yanlış! Bunu da unutmuştum. Afallatan öfke, kulağa ne hoş geliyor. Ama

Midge, şu kitabı alabilir miyim? Sihirli sözcüğü söylersen olur, sihirli sözcük ne? Sihirli sözcük İmogen'di. *Midge, kızarmış patateslerini ben yiyebilir miyim? Midge, bisikletini alabilir miyim? Midge, onu bozan bendim, der misin? Sihirli sözcüğü söylersen olur, sihirli sözcük ne?* Midge'in halinde bir değişiklik vardı. Kökten bir değişiklik. Ne olduğunu anlamaya çalıştım. Gözlerimin önünde durup duruyormuş meğer ama ben görememişim.

Tik ağacından bir sehpaları vardı. Tik olduğu için o sehpayla nasıl gurur duyduklarını hatırlıyorum. Kim bilir neden? Tik olması o kadar önemli miydi? Tik sehpa gideli çok olmuştu. Bütün eşyaları gitmişti. Nereye gittikleri hakkında hiçbir fikrim yok. İkisinin oradaki varlığını hâlâ hissettiren yalnızca ön kapıdaki aynı camdan içeri giren ışıkla Midge'in eskiden kayıntı odası bulunan yerdeki duvara astığı çerçeveli fotoğraf.

Kayıntı odası. Ne laf ama. Uzun zaman önce unutulmuş, denizin gibine gömülmüş bir söz. Midge kocaman bir oturma odasına sahip olmak için kayıntı odasının duvarlarını yıkmıştı. Merkezi ısıtma yaptırmıştı. Banyoya da cumartesileri bu evde kaldığımız gecelerde benim uyuduğum en küçük odayı katmış, daha büyük bir banyosu olmuştu; benim yattığım yatağın yerinde şimdi bir küvet duruyordu. Büyükannemizin eskiden gül ve küçük karanfiller ektiği ön bahçeye de asfalt döktürmüştü. Orası artık Midge'in motosikletinin yeriydi.

Fotoğrafta yaşlı görünüyorlardı, bunu şimdi anlayabiliyorum. İki ihtiyar gibiydiler. Yumuşak hatları vardı. Adam güleç, sevimliydi, kız çocuğunu andırıyordu. Kadın güçlüydü, kemikleri sayılıyordu, sanki buruşmuş derisinin altına İkinci Dünya Savaşı döneminden kalma bir filmden çıkıp gelmiş, gülümseyen bir delikanlı girivermişti. İkisinin de bakışlarında bilgelik vardı. Aldırmayan kimselere benziyorlardı, çok az zamanın kaldığının farkında olan bilgelere. İki

numaralı tekneye gel, vaktin doldu. Beş yıl önce, Devon'a tatile gitmişlerdi. Akıllarına esmiş, bir tekne mağazasından trimaran almış, sonra da babamıza bir not yollamışlar. Sevgili oğlum, dünyayı görmeye gidiyoruz, kızlara sevgiler, yakında görüşürüz. O hevesle denize açılmışlar. Ömürleri boyunca yelken açmış değillerdi.

Bilge ahmaklar. İspanya ve Portekiz kıyılarından kartpostal göndermişlerdi bize. Derken kartpostallar kesildi. İki yıl önce babamız kuzeye geldi, mezarlıktaki boş parsele bir taş dikti, biz doğmadan önce satın almışlardı orayı, mezar taşının üstünde adları yazıyordu, resimleri de vardı, şimdi baktığım fotoğrafın ta kendisi. Kuş seslerinin çınladığı, yüzlerce başka taşın arasından su kanalının yakınındaki ağaçların altında duran taşın üstünde şöyle yazıyordu: ROBERT VE HELEN GUNN, SEVGİLİ ANNEMİZLE BABAMIZ, DEDEMİZLE NİNEMİZ DENİZDE KAYBOLDULAR 2003.

Yunusların sırtında. Dalgalarla arkadaş.

Ondan sonra babam evi bize verdi, eğer istersek. Midge taşındı eve. Ben de buradaydım şimdi, Midge'in sayesinde. Artık iş de bulmuştum, yine Midge'in yardımıyla.

Midge'e minnettar olmak istemezdim aslında. Ama evimdeydim, burada, Inverness'ta bir yuvam olmuştu Midge'in sayesinde. Pekâlâ, şimdi yosun kaplı özgür kemikleri tam beş kulaç derinde, deniz yatağındaki kumların üzerinde yüzen *o* ikisinin de sayesinde. Deniz yatağı karanlık mıydı acaba? Soğuk muydu? Oraya güneş ışığı ulaşır mıydı? Sirenler kaçırmıştı onları, Skylla ile Kharybdis tarafından tuzağa düşürülmüşlerdi. Skilla ile Kharybdis. Bu da aklıma Sürpriz Randevu'yu getirdi. Zaten o cumartesi gecelerinden, cumartesi kızarmış ekmeklerinden, cumartesi televizyonlarından tümüyle unutmadıklarımın az bir kısmını bana hatırlatan da bu oldu. O ve duvardaki eskinin, bilgeliğin sabit ama değişken çehreleri.

Keşke yaşlanmış olsaydım. Böyle genç olmaktan, böyle aptalca bilmekten, böyle aptalca unutmaktan yorgun düştüm. Kimse olmamak zorunda kalmaktan bıktım. Bilgi deposu ama içerdiği bilgilerin hiçbiri diğerinden daha önemli olmayan, irili ufaklı bütün bağlantıları kırık bir saksıda kururken yan yatmış, topraktan sökülmüş incecik beyaz köklere benzeyen internetten farkım yok. Üstelik ne zaman kendime erişmeyi denediysem, ne zaman kendime tıklamaya kalktıysam, ne zaman "ben" sözcüğünün daha derin anlamına inmeye çalıştıysam, yani Facebook ya da MySpace sitelerinde hızla yüklenen tek bir sayfadan daha derine, bir sabah uyanıp oturumu açmayı denerken, artık *o* sürümümün hiç varolmadığını, çünkü dünyadaki bütün sunucuların çöktüğünü göreceğimi biliyordum sanki. İşte bu kadar köksüz. Bu denli kırılgan. Anthea, zavallıcık, o ne yapardı acaba?

Samanlıkta otururdum. Isınırdım. Başımı da kanatlarımın altına alırdım, zavallıcık.

Acaba Midge o şarkıyı hatırlar mı, hani samanlığa giren kuşu, karlı havanın yaklaştığını anlatan şarkıyı. Benim aklımda şarkının annemle ilgili olduğu kalmış. Gerçekten öyle miydi, yoksa bunu ben mi uydurdum, bilmiyorum.

Mutfakta yere oturdum. Parmağımı parkenin üstünde gezdirerek bir parçayı aradım. Hadi ama. Dizginleri al eline. Çoktan işin yolunu tutmuş olmalıydım. Yeni Pure şirketinde ikinci yeni günümü geçirmek üzere yola koyulmalıydım. Güzel yeni bir işim vardı. İyi para kazanacaktım. Her şey çok iyiydi. Yaratıcı bölümdeydim. Yaratıcıydım ne de olsa. Ben buydum. Anthea Gunn, Pure Yaratıcısı, baştan aşağı yaratıcılık.

Ama fotoğraftaki dedemle büyükannemden gözümü alamıyordum, kafa kafaya vererek birbirlerine sarılmışlardı, keşke benim kemiklerim de özgür kalsaydı, keşke balıklar tarafından iyice temizlendikten sonra başka bir bedenin ke-

mikleriyle kaynaşsaydı, kemiklerimin, yüreğimin, ruhumun on yıllarca akıl almaz kesinlikle sevdiği bir bedenle, ikimiz de iyice derinlerde, karanlık deniz yatağında hayatın gerçeği olmanın ötesinde her anlamını yitirmiş olarak

Midge haklıydı. İşe geç kalacaktım. Çoktan gecikmiştim bile.

Yok, Midge değil. İmogen. (Keith.) (Sihirli sözcük neydi?)

En azından kız kardeşim Shakespeare'den almıştı adını.* Adı bir anlam taşıyordu hiç olmazsa. Anthea öyle mi ya? Tanrı aşkına. İnsanlara tanrılarla tanrıçaların, ırmakların, önemli yerlerin, kitap ya da oyun kahramanlarının veya ailelerinin onlardan önce ölmüş üyelerinin adlarını vermek gerekmiyor muydu?

Üst kata çıktım, üzerime doğru dürüst giysiler geçirdim. Aşağı indim. Şemsiyemi aldım. Ceketimi giydim. Ön kapıdan çıkarken durup aynaya baktım. Yirmi bir yaşındaydım. Saçlarım açık renkti, gözlerim mavi. Adını, hiç görmediği geçmişte kalmış bir kızdan alan Anthea** Gunn'dım ben, cumartesi akşamları televizyonda yayınlanan komedi dizilerinden birinde nesneleri fır döndüren, her zaman cicili bicili elbiseler giyen, küçükken annemin gönlüne büyüyünce ona benzeme arzusunu düşüren bir kızdan alan.

Dışarı çıktığımda hüzünlüydüm ve birden yüzüme temiz hava çarptı. Kuş sesleri çınlatıyordu ortalığı. Yağmurlu bir havayla karşılaşmayı bekliyordum ama güneş açmıştı, gökyüzü birdenbire pırıl pırıl oluvermişti, ırmaktaki suların ışıltısı öyle çarpıcıydı ki o yöne gidip nergislerin arasına oturdum.

---

* İmogen, Shakespeare'in Cymbeline adlı oyununda aynı adlı kralın kızı. (ç.n.)

** Anthea Askey, 1950'lerde İngiliz televizyon dizilerinin popüler yıldızı. (ç.n.)

Yolun üst tarafındaki kaldırımdan gelip geçenler oluyordu. Deli görmüş gibi bakıyorlardı bana. Parmaklıkların üzerinde bir martı çevreyi kolaçan ediyordu. O da deli görmüş gibi baktı yüzüme.

Kimse ırmak kıyısına inmiyordu anlaşılan. Belli ki inilmemesi gerekiyordu.

Aşağı kayıp suya indim. Ayağımdaki ayakkabılar buna hiç uygun değildi. Ben de çıkardım ayakkabılarımı. Çimenler ıslaktı. Çoraplarımın altı simsiyah olmuştu. İş giysilerim berbat olacaktı.

Ness Irmağı'nın yüzeyinde bir bahar dalı yüzüyordu, kıyıya yakındı, döne döne ayaklarıma doğru geliyordu, yapraklarla dolu bu incecik kuru dal arkamdaki katedralin aşağılarında bulunan ağaçlardan kopup gelmişti. Irmak boyunda kiliseler diziliydi, temiz kalpli insanların hâlâ inanmayı sürdürdüğünü kanıtlamak istercesine. İnanıyorlardı belki de. Her biri dağlarla haliçten esen aynı buz gibi havayla dolu farklı kiliselerde yapılan bütün evlilik ve vaftiz törenlerinin, kiliseye kabul ayinleriyle cenazelerin, yüzlerce yıldır her şeyin bir anlamı olduğunun ortaya çıkmasını istemenin, dünyayı insan ellerinden daha büyük ellerin tuttuğuna bir kanıt aramanın fark yarattığını sanıyorlardı belki. Ellerim hâlâ sıcak olan ayakkabılarımın içinde, ıslak çimenlerin üstünde otururken, dünyanın bir kuşun gagasındaki bir taneden veya güzel bir bahar sabahı şu ya da bu önemsiz bir yaratığın kozmik hiçlikten bulup çıkardığı burası gibi bir öbek engebeli çimenden ibaret olduğunu bilmek bile beni mutlu ederdi. İşe yarardı. Hem de nasıl. Bundan emin olmak bile iyi gelirdi.

Irmak hızla ve kapkara akıyordu. Sakinleştirici bir etkisi vardı. Kasabalardan çok önce de buradaydı bu ırmak, içinde dükkânlar, kiliseler, lokantalar, evler, gelip geçen insanlar olan, gemi inşaatı, balıkçılık yapılan, limanı bulunan, buralarda kazanılan parayı kim alacak diye yıllarca savaşan,

sonra dağlık İskoçya'nın çocuklarını yeni yapılan kanaldaki gemilere bindirerek Great Glen'in buzullarındaki gölleri geçip Kraliçe Victoria'nın savaşlarına katılsınlar diye güneye gönderen kasabaların öncesinde de.

İstesem yürüyüp doğrudan ırmağa girebilirdim. Orada dikilip kendimi kıyının eğimine doğru aşağı bırakabilirdim. Hızlı, kocamış akarsuyun beni almasına göz yumabilir, kendimi taş gibi suya atabilirdim.

Ayağımın altında bir taş vardı. İçinde evrenpulu damarları ışıldayan beyaz tırtıklı yerli bir taş. Onu suya attım.

Irmak kahkahalarla güldü. Yemin ederim. Kahkahalar atıyordu, ben onu seyrederken değişti. Değişirken aynı kaldı. Irmak her yanımdaydı, zamanın aslında pek önem taşımadığını anlatıyordu. İçine edeyim. Bir buçuk saat geç kalmıştım. Ha ha! Irmak yine gülüyordu bana.

Ben de güldüm ve işe gitmek yerine kasabada yeni açılan alışveriş merkezinde bir süre oyalanmak için yola düştüm.

Bütün büyük kentlerde bulunan dükkânlar artık burada da açıldı. Aynı büyük markaları, aynı etiketleri taşıyorlar. Bu da bizim burayı en az ülkedeki diğer tüm büyük kentler kadar iyi kılıyor –"iyi" ne demekse. Ama alışveriş merkezi alışveriş yapan fena halde hazin bakışlı insanlarla doluydu. Dükkânlarda çalışanlar onlardan daha da hüzünlüydü, bazıları huysuz görünüyordu, sabahın on buçuğunda hiçbir şey almadan dolaştığım için tehlikeli biriymişim, hırsızlık yapabilirmişim gibi bakıyorlardı bana. Ben de oradan çıkıp ikinci el kitaplar satan bir dükkâna gittim.

İkinci el kitapçı eskiden bir kiliseydi. Şimdi de kitap kilisesi olmuştu. Aynı zamanda başkalarının hibe ettiği, mideniz bulanmadan göz atabileceğiniz yığınla kitap vardı. Oturup bir kitabı baştan aşağı okuduğunu, sonra kitabı kapatıp rafa koyduğunu anlatan şu şiir gibi, hayat çok kısa olduğundan, belki bir daha o kitabın kapağını hiç açamadan öleceksin; sayfalar, teker teker sayfalar raftaki kitapta kapalı kala-

cak, bir daha hiç ışık göremeyecek olabilir. İşte bu yüzden dükkândan çıkıp gitmem gerekti, çünkü kitapçı adam tuhaf gözlerle bakıyordu bana, çünkü o deli eden şiir yüzünden bütün kitapçılarda aynı şeyi yapıyordum farkında olmadan: Raftan bir kitap alıp her sayfanın ışığı görmesini sağlayacak şekilde yaprakları havalandırır, sonra kitabı yerine koyar, bir başkasını alır ve aynısını yapardım, çok zaman alırdı tabii, hoş, Borders and Waterstones gibi yeni kitapların sırtının bükülmesinden ya da kırılmasından hoşlanmayanların tersine, ikinci el kitapçılarda buna o kadar aldırmazlardı.

Daha sonra belediye binasının dışındaki kaldırıma gömülen koca yassı taşa bakmak için durdum, şu ünlü taşa, kasabadaki en eski önemli taşa, büyüdüğüm kasabanın kasabalığına dair en eski kanıta. Bu çamaşır yıkayan kadınların ırmağa gidip gelirken giysi sepetlerini yasladıkları ya da çamaşırlarını yıkarken giysilerini sürttükleri taştı sözde, hangisi doğru ya da herhangi biri doğru mu, bilmiyorum.

Cebimdeki telefon çalıyordu, daha bakmadan Pure şirketinden aradıklarını bildiğim, bir an Midge'in aradığını sandığım için iyi bir kız olup, iyi ne demekse, şirkete doğru yolumu değiştirdim, yokuşu çıkıp reklam tabelasını geçtim, hani birinin ustalıkla yüzünü tahrif ettiği tabelayı.

Matchmake.com * *Dilediğini seç.* Altında küçük yazılarla, *İlk Altı Haftada Dilediğini Seç, Olmazsa Altı Aylık Ücretsiz Üyelik Hakkı Al.*

Çöpten adamlarla kadınların çiftler halinde küçük evlerin önünde dururken çizildikleri kocaman pembe bir afişti, hava durumunu gözleyen insanlara benziyorlardı. Yüzleri yoktu, onun yerinde karikatürlerdeki gibi boş daireler vardı, ama üniforma giymişlerdi ya da tam takım giyinmişlerdi, ne olduklarını açıklayıcı şeyler tutuyorlardı ellerinde. Bir hemşire (dişi) ve bir polis (erkek). Bunlar bir çiftti. Bir deniz-

* Çöpçatan.com (ç.n.)

ci (erkek) ve direk dansçısı (dişi). Bir öğretmen (dişi) ve bir doktor (erkek). Bir yönetici (erkek) ve pejmürde sanatçı kılıklı biri (dişi). Bir çöpçü (erkek) ve bir balet (dişi). Bir korsan (erkek) ve kucağında çocuk olan biri (dişi). Bir aşçı (dişi) ve bir kamyon şoförü (erkek). Erkeklerle dişiler arasındaki fark göğüsleri ve saçlarıydı.

"Dileğini Seç" yazan satırın altına birisi kırmızı boyayla, güzel bir elyazısıyla şunları eklemiş: SAÇMALAMA. PARAYLA ALAMAZSIN.

Onun altında da duvar yazısını andıran bir imzayla tuhaf bir söz: IPHISOL.

Iphisol.

Önünden geçerken resepsiyondaki Becky, geç kaldın, dedi. Dikkat et. Seni arıyorlar.

Kıza teşekkür ettim. Ceketimi çıkarıp astım. Oturdum. Bilgisayarımı açtım. Google sitesini tıkladım. Tuhaf sözcüğü yazdım ve Ara düğmesine bastım: Ağ içinde ara.

Arkamdaki ukala, aferin Anthea, sonunda geldin, diyerek laf attı.

Nereye geldim, diye sordum.

Işe Anthea, işe, dedi. Omzuma doğru eğildi. Soluğu kahve ve kötülük kokuyordu. Başımı çevirdim. Adamın elinde özel kapaklı plastik bir bardak vardı. Üstünde *Pure* yazıyordu.

Dalga geçiyorum Anthea, dedi.

Öyle, dedim. Keşke adı aklıma gelseydi de adımı her söylediğinde ben de onunkini söyleyerek karşılık verseydim.

Senden başka herkes saat dokuzda buraya gelmeyi başardı, dedi. Liseli stajyer kızlar bile. Vaktinde geldiler. Resepsiyondaki Becky. O da vaktinde buradaydı. Kız kardeşini söylemeye gerek bile görmüyorum Anthea.

İyi edersin, dedim.

Karşılık vermeye cüret edersem diye ukala bozuntusu hafifçe geriledi.

Başkalarının uygulayabildiği kuralları senin çiğnemiş olmanın sebebi ne olabilir diye merak ediyorum. Bir fikrin var mı Anthea?

Aradığınız -iphisol- terimleri içeren bir sayfa bulunamadı. Öneriler: Tüm sözcükleri doğru yazdığınızdan emin olun. Başka anahtar kelimeler deneyin. Daha genel anahtar kelimeler deneyin.

Bu konu üstünde epeydir sıkı çalışıyorum, dedim. Ama saha dışında yapmalıydım. Özür dilerim. Gerçekten, şey, Brian değil mi?

Hıh, dedi. Neyse, seni bekliyoruz. Bütün Yaratıcı ekip sabahtan beri yolunu gözlüyor, Keith de. Zaman konusunda Keith'in nasıl bir baskı altında olduğunu biliyorsun.

Neden beklediniz, diye sordum. Neden bildiğiniz gibi yapmadınız? Umursamazdım bile. Darılmazdım.

İki numaralı toplantı odası, dedi. Beş dakika sonra. Anlaştık mı Anthea?

Peki, Brian, dedim.

Adı Brian'dı. Tanrılara teşekkürler. Ya da değilse bile, sesini çıkarmadı, belki de ne dediğime aldırdığı yoktu, hoş, ne dediğimi duymamış da olabilirdi.

Pekâlâ, bayanlar, baylar, diye söze başladı Keith. (Amerikalı gibi konuşuyordu. Henüz Keith ile tanışmamıştık. Yöneticilerin yöneticisiydi o.) Hadi başlıyoruz. Işıkları kapat, a, şey, İmogen? Akıllı kız. Teşekkür ederim.

Midge benimle konuşmuyordu. Odaya girdiğimde görmezlikten geldi.

Bu slaytlara bakmanızı istiyorum, dedi Keith. Ama sessizce bakın.

Bize söyleneni yaptık.

Kapalı bir havada Eilean Donan Kalesi. Bulutlar kale çevresindeki suya yansımış.

Karlı bir günde Carrbridge'deki eski köprü. Köprüde karlar birikmiş. Altından akan suya masmavi gökyüzü vurmuş. Kenarda buzlar.

Masmavi sudan fırlayan bir balinanın sırtı.

Arkasında mavi bir su şeridi uzanan arkeolojik bir yerleşim.

Önünde savaş anıtının durduğu ağaçsız yeşil bir vadide bir göl.

Masmavi sularda bir ada.

Güz manzarasında bir kuzey İskoçya ineği, arkasındaki suya vuran ışık incecik bir yol yapmış.

Kasaba. Tam ortasından az önce taş attığım ırmak geçiyor. Gökyüzü, şık köprüler, ırmağın iki yakası, kıyısındaki binalar, baş aşağı olmuş titreşen yansımaları.

Karanlıkta Keith'in sesi duyuldu. Takım. Geldiğiniz için hepinize teşekkür ederim. Su tarihtir. Su bilinmez. Su doğadır. Su yaşamdır. Su arkeolojidir. Su uygarlıktır. Su yaşadığımız her yerdir. Su her andır. Mesajı alın. Şişeye koyun. Bir tek Birleşik Krallık, şişe suyundan yılda iki milyon sterlin gelir elde ediyor. Şişe suyu tüketiciye aynı miktarda musluk suyundan on bin kat pahalıya mal oluyor. Pure şirketinde düşleyebileceğimiz her şey su. Katışıksız Pure hayal gücü. Bugün bu temayı ele alacağız. Şimdi soruyorum. Hayal gücünü tam olarak nasıl şişeleriz?

Ukala dümbeleklerinden biri yanıt verecek gibi oturduğu yerde kımıldıyordu. Keith ona sessiz olmasını işaret etti.

On yıl önce, diye anlatıyordu Keith, dünyada yeterli suyu olmayan yirmi sekiz ülke vardı. Yirmi yıldan daha kısa bir sürede yeterli suyu bulunmayan ülkelerin sayısı ikiye katlanacak. Yirmi yıla kalmaz sekiz yüz milyon insan –evet, tam sekiz yüz milyon kişi, senin ya da benim gibiler– yeterli suya erişemeden yaşayacaklar. Işıklar, lütfen. Teşekkür ederim.

Kasabamızın perdedeki görüntüsü soldu. Keith odanın öbür ucundaki masasının üstünde Buddha gibi bağdaş

kurmuştu. Hepimize tepeden bakıyordu. Orada çalışmaya başlayalı daha üç-dört gün olmasına rağmen, bu toplantılar hakkında yapılan dedikodular gelmişti kulağıma. Resepsiyondaki Becky anlatmıştı. Toplantı sırasında telefonlar sessize alınırdı. Liseli kızlardan biri de Salı Günü Yaratıcılık Dersi bittikten sonra dışarı çıkanların ipnotize olmuş ya da yaralanmış gibi görünmelerinin ne kadar acayip olduğundan söz etmişti. Böyle demişti kız, Salı Günü Yaratıcılık Dersi. Bana Keith'in sırf bu toplantılar için uçakla geldiğini söylemişti. Her pazartesi uçakla gelir, sonra Salı Günü Yaratıcılık Dersi bitince yine uçakla giderdi.

Birden midem bulandı. Salı Günü Yaratıcılık Dersi'ne geç kalmıştım. Yöneticilerin yöneticisi benim yüzümden uçağını kaçırabilirdi.

Pure şirketinin burada olmasının nedeni bu, diyordu Keith. Pure şirketinin su işine girmesinin nedeni de, Pure'un böyle küçük bir yere bu denli uluslararası finans ve umut akıtmasının nedeni de. Takım, bakın konumuz tatlı su. Dünyada kaynakları tükeniyor. Dünyadaki tatlı su ırmaklarının, pınarlarının yüzde kırkı insanın kullanamayacağı ya da tüketemeyeceği kadar kirli artık. Bunun ne anlama geldiğini bir düşünün.

Keith doğrulup dik oturdu, ansızın susmuştu. Odada bulunan herkes öne kaykılarak ellerinde kalemler ve tabelalarıyla hazır beklemeye koyuldu. Bir baktım ben de öne kaykılmışım. Neden bilmem. Keith zamanı durduracakmışçasına ellerini havaya kaldırıp bir an öyle kalakaldı. Sonra konuşmaya başladı.

Demek ki su eşsiz bir ticari maldır. Çünkü tükenmektedir. Bir daha asla, ama asla suya acil ihtiyaç olmaması mümkün değil. Peki nasıl yapacağız? Birinci soru. Kuzey İskoçya'daki petrolü nasıl şişeleyeceğiz? İkinci soru. Ne ad vereceğiz? Üçüncü soru. Şişelerin şekli nasıl olacak? Dördüncü soru. Şişelerin etiketlerinde ne yazacak? Sonuncusu, beşinci soru.

Şişelerin kapaklarında bir şey yazacak mı? Yanıtları duyayım, takım! Yanıtları!

Çevremdeki herkes deli gibi yazmaya koyuldu, kalemlerinin düğmelerinden gelen tıkırtılar duyuldu. Keith masanın üstünden inmişti. Odada volta atıyordu.

Bulduğunuz yanıtların, dedi, suyun bizim için gerçekten önemli olduğunu göstermesi gerek. İnsanoğlunun doğa tarafından yönetilmediğini, tam tersine doğanın KENDİSİ olduğunu anlatmalı. Bu güzel. İnsanlar doğanın TA KENDİSİDİR. Kafa yapısıyla ilgili olmalı. Zihinlerde ürünümüze yer açmakla kalmasın, aynı zamanda ürünümüzün pazardaki en açık fikirli mal olduğunu da düşündürsün. Saf diyemeyiz. Alaskalılar, der onu. Temiz diyemeyiz. Onu da Kanadalılar kullanır. Dağ Suyu da olmaz. En büyük rakiplerimiz Dağ Suyu diyorlar. Bizim vereceğimiz ad bunların üçünü de çağrıştırmalı. Hadi öyleyse. Bana bir isim bulun. Haydi. Doğa. Güç. Fikirler. Şimdi. Kavramlar. Gelsin şimdi.

Her sözcüğü söyleyişte parmaklarını şaklatıyordu Keith.

Yanımdaki ukala dümbeleği Akışkan diye atıldı. Geri dönüşümlü. Su ne kadar akıllıdır, ne kadar ağırbaşlı, şekil ve kılık değiştirebildiği için su ne kadar kullanışlı–

Güzel, dedi Keith, iyi, iyi! Durmayın –bizim yüzde yetmiş beşimiz su. Suyun BİZ olduğunu da düşündürmeliyiz. Suyun bizi birleştirebildiğini de. Siyasal ya da ulusal farklılıklarımıza rağmen.

Çok güzel, çok iyi, dedi Keith. Aferin, Paul. Bunun üstünde çalış.

Odadaki herkes dönüp kıskanç bakışlarını Paul'e yöneltti.

İlk kıyak yanıtı veren adı galiba Brian olandı. Dominic adlı ukala odanın karşı tarafından, durgun sular derinden akar, diye haykırdı. Toplantı odası çok geçmeden eşanlamlı basmakalıp deyişlere gömülmüştü. Sudan çıkmış balık. Su koyuvermek. Suyu ısınmak. Suyu çıkmak. Suya düşmek.

Su iyiliktir, diyen Midge'di. İyi olmaktır.

Kimse onu duymadı.

Odanın karşı tarafında bana tanıdık gelmeyen Yaratıcı ekip üyelerinden birinin, iyilikle ilgili her şeydir, dediği duyuldu.

Keith, bu hoşuma gitti, diye belirtti. Çok iyi bir noktaya değindin, Norm.

Midge'in başını öne eğdiği gözümden kaçmadı, morali bozulmuştu, o an kardeşimin farklı yönünü gördüm. Başını çevirişinde, incecik bileğini oynatışında gördüm bunu. Nasıl da fark etmemiştim daha önceden? Çok sıskaydı. Sıskacık.

Ürün ambalajı da suyun insana nasıl sağlık verdiği, sağlıklı kıldığı temasına dayanacak. Dominic'ti konuşan.

Norm, belki sağlık ürünleriyle veya özellikle kadının sözünün geçtiği ailelere yönelik olarak sağlığınızı yeniden yaratın ya da kendinizi rahatlatın türünden ürünlerle birlikte pazarlanır, diyordu.

Su çocuklarınızın sağlığını korur.

İyi bir noktaya parmak bastın Norm, diye Keith yine övdü onu.

Canıma tak etmişti.

Sonunda patladım, Ah Su, da diyebiliriz.

Ne diyebiliriz, diye sordu Keith.

Gözlerini bana dikmişti.

Odadakiler hep birden dönmüş bana bakıyordu.

Bittim ben diye geçirdim içimden. Ah neyse.

Batık Su denebilir, diye devam ettim. Bu her şeyi özetliyor sayılır. Yoksa Atık Su'yu mu çağrıştırır? Farkındayım. Ana Akım da olabilir. Kapağın üstünde Ana Akımda Kalırsanız, Daha Güvende Olursunuz, yazabilir.

Toplantıya katılanlar suspus olmuşlardı ama iyiye işaret değildi bu.

Fırtına sessizliğine dönerek ekledim, İskoç Musluk Suyu da diyebilirsiniz. Bu hem iyi hem dürüst olur. İyi ne demekse.

Keith kaşlarını kaldırmıştı. Çenesini öne çıkardı.

Saydamlık diye Midge atıldı. Fena bir yol sayılmaz, Keith. Aslına bakarsan, gerçekten de iyi bir yol olabilir, değil mi?

Paul başını sallayarak, size-bulaşmayacağız-yolu, diye karşılık verdi ona. Bunun da belli bir kafa yapısı olduğu doğru. Dürüstlükle ulusalcılığı bir potada eritiyor. Dürüst İskoçyalılık. Dürüstçe dürüst iyilik şişede.

Midge, bir fikir ortaya koyuyor ve onu vurguluyor, diye savundu. Öyle değil mi? Bu da şişin yarısı demektir. Yani şişenin.

Onun sözlerine karşılık Paul'ünkiler, savunduğun fikir sana neyin önemli olduğunu anlatır, oldu. Eğer şişe suyumuz fikir verir ve öne çıkarsa, şişelenmiş idealizme dönüşür.

Şişelenmiş kimlik, diyordu Midge.

Şişelenmiş politika da Paul'den geldi.

Su soğutucusunun durduğu pencerenin yanına gidip durdum. Düğmesine basınca plastik damacanadaki su küçük plastik bir bardağa aktı. Plastik tadı vardı. Ben bittim, diye düşünüyordum. Bu kadar basit. Rahatlamıştım aslında. Canımı sıkan tek şey Midge'in başına dert olmaktı. Orada beni kurtarmak adına tatlılıkla çabalıyordu.

Toplantı odasının penceresindeki oluktan minicik bir kuş kanat çırparak havalandı, sonra da dalları dev Pure şirketi tabelasına uzanan ağaca kondu. Kuşun gelişigüzel yeteneği hoşuma gitmişti. Acaba dışarıda, Pure tabelasının altındaki ön kapıda toplanmış insanlar kuşun konduğunu gördüler mi?

Tiyatro seyreder gibi bir halleri vardı. Kimi gülüyordu. Kimi el kol hareketiyle konuşuyordu.

Düğüne gider gibi giyinmiş bir delikanlıydı. Merdivene çıkmış tabeladaki bir arızayı gidermeye çalışıyordu. Liseli stajyer kızlar onu seyrediyorlardı. Resepsiyondaki Becky de

aralarındaydı, yoldan geçenler oldukları anlaşılan birileriyle tanıdığım bir iki kişi de vardı, Midge tanıştırmıştı beni onlarla, Pure Halkla İlişkiler'de ve Pure Personel Bölümü'nde çalışıyorlardı.

Paul adındaki sevimli ukala yanı başıma, soğuk su soğutucusunun başına gelmişti. Eline plastik bir bardak alıp plastik musluğun altında tutarken özür dilercesine başını eğdi. Kaygılı görünüyordu. Gün ağarırken vurulacağım kesindi. Sonra da pencereden dışarıya baktı.

Pure tabelasına olmadık bir şeyler yapıyorlar, dedi.

Toplantı odasındakiler pencereye üşüşürken ceketimi almak üzere oradan tüydüm. Bilgisayarımı kapattım. Çalışma masamın çekmecelerine henüz hiçbir eşyamı koymamıştım, bu nedenle toplayacağım öteberi azdı. Boş resepsiyondan geçtim, telefonların bütün lambaları çılgınca yanıp sönüyordu, merdivenden aşağı koşarak indim ve güneşe çıktım.

Çok güzel bir hava vardı.

Bahçe kapısında merdivene çıkmış oğlan çocuğu İskoç eteği giymiş, boynuna bir çanta asmıştı. Etek parlak kırmızı ekosedendi; çocuğun üzerinde siyah bir ceket ve fırfırlı manşetleri olan bir gömlek vardı, yaklaştıkça bileklerini örten fırfırları daha iyi görüyordum. Çorabındaki bıçağın pırıltısını da görebiliyordum. Ceketinde elmas gibi pırıldayan küçük pullarla çantasının zincirinin pırıltısını da. Karayip Korsanları'ndaki Johnny Depp gibi lüleli simsiyah uzun saçları vardı, ama daha temizdi. Kırmızı renkli püskürtme boyayla Pure logosunun hemen altına güzel elyazısıyla bir şeyler yazıyordu:

SAÇMALAMAYIN. SU İNSAN HAKKIDIR. ONU SATMAK AHLAKİ AÇIDAN ZATEN YAN

Stajyer kızlar alkışlarla gülüşüyorlardı. Biri şarkı söylüyordu. Rüzgâr yüksekten essin, alçaktan essin. Eteğimle sokaklarda eserim. Bütün kızlar selam verir. Beni görmüşlerdi, el salladılar. El sallayarak karşılık verdim ben de. Halkla

İlişkiler'den biri cep telefonuyla konuşuyordu. Geri kalan Halkla İlişkiler ve Personel Bölümü çalışanları meraklı gözlerle çevreye toplanmışlardı. İki güvenlik görevlisi merdivenin dibinde kayıtsız duruyordu. Biri binayı işaret etti; başımı kaldırdım ama demin benim baktığım pencere de dahil pencerelerdeki camların hepsi içerisini göstermeyen türdendi.

Acaba kız kardeşim de yukarıdan beni seyrediyor muydu? İçimden el sallamak geldi.

LIŞ diye tamamladı çocuk

Güvenlik görevlileri bakışarak başlarını iki yana salladılar. Resepsiyondaki Becky bana göz kırptıktan sonra güvenlikçilere dönerek ciddi bir tavırla başını eğdi. Uzun bacaklı çocuğun işini bitirmesini seyrediyorduk, kendini beğenmişçe ve ustaca yazdığı eğik ve kıvrımlı harflerden sonra sıra en alttaki son söze, imzaya geldi:

IPHISOL.

Boya kutusunu sallayan delikanlı duyulan tıngırtıya kulak verdi, elimde mi tutsam, yoksa fırlatıp atsam mı diye düşündüğü belliydi, ama sonra ceketinin cebine koydu. Merdivenin iki yanına tutunarak üst basamakta duran ayaklarını bir çırpıda kaldırıp yavaşça kayarak aşağı indi ve önüne döndü.

Başımın içinde bir şey olmuştu. Sanki denizde fırtınaya tutulmuştu, ama yalnızca bir anlığına, yalnızca şakaklarım. Göğüs kafesime de bir şey olduğu kesindi. O da yerinden kopmuştu, kayaya toslayan bir tekne misali su alıyordu sanki, o tekne içimde ikiye yarılmış, okyanus içine akıyordu.

Ömrümde gördüğüm en yakışıklı çocuktu.

Aslında kıza benziyordu.

O kız ömrümde gördüğüm en yakışıklı erkekti.

sen

(Aman Tanrım kız kardeşim EŞCİNSEL.)

(Altüst olmadım. Hiç olmadım. Altüst olmadım. Olmadım.)

Altıma Stella McCartney* Adidas eşofmanımı giyiyorum. Nike koşu ayakkabılarımın bağcıklarını bağlıyorum. Stella McCartney Adidas eşofmanımın üstünü giyip fermuarını çekiyorum. Derken (sıradan) bir insan gibi ön kapıdan çıkıyorum, mayıs ayında (sıradan) bir ilkyaz günü (sıradan) bir ön kapıdan çıkarak (sıradan) insanların hep yaptığı (sıradan) bir şey yapmaya, koşmaya gidiyorum.

İşte. Koşuyorum. İyi geliyor bu. Ayaklarımın altındaki yolu hissediyorum. İşte. Şimdi. İşte.

(Babamla anlaşmazlığa düşüp ondan ayrılması annemin hatasıydı.)

(Eğer bu doğruysa, demek ki ben de eşcinsel olabilirim.)

(Öyleyse aslında doğru değil, hem de hiç değil.)

(Ben kesinlikle eşcinsel değilim.)

(Kesinkes erkeklerden hoşlanıyorum.)

(Ama o da hoşlanır. Hoşlanırdı. Erkek arkadaşı vardı, Dave, yıllarca sürmüştü ilişkileri. Başka biri daha vardı, Stuart. Sonra şu Andrew adlı adam, Mull'da yaşayan şu İngiliz,

* İngiliz moda tasarımcısı. (ç.n.)

adı Miles mıydı, Giles mıydı ne, bir de Sammy vardı, Tony denen adam ve Nicholas, hep erkek sevgilileri olmuştu, on iki yaşından beri, benim başladığım yaştan çok önce başlamıştı.)

Işıklardan karşıya geçiyorum. Gidebildiğim kadar uzağa gideceğim. Irmak boyunca koşup Islands'ı geçiyor, spor sahalarını dolaşarak mezarlığın oradan kanala yöneliyorum

(Doğru sözcük mü bu, eşcinsel? Yoksa daha yerinde bir sözcük var mı?)

(Öyle olduğunu nasıl anlar insan?)

(Annemiz Anthea'nın öyle olduğunu biliyor mu?)

(Babamız biliyor mu?)

(Eşcinsel ya da homoseksüel, her neyse, olmak çok doğal. Bugün ve bu çağda pekâlâ olabilir.)

(Eşcinsellerin heteroseksüel kimselerden farkı yok, homoseksüel olmaları dışında elbet.)

(Ön kapıda el eleydiler.)

(Anlamalıydım. Her zaman tuhaftı bu kız. Hep farklıydı. Hep aykırıydı. Her zaman yapmaması gerektiğini bildiği şeyleri yaptı.)

(Spice Girls'ün yüzünden.)

(Sporty Spice'ın* oynadığı sınırlı sayıdaki Spiceworld filminin videosunu seçmişti.)

(Her zaman biraz fazla feministti.)

(Mutlaka George Michael'ın CD'sini dinlerdi.)

(Biri Bizi Gözetliyor yarışmasında hep kızlara oy verirdi, şu cinsiyet değiştiren adamın ya da kadının, ya da ne demek gerekirse onun çıktığı yıl, ona oy vermişti.)

(Eurovizyon Şarkı Yarışmasını severdi.)

(Eurovizyon Şarkı Yarışmasını hâlâ sever.)

(Buffy Vampir Avcısı dizisinden hoşlanırdı.)

(Ama benim de hoşuma giderdi bu dizi. Hem eşcinsel hem de çok tatlı karakterler olan kızlar oynardı, fena değildi,

* Spice Girls grubunun üyelerinden Melanie Jayne Chisholm'un takma adı. (ç.n.)

çünkü Willow vardı, zeki bir kızdı, onu ve diğer her şeyi severdik, arkadaşı Tara da çok sevimliydi, bir bölümde öpüştüklerini hatırlıyorum, ayakları yerden kesilmişti, öpüşme yüzünden yükselmişlerdi, ertesi gün okulda bundan söz ederken böğürme sesleri çıkardığımız hâlâ aklımda.)

Telefonumda dört mesaj var. Dominic.

NBR?

BARA GELİON?

HADİ GEL.

BEKLİOS.

(Mesaj dilinden nefret ediyorum. Çok aşağılayıcı.)

(Koşudan dönünce ona mesaj yollarım. Cep telefonumu evde bırakmıştım, mesajını daha yeni aldım, derim.)

Kırk beş kiloya düştüm.

Gayet iyiyim.

İskoçya'da şişe suyu pazarında gerçekten devrim yaptık.

Eau Caledonia. Etiketine bayıldılar. Zam aldım.

Elime brüt otuz beş bin sterlin geçiyor.

Bu kadar para kazandığıma inanamıyorum. Ben!

Doğru işi yaptığımdan hiç kuşkum yok. Su işinde iyi para var.

(Bizim kız onlara hâlâ ukala ya da buna benzer bir şeyler demekte ısrarlı, hepsini bir kefeye koyarak haksızlık ediyor. Moda bu. Oğlanlar modayı takip etmekte kızlardan daha kötü. Yani, erkekler kadınlardan daha kötü. Bizimki yanlış yapıyor. Hatalı.)

(Ön kapıda, komşuların gözü önünde el ele tutuşmuşlardı, sonra Robin Goodman'ın kız kardeşimi çalılarla çevrili çite, oradaki dallara usulca yasladığını gördüm, çok yavaş hareket ediyordu, derken)

(derken onu öptü.)

(İçinde o erkek ve ben ya da o erkek ve o kız yerine, sen ve ben geçen şarkıları sevmesinden anlamalıydım, hep biliyorduk, fakültedeyken aramızda konuşurduk, tıpkı anne-

min evi terk etmeden önce sık sık dinlediği, giderken de bize bıraktığı şu Tracy Chapman'ın klasik albümündeki gibi, kimilerinin hoşuna giden erkek ya da kadın yerine sen diyen şarkılar kendilerini ele veren ipucudur derdik.)

(Âşık olup evlenince ve çocuklarım olunca, çocuklarımı asla terk etmeyeceğim. Bencil kuşak gibi yaşlanınca değil gençken çocuk doğuracağım. Çocuk doğurmamaktansa meslek yaşantımı bırakırım. Kendimden vazgeçerim daha iyi. Her şeyden vazgeçerim, bana ait çocukları terk etmektense saçma sapan bir siyasal ilke dahil her şeyden. Sonu nasıl oluyor, baksana. Neyse ki feministliğin bencil çağı son buldu, şimdi artık bize gereken her şeye sahibiz, bunun içinde çok daha sorumlu değer yargıları da var.)

Koşuya çıkmak için harika bir gün. Yağmur yağmıyor. Sonradan yağacağa da benzemiyor.

(Kız kardeşim eşcinsel.)

(Altüst olmadım.) (İyiyim ben.)

(Dert etmeyeceğim, yani, başkasının kız kardeşi öyle olsaydı, o kadar kafaya takmazdım.)

(Dert değil. Niceleri öyle. Benim kendi tanıdıklarım arasında yok, hepsi bu.)

Irmak boyunca koşuyorum. Tarihin bu döneminde, İskoçya dağlarının şimdilerde görülmedik ölçüde şenlikli olan başkentinde, Birleşik Krallık genelinde turizm ve emeklilik sayesinde, pek yakında da tarih yazacak, benim de önemli bir parçası olduğum büyüyen su ekonomisi hızla gelişen şehirde yaşadığım için çok şanslıyım.

Bütün ülkedeki en duru İngilizce burada konuşulur. Bunun nedeni ünlü harflerdir, bir de 1745 Ayaklanması'nın ve İskoç Gallilerinin başı ezilip ölüm cezasına çarptırılınca yerli kızların oraya gelen İngiliz askerleriyle evlendikleri 1746 yenilgisinin ardından Galliler İngilizce konuşmaya zorlanınca, bu ünlülerin başına gelenler.

Keşke Tracy Chapman'ın şu berbat albümündeki şarkıların sözlerini tam olarak, doğru dürüst hatırlayabilseydim, o zaman en az beş kilometre daha koşabilirdim, yıllar var dinlemeyeli, on yıl olmuştur herhalde.

Hedefe odaklanmak iyi bir şey. İnsanın aklına takılan başka ne varsa silip atıyor.

Kanalın oradan gidebilir, havuzları geçip Beauly yoluna yönelebilir, sonra geri dönebilirdim

(fakat, aman Tanrım kız kardeşim haftalardır bir suçluyla, çalıştığım şirketin dava açtığı biriyle takılıyor, o kadar da değil, okuldan hatırladığım biri üstelik, hem de okuldayken hep arkasından konuştuğumuz biri bu, şimdi de bu kimse kız kardeşimi onlardan birine benzetti, Onlardan Biri işte. Diyeceğim, okuldayken Robin Goodman'a ne diyeceğimizi nasıl anlamıştık? Ergenlik içgüdüsü mü? Bilmiyordum, hiçbir fikrim yoktu. Ona kız yerine erkek adı koydukları için olmalıydı. Böyle sanırdım, belki de Beauly'den otobüsle, Beauly'de ve başka yerlerde oturan çocuklarla birlikte geldiği içindi, bir de erkek adı taşıdığı için olabilirdi. Kız, Robin Goodman biraz farklıydı, annesinin zenci olduğu söylenirdi çünkü, babasının da beyaz, yoksa tam tersi miydi, acaba doğru muydu söylenenler? Beauly'de bir tek zencinin yaşadığını bile anımsamıyorum, olsaydı mutlaka haberimiz olurdu, hepimiz bilirdik.)

(Sözcüğü ağzıma almaya dilim varmıyor.)

(Aman Tanrım. Kanser demekten bile kötü bu.)

(Küçük kız kardeşim büyüyüp tatminsiz bir avcıya, Judi Dench'in oynadığı şu Skandal adlı filmdeki gibi kupkuru kalmış anormal bir kadına dönüşecekti.)

(Judi Dench öyle birini çok iyi oynuyor diye düşünmüştüm filmi gördüğümde, ama o zaman kız kardeşimin onlardan biri olabileceğini ve içinde gerçek sevgiye yer olmayan berbat bir yaşam süreceğini aklıma getirmemiştim.)

(Küçük kız kardeşimin fena halde hazin bir yaşamı olacaktı.)

(Ama Robin Goodman'ın kız kardeşimi, nasıl desem, anlatacak sözcük bulamıyorum, tatlılıkla çalılarla kaplı çite yasladığını, öptüğünü görmüştüm, sonra da Robin Goodman'ın bir yandan onu öperken, diğer yandan bir bacağını kaldırıp kız kardeşimin bacaklarının arasına koyduğunu görmüştüm, bunu o kadar tatlılıkla yapmamıştı, hem karşılıksız değildi, kız kardeşim de Robin Goodman'ı öpüyordu ve sonra birlikte kahkahalarla güldüler.)

(Fena halde mutlu, gülüyorlardı.)

(Komşular da görmüş olmalı. Güpegündüzdü.)

(Evden taşınmam gerekebilir.)

(Neyse, sorun değil. Dert değil. Ev değiştireceksem bunu yapmaya yetecek param var nasıl olsa.)

Otuz beş bin, benim yaşımda biri için çok iyi para, hem de bir kız için, diyor babamız, bu da onun bir nebze cinsiyet ayrımı yaptığının göstergesi, oysa cinsiyetle işinde başarılı olup olmamanın bir ilgisi yok. Kadın olup olmamakla da ilgili değil, on kişilik Pure İskoçya Bölgesi Yaratıcı ekibindeki tek kadın olmamın nedeni yaptığım işi başarmam.

Doğrusunu isterseniz, galiba Keith benim Birleşik Devletler'e gitmemi isteyecek, belki Ana Üs'te kurum içi Yaratıcılarla birlikte kurs görebilirim. Yanılmıyorsam, Ana Üs Los Angeles'ta!

Eau Caledonia markasını Keith çok beğendi sanırım.

Yalnızca İngilizce konuşulan pazarı değil, Fransız pazarının önemli bir bölümünü de ele geçireceğini düşünüyor, bunun yaşamsal önemi var, ne de olsa dünya çapındaki su pazarı Fransızların tekelinde. İskoç ama aynı zamanda Fransız. Aferin, demişti. Ana Üs'tekiler sana bayılacak. Sen de orasını seversin.

Ben! Los Angeles'ı!

Dokunduruyor galiba. Geçen salı günü dokundurmuştu. Orayı seversin, dedi, geçen hafta dediği buydu, orayı severmişim, oradakiler de beni severmiş.

Anthea'ya onun dokundurduğunu söyledim. O da şöyle dedi: Keith senin boğazına tüp mü soktu? ER dizisindeki gibi?

Saçmalıyorsun Anthea, dedim.

(ER dizisinde sevgilileri mutlaka yangınlarda filan ölen eşcinsel bir kadın doktor karakteri de var.)

(Eşcinseller ille de ölüyorlar.)

Anthea saçmalıyor. Ona iyi bir iş bulmuştum, ama o şimdi evde boş boş oturuyor. Aslında çok zekidir. Kendini harcıyor.

(Evde oturmuş marka bulmaya çalışıyordum, aklıma MacAqua gelmişti, ama McDonald bunun için dava açardı bize, Scotteau olabilir diye düşündüm, Eau sözcüğünü yüksek sesle söylerken, Anthea masanın yanından geçiyordu, Caledonia, diye tamamladı, işte biz böyle iyi bir ekibiz, iyi bir ekip olurduk, iyi bir ekip olmuştuk, aman Tanrım, kız kardeşim bir)

Neyse, Anthea konusunda Pure'da bana yaptıkları iyilikten sonra Keith'in herhangi bir şey dokundurması bile şans sayılır. Anthea çok toy, başlangıç olarak ona ne kadar yüksek bir maaş verdiklerinin farkında bile değil, neyse ki o günkü kabalığını benimle bağdaştırmak kimsenin aklına gelmedi, ne de Pure tabelasının başına gelenlerle.

(tam da orada tanışmışlardı. Belki de tanıştıkları o romantik anı görmüştüm, geçen aydı, pencereden dışarıya bakıyordum, o acayip barbar yaratık merdivenden inip güvenlik görevlileri polise teslim etmek üzere onu götürmeden önce konuşmuştu Anthea ile. Güvenlik görevlilerinin ona doldurttuğu formda yazan adını gördüm. Hiç yabancı gelmemişti bana. Biliyordum adını, ta küçükten beri. Küçük bir kasaba burası. Küçük kasabalarda başka nasıl olabilir?)

(İşbirlikleri daha öncesine dayanmıyorsa ve Pure şirketine yönelik bu çifte saldırıyı önceden planlamadılarsa tabii, olabilir, diyeceğim, güneşin altında her şey mümkün.)

(Her şey değişmiş durumda.)

(Aynı olan bir şey yok.)

Durdum. Koşmuyorum. Öylece dikiliyorum.

(Koşmak istediğim herhangi bir yer yok. Nereye koşacağımı bilemiyorum.)

(Burada böyle dikilmem için bir sebep var gibi yapsam iyi olacak. Gidip yaya geçidinde durayım bari.)

Dokundurmak sözcüğü dokunmak sözcüğüyle ilişkili olabilir pekâlâ, ne de olsa dokunmak sözcüğün bir parçası, neredeyse tamamı.

Yaya geçidinde karşıya geçmeyi bekleyen (sıradan) biri gibi duruyorum. Bir otobüs geçiyor. İçi (sıradan görünen) insan dolu.

(Stagecoach otobüslerinin sahibi olan adamın üstünde "ben bağnaz değilim ama okulda çocuklarıma eşcinsel olmanın öğretilmesini istemiyorum," türünden sözler eden kimselerin resimlerini gösteren bir milyon sterlinlik afiş kampanyasını İskoçya'nın her yerine taşımasının nedenlerinden biri de kız kardeşim.)

(Gülüyorlardı. Gerçekten mutluymuşlar gibi. Ya da eşcinsel olmakta bir sorun yokmuş, çok gülünç ya da pek eğlenceli ya da öyle bir şeymiş gibi.)

Hızımı düşürmemek için durduğum yerde koşuyorum.

(Gözümün önünden gitmiyor bir türlü o bacağını, ötekinin bacaklarının arasına dayaması. Unutulacak şey değil.)

(Nasıl da... dokunuyor.)

Olduğum yerde koşmayı kesiyorum. Yaya geçidinde durup bir o yöne bakıyorum, bir bu yöne. Gelen giden yok. Yol bomboş.

Ama ben öylece duruyorum.

(Neyim var bilmiyorum. Caddenin karşısına geçemiyorum bir türlü.)

(Kız kardeşim bir kitap olsaydı, okullarda yasaklanırdı.)

(Hayır, o yasayı parlamento kaldırmıştı, öyle değil mi?)

(Kaldırdı mı?)

(Anımsayamadım. Öyle miydi, böyle miydi anımsamıyorum. O yasayı anımsamak ya da düşünmek zorunda kalacağım hiç aklıma gelmezdi.)

(O yasayla ilgili herhangi bir nokta dikkatimi çekmiş miydi ya da ben buna kafa patlatmış mıydım? Yapmalı mıydım?)

(Çekmişti dikkatimi. Kafa patlatmıştım. Dünya çapında toplumların, yalnızca toplumların da değil, Polonya'da, Rusya'da hükümetlerin, ama İspanya'da ve İtalya'da da, öyle olanlara giderek daha da sert davrandıklarını okuduğumu hatırlıyorum gazetede. Ama İtalya'da mı? İspanya'da? Oralar burası gibi olmalı.)

(Bu sabah gazetede öyle olan ergenlik çağındaki gençlerin öyle olmayanlara göre intihara altı kat daha yatkın oldukları yazıyordu.)

(Ne yapacağımı bilmiyorum.)

İki yönden de hiçbir taşıtın gelmediği geçitte dikiliyorum ve karşıya geçmek için kılımı bile kıpırdatmıyorum. Biraz başım dönüyor. Bayılacak gibiyim.)

(Beni gören olsa bende gerçekten bir tuhaflık olduğunu düşünür.)

Barda yalnızca Dominic ile Norman var.

Nerelerdeydin sürtük, diyor Norman.

Bana böyle deme, diyorum.

Şakadan anlamaz mısın sen, diye soruyor. Gevşe biraz. Ha ha!

Bara gidip benim için bir kadeh beyaz şarap alıyor.

Ben diyet kola istemiştim Norm, diye itiraz ediyorum.

Ama ben bunu aldım, diye karşılık veriyor.

Farkındayım, diyorum.

Götürüp değiştirmeni ister misin, diye soruyor Norman.

Yok, kalsın, madem getirdin, içerim, diyorum.

Dominic, sana mesaj yollamıştım Madge, diyor.

(Benim adım Imogen.)

Mesaj mı, diyorum.

Hem de dört kere, diyor.

Tüh. Cep telefonumu evde bırakmıştım, diyorum.

Cep telefonunu yanma almadığına inanamıyorum, diye sızlanıyor Dominic, hem de sana mesaj yollayacağımı söylediğim halde.

Darıldığı belli.

Paul ya da diğerleri yok mu, diyorum. Herkes gelecek sanıyordum.

Yalnızca biz varız, diye Norman yanıtlıyor sorumu. Şanslısın bu gece. Bri daha sonra gelecek. Chantelle'i de getiriyor.

Bana kalsa her gün getirirdim Chantelle'i, diyor Dominic.

Norman atılıyor hemen, bense Chantelle'i buraya getirmekten fazlasını yapardım.

Paul eşcinsel, ahbap. Pazartesi akşamları dışarı çıkmaz o, televizyonda Üniversite Yarışması var.

Kısık sesle karşı çıkıyorum, Paul eşcinsel değil.

Dominic, Paul bu akşamki yarışınada Uranüs'le ilgili sorular çıkacağını umut ediyor, diye Norman'a laf yetiştiriyor.

Bu defa yüksek sesle söylüyorum, Paul eşcinsel değil.

Bir şey biliyorsun da ona dayanarak mı söylüyorsun, diyor Norman.

Ne keyifli bir sohbet, diyorum.

Sıkılmış gibi yüzümü asıyorum. Dilerim işe yarar.

Dominic hiçbir şey söylemiyor. Öylece bakıyor. Bana bakışı gözlerimi kaçırmama neden oluyor. Tuvalete gider gibi kalkıyorum. Yandaki bara tüyüp Paul'e telefon ediyorum.

Bara gelsene, diyorum. Neşeli bir sesle konuşmaya çalışarak.

Kimler var, diye soruyor Paul.

Pek çoğumuz diyorum.

Dom ile Norm da var mı? Merak ettim, çünkü telesekreterime abuk sabuk bir mesaj bırakmışlar.

Ha. Bir de ben, diye ekliyorum. Ben de buradayım.

Alınma İmogen. Ama ben gelmiyorum, diyor Paul. O herifler beş para etmez. Gülünç olduklarını sanıyorlar, televizyonda gösteri yapan iğrenç ikililer gibi hareket ediyorlar. Senin onlarla ne işin var, bilmem.

Hadi ama, Paul, lütfen, diyorum. Çok eğlenceli olacak.

Öyle, ama dünya internette atlarla köpekleri düzen kadınların resimlerine bakmayı eğlenceyi bulanlar ve bulmayanlar arasında ikiye bölünmüş durumda, diye anlatıyor Paul. Gelip seni oradan almamı istersen, beni daha sonra ararsın.

Telefonu kapatmak için düğmeye basarken, Paul çok gergin biri diye düşünüyorum.

Başkalarının yapmak zorunda kaldığı gibi onun da bunları eğlenceli bulmuş pozu takınmaması için bir neden göremiyorum.

(Belki de *gerçekten* eşcinsel.)

Yanlarına geri geldiğimde Norman, peki ya şu öteki stajyer kıza ne dersin, diye soruyor. Chantelle olmayan kız. Onu denemeye ne dersin?

Dominic bana bakarak, aklımda başka şeyler var, diyor.

Gözlerinden yukarısına, alnına bakıyorum. Dominic ile Norman'ın saç kesimlerinin aynı olduğu görmezlikten gelinecek gibi değil. Norman bara gidiyor, bir şişe şarapla dönüyor. İkisi Grolsch birası içiyorlar.

Ben bunu içemem ki diyorum. Bir iki kadeh içerim ancak. Geri dönmem gerek.

Bal gibi içersin, diye üsteliyor Norman. Kadehimi ağzına kadar dolduruyor, masanın üstüne dökülecek kadar, dahası, içmek için beni kadehe eğilmek ya da dökmemek için insanüstü bir beceriyle kadehi kaldırmak zorunda bırakacak kadar.

Az sonra Hint lokantasına gidiyoruz, diyor Dominic. Sen de geliyorsun. Çabuk iç.

İçemem. Bugün pazartesi. Yarın işgünü.

İçersin, diye ısrar ediyor Norman. Biz de çalışıyoruz herhalde.

Bunun gibi ağzına kadar dolu dört kadeh içiyorum. Kadehe doğru eğilince ikisi de kahkahadan kırılıyor. Sonunda ne olacaksa olsun diye içiyorum, gülsünler diye.

Her şeyin çok keskin koktuğu, duvarların süpürgeliklerinden ayrıldığı izlenimi veren lokantada işten konuşurlarken benim de yanlarında olduğumu unutmuş gibiler. Müslüman pilotlarla ilgili bazı şakalar yapıyorlar. Kör bir Yahudi adamla bir fahişe hakkında karmaşık uzun bir fıkra anlatıyorlar. Derken Brian Dominic'e gönderdiği mesajda gelemeyeceğini bildiriyor. Bu, onunla telefonda Chantelle hakkında, Chantelle'in yalaki arkadaşı hakkında, Chantelle'in yalaki arkadaşının o sırada Brian'ın "seyretmesi" için orada Chantelle ile birlikte olup olmadığı konusunda bağrış çağrış bir görüşme yapmasına yol açıyor. Bu arada ben dönüp duran lokantada oturmuş, yalaki sözcüğünün ne anlama geldiğini merak ediyorum. Onların uydurduğu bir sözcük olduğu kesin. Nasıl da güldürüyor onları. Öyle gülüyorlar ki çevremizdekiler üstüne alınıyor, bize hizmet eden Hintliler de. Ben de kendimi tutamayıp basıyorum kahkahayı. Kulağa genel olarak bayağı bir sözcük gibi geliyor, çünkü öteki stajyer kızın daha on altı yaşında olduğuna aldırmaksızın işe gelirken yeterince makyaj yapmadığından, Norman'ın

dediği gibi, şimdiye dek öğrenmiş olması gerektiğinden söz ediyorlar. Yanlış giysiler seçiyormuş. İnsanı düş kırıklığına uğratıyormuş.

Anlayacağın biraz yalak, diyor Dominic.

Galiba anlamaya başlıyorum, diyorum.

Seni ele alalım mesela. Spor yapıyorsun falan. Kıyak bir işin var falan. Ama bu seni yalak yapmaz. Senin şu motor var ya. Onunla paçayı kurtarıyorsun, diyor Norman.

Demek ki motosikletin üstüne yakışınam beni yalak yapmıyor, öyle mi, diye soruyorum.

İkisi de gülmekten patlayacaklar.

Öyleyse bunun anlamı kadınsı olmamak, diyorum.

Norman bana bakarak, onun yalaklaştığını görmek isterim, diyor. Senin ve şu güzel kız kardeşinin. Kahkahayı basıyorlar yine. Bu gülüşleri gitgide kafamın zımparalandığı duygusu veriyor bana. Bize bakanlardan çeviriyorum bakışlarımı. Gözlerimi masanın üstündeki örtüye dikiyorum.

Yazık. Bu kız siyaseten doğru terimleri bilmemekten hoşnutsuz, diyor Dominic.

Yalak, yalak, yalak. Norman bastırıyor, saksıyı çalıştır. Hadi ama. Serbest çağrışım.

Yalaka mı diye soruyorum. Yalaka olmakla ilgisi var mı bunun?

Yaklaşıyorsun, yaklaştın, diyor Norman.

Hadi, ona bir ipucu ver, diyor Dominic.

Norman, tamam, diyor. Peki. Al sana koskocaman bir ipucu. BBC'deki adam gibi.

Hangi adam, diyorum.

Norman anlatıyor, Irak yüzünden işten kovulan adam, eskiden BBC'nin başındaydı, ta ki söylenmemesi gereken sözlerin söylenmesine izin verene dek, hem de yüksek sesle, haber programında.

Şey, diyorum.

Sen geri zekâlı falan mısın? Greg Dyke* işte, diyor Dominic. Hatırladın mı?

Yani, stajyer kızın Greg Dyke ile bir ilgisi mi var, diye soruyorum.

İkisi de gülmekten kırılıyor.

Yani, söylememesi gereken şeyleri yüksek sesle mi söylüyor, diyorum.

Kız, Tespiyen** gibi, diyor Norman.

Soruyorum, ne gibi?

Yalayıcı. Neyse, öyle görünüyor, diye açıklıyor Norman.

Geçen gün şu Pure tabelasını boyayan çatlak gibi, diye ekliyor Dominic. Ağzına sıçtığımın lezbiyeni.

(Baştan aşağı buz kesiyorum.)

Mahkemesinin görülmesini dört gözle beklediğim bir dava oldu şimdi. Keşke hepimiz orada olabilsek, diyor Norman.

Dominic, gideceğiz, diyor. Böyle bir davaya erkeklerin de katılması gerek.

Brian'a dediğim gibi, diye anlatıyor Norman. Şimdi araya girmek için hazır ol, doğru anı bekle.

Baksanıza, diyorum, bu sabah gazetede eşcinsel olan ergenlik çağındaki gençlerin öyle olmayan gençlere göre kendilerini öldürmeye altı kat daha yatkın olduklarını okudum.

---

* Hasıraltı etmesi gereken istihbaratı yöneticisi olduğu BBC'de yayınlamaktan çekinmeyerek istifaya zorlanan gazeteci ve televizyoncu Gregory Dyke'ın soyadı argoda lezbiyen, sevici anlamına geldiği için önadı kullanılarak üstü kapalı bir söz türetiliyor. Bu metaforu Türkçede kullanmak olanaksız, onun yerine yalamak eyleminden yalak, uydurma havası versin diye yalaki seçildi.(ç.n.)

** MÖ 5. ya da 6. yüzyıl dolaylarında o tarihe dek sözle anlatılan tragedyaları ilk kez sahneleyen oyuncu Thespis'e atfen cinsiyet ayrımı gözetmeksizin erkek ya da kadın bütün oyunculara verilen ad. Aynı zamanda lesbiyen sözcüğüne kafiye oluşturduğundan bu anlamda da kullanılır. (ç.n.)

Güzel, diyen Norman, gülüyor. Ha ha!

Dominic'in gözleri buğulanıyor. İnsanoğlu işte, kendi kendinin polisi, diyor.

Yeniden ben orada değilmişim gibi konuşmaya başlıyorlar, işle ilgili konuşurken yaptıkları gibi.

Bak, işte bunu anlamıyorum, diyor ciddi bir ses tonuyla Dominic başını iki yana sallarken. Çünkü bunu becermelerine olanak yok, yani o olmadan. Saçma gibi.

Norman, Freud bunu eksiklik hali diye tanımlamış, diyor (Stirling'de psikoloji okumuş Norman). Gerçekten çok temel bir şeyin eksikliği yani, anla işte.

Dominic büyük bir ciddiyetle kafa sallıyor.

Aynen öyle diyor. Besbelli.

Ergen gerikalmışlığı. Azgelişmişlik göstergesi, diye ekliyor Norman.

Evet, ama ağır bir azgelişmişlik durumu, diyor Dominic. Yani, başka konuları boş ver. Ne kadar acayip olduğunu boş ver. Bak şimdi, benim kafama takılan şu, işi yapacak bir şey yok. Numarayı yapacak hiçbir şey. Kraliçe Victoria zaten bu yüzden kadınların birbiriyle oynaşmasını* yasaklamamış.

Norman, nasıl yani, diye soruyor.

Kanal Dört'te anlattılar. Böyle bir şey yok ki demiş, hiç var olmamış gibi. Haklı da. Diyeceğim, erkekler nonoşları becerdiği zaman cinsel olarak yani, çok iğrenç, hem de adamı sapık pedofiliye falan götürür, ama en azından gerçek seks yapıyorlar, değil mi? Ya kadınlar. Nasıl yapıyorlar şimdi? Şaka gibi, diyor Dominic.

Öyle ama çok hoş, diyor Norman, seyrediyorsan, ikisini de düzebilirsin.

Doğru, fakat gerçek olanları genelde düzülemez, bunu da kabul et, diye akıl veriyor Dominic.

---

* Erkekler arasındaki eşcinselliğin tersine Britanya'da lezbiyenlik hiçbir zaman yasaklanmamış. Bir iddiaya göre Kraliçe Victoria bu yasaklamaya, kadınların oral seks gibi davranışlara asla girmedikleri gerekçesiyle karşı çıkarak yasayı imzalamamış. (ç.n.)

(Aman Tanrım kız kardeşim, benim yakınım bir yalak, bir eksik, düzülemez, doğru gelişmemiş, yasaklanmaya bile değmeyen biri.)

(Küçük kardeşimi anlatacak bilmediğim daha nice söz var.)

Dominic ile Norman nedense yine kahkahadan kırılıyorlar. Kollarını birbirlerine dolamışlar.

Gitmem gerek, diyorum.

Gerekmiyor, diye bir ağızdan karşı çıkıyorlar, kadehimi Cobra birasıyla dolduruyorlar.

Üsteliyorum, evet, gerekiyor.

Katlı otoparkta ekiyorum onları. Nereye gittiğimi görmesinler diye bir otomobilin arkasına saklanıyorum. Gördüğüm bacakları gözden kaybolana dek orada bekliyorum. Merdiveni çıktıklarını duyuyorum, sonra da çıkışta otopark fişini aramalarını seyrediyorum, sonunda direksiyonda hangisi varsa o fişi buluyor, makineye takmasını beceriyor ve otomobil kalkan bariyerin altından geçiyor.

Eve giderken yol kenarındaki bir ağacın altına kusuyorum. Başımı kaldırıp bakıyorum. Altına kustuğum ağaç bembeyaz tomurcuklar açmış.

(Ergen gerikalmışlığı.)

(On dört yaşındayım. Denise MacCall ile birlikte coğrafya dersindeyiz. Teneffüs oluyor. Nasılsa sınıfta kalmayı başarmışız; midem bulanıyor, diyen Denise'ti galiba, belki de bendim; teneffüste içeride kalmamız da bu sayede olmuştu. Hava yağmurlu ya da soğuk olduğunda midemiz bulanırdı.

Masanın üstünde üst üste yığılmış not defterleri var. Denise onlara göz atarak birilerinin adlarını okuyor. Her adı geçen kişi kaldı mı, geçti mi diye yüksek sesle bağırıyoruz, Anthea ile evde pop müzik listelerinde en üst sıraya çıkan

şarkıları geriye doğru sayarak oynadığımız oyuna benziyor bu. Sevdiğimiz birine sıra gelince alkışlıyoruz. Sevmediğimizi de yuhalıyoruz.

Robin Goodman'ın not defterini buluyor Denise.

Denise MacCall nedense pek hoşlanmaz ondan, kısa kıvırcık saçları başının tepesinde gürleşen, esmer teni, klarnet çalarken müzik öğretmeninin değinmeden edemediği uzun parmakları, yüzünde ciddi, dikkatli, fazla zeki ifadesiyle Beauly'li Robin Goodman'dan. Ben de hoşlanmıyorum bu kızdan. Hoş, Denise'ten hoşlandığımdan ya da eğer Denise üstünde benim adım yazan bir not defteri bulsa, sınıfta olmadığım bir ara bu kızla birlikte beni de tefe koymayacağından da kuşkuluyum aslında.

Kalem kutumdaki siyah Pentel marka kalemle Robin Goodman'ın not defterine L, E ve Z yazıyoruz Denise ile birlikte. Daha doğrusu ben yazıyorum, o da harfleri işaret eden oklar çiziyor.

Sonra da defteri diğerlerinin arasına geri koyuyoruz.

Coğrafya dersi başlayınca bizim Horny Geog* dediğimiz ihtiyar öğretmenimiz Bayan Horne defterleri dağıtırken Robin Goodman'ın tepkisini merakla bekliyoruz. Onun birkaç sıra arkasında oturuyorum. Omuzlarının önce kasıldığı sonra düştüğü gözümden kaçmıyor.

Ders bittikten sonra Robin'in yanında geçerken sıranın üstünde duran defterine göz atıyorum, Denise'in çizdiği oktan ağaç gövdesi çizmiş, L, E ve Z harflerinin çevresini de yüzlerce minik çiçekle çevirmiş, harfler tomurcuklanmak üzere olan bir ağacın dalları gibi duruyor.)

On yıl sonra, uzun koyu renk saçları, ciddi, dikkatli yüz ifadesiyle aynı Robin Goodman

---

* Abaza Geog. (ç.n.)

(aman Tanrım)

benim evimde. Önünde bir fincan çay, kanepede oturuyor. Elinde bir kitap var, okuyor. Kitabın kapağını okumayı sökemeyecek kadar kafayı bulmuşum, sersem gibiyim. Eşikte dururken kapının pervazına tutunuyorum.

Selam, diyor.

(Aman Tanrım, kız kardeşim de bir)

Kız kardeşime ne yaptın, diye soruyorum.

Kardeşin banyoda, diyor.

Oturuyorum. Başımı geriye yaslıyorum. Midem bulanıyor.

(Ben de aynı odadayım, tıpkı bir)

Robin Goodman odadan çıkıyor. Geri geldiğinde elime bir şey tutuşturuyor. Bardak. Dolapta duran bardaklarımdan biri.

İçsene, diyor, sonra bir tane daha vereceğim.

Hiç değişmemişsin, okuldaki gibisin, diyorum. Tıpatıp aynısın.

Sen de öyle, diyor. Ama bazı şeyler değişti, neyse ki. Okullu kızlar değiliz artık.

Bir tek. Saçların. Uzamış, diyorum.

Eh, on yıl geçti, diyor. Bazı şeylerin değişmesi gerek.

Ünversiteye gittim. Ya sen?

Üniversite demek istiyorsan, diye düzeltiyor, evet, gittim.

Sonra da geri geldin, diyorum.

Senin gibi, diyor.

Hâlâ klarnet çalıyor musun, diye soruyorum.

Hayır, diyor.

Sessizlik çöküyor. Gözlerim yerde. Elimde bir bardak.

İçsene, diyor.

İçiyorum. Tadı çok güzel, duru.

İyi gelecek, diyor.

Boş bardağı alıp odadan çıkıyor. Mutfaktan sesi geliyor.

Üstüme bakıyorum, hâlâ işten sonra giydiğim eşofmanla durduğuma şaşakalıyorum. Az önce neredeydim pek emin değilim. Acaba bütün geceyi ben mi uydurdum diye düşünüyorum, bara gittiğimi, Hint lokantasına gittiğimi, akşam olup biten her şeyi.

Robin geri gelirken, demin mutfağımdaydın, diyorum.

Biliyorum, derken oturma odamda kanepeye kuruluyor.

Burası benim oturma odam, diyorum.

Öyle, diyor.

(Ben de aynı odadayım, tıpkı bir)

Ne giydiğine, nasıl göründüğüne aldırmayan biridir Robin. Hiç olmazsa normal giysiler giyiyor. Hiç olmazsa şu utanç verici İskoç kıyafetini giymemiş.

Bu akşam ekoseli eteğini giymemişsin, diyorum.

Yalnızca özel günlerde, diyor.

Çalıştığım şirket var ya, Pure Limited, seni mahkemeye verecek, diyorum.

Dava düşecek, diyor.

Başını kitaptan kaldırmıyor bile. Bense elime bakmak zorunda kalıyorum, çünkü sırılsıklam oldu, bardaktakini üstüme döktüm. Sonra içinde kalan suyun arasından aynı odaya bakıyorum. Derken bardağın susuz kısmından bakıyorum aynı odaya. Sonra suyu içiyorum.

Eau Caledonia, diyorum.

Bir daha ister misin, diye soruyor.

(Ben de aynı odadayım, tıpkı bir)

Bir avrat ile bir sakat, diyorum.

Bu sözcük oyunu beni güldürüyor. Hiç nüktedan değilimdir oysa. Yaptığı nüktelerle ünlü olan kız kardeşimdir. Bense olayları doğru adlandırmakla, kusursuz adlar bulmakla ünlüyümdür.

Öne doğru eğiliyorum.

Bu ne, diyorum, söylesene.

Su, diye yanıtlıyor Robin Goodman.

Hayır, diyorum. Doğru sözcük ne, yani, senin için? Bilmem gerek. Uygun sözcüğü öğrenmeliyim.

İlk kez uzun uzun bakıyor yüzüme. Sarhoşluğumun derinlerine baktığını seziyorum. Sonra konuşunca, sanki bütün yüzü konuşuyor.

Benim için uygun sözcük, diyor Robin Goodman, ben.

biz

Bizim yüzümüzden parçalar bir araya geldi. Her şey mümkündü.

Daha önce, bizden önce, vücudumdaki her bir damarın ışığı taşıyabildiğini, trenden görülen bir ırmak gibi kendini manzaranın derinliklerine gömdüğünü bilmezdim. Kendimi bu denli aşabileceğimi bilmiyordum gerçekten. Hele başka bir bedenin bunu bana yapabileceğini nereden bileyim.

Artık yürüyen bir ateş topuna dönmüştüm, çiçek hakkında yazılmış şu şiirdeki gibi, bir de güce, onu iten yeşil enerjiye; ağaçların köklerini çatlatan güç benim de köklerimi patlatıyordu, gün gelip de ana kök suya kavuşana dek çölden farksız bir yerde yaşadığının farkına varmamış bir canlıya benziyordum. Şimdi bambaşka bir şekil almıştım. Yok, başından beri olmam gereken şekildi bu, başımı dimdik tutan şekil. Ben, başı güneşe dönük Anthea Gunn.

Senin adın, demişti Robin suyun altında sarmaş dolaş yattığımız ilk gece. Çiçekler demek, biliyor muydun?

Hayır, anlamı o değil, demiştim. Gunn savaş demek. Oymağın parolası Ya Barış ya Savaş. Midge ile ben küçükken okulda bir oymak projesi hazırlamıştık.

Yok, ilk adından söz ediyordum, dedi.

Bana televizyonda gördükleri birinin adını koymuşlar, dedim.

Çiçekler anlamına geliyor, diye açıkladı, ya da çiçeklerden gelen, çiçek açmış bitkiler. Sözlüğe baktım.

Yatakta arkama uzanmıştı, omzumun üzerinden konuşuyordu.

Sen, diyordu. Sen ayaklı barış hareketisin.

Sen savaştaki çiçeksin.

Peki ya sen, diye sordum. Ben de senin ne anlama geldiğini bulmaya çalıştım. Şu tuhaf isim neydi?

Hangi tuhaf isim, dedi.

Sözlükte yok, dedim. Baktım. Google'da da taradım seni. Hiçbir anlamı yok.

Her şeyin bir anlamı vardır, diye itiraz etti.

İphisol, dedim.

İp his ol, dedi. İphisol mu? Bilmem. Hiçbir fikrim yok.

Kulağa aerosol gibi geliyor. Ya da Anusol.

Kollarını bana dolamıştı, hafifçe, tek bacağını da bacaklarımın üstüne atmıştı, omuzlarından baldırlarıma kadar yumuşacık tenini hissedebiliyordum. Derken yatak sarsılmaya başladı; kahkahalarla gülüyordu.

İp-his-ol olmaz, dedi, İfis o. İfis okunur. Hem ol da değil, 07. İsim İfis, yanındaki de yılı belirtiyor, sıfır yedi yani, iki bin yedi yılı gibi.

Sıfır. İfis sıfır yedi. Anladım, dedim.

Ben de gülüyordum. Kollarının arasında dönerek başımı attığı kahkahaların etkisiyle titreyen köprücük kemiğine yasladım.

Sıfır sıfır yedi gibi. *Casino Royal* filminde Daniel Craig'in deniz kabuğundaki tanrıça gibi sudan fışkırmasına benziyor, dedim. Hadi bakalım.

Önce Ursula Andress yapmıştı bunu, dedi. Yani Venüs'ten sonra tabii. Aslında Daniel Craig ile Ursula Andress'e iyi bakarsan, birbirlerine çok benzediklerini görürsün. Hayır, çünkü geçen yıl İfis06 adını kullanmıştım. Ondan önce de İfis05. Kim bilir sen *onlar*ın ne anlama geldiğini düşünürdün. İffis*og*. Ya da İffis*os*.

Başlangıçta Robin'in ne olduğunu bilmemek, sonra onu anlamak heyecan vermişti. Gri alanın yanlış bir adlandırma olduğunu keşfetmiştim: doğrusunu istersen, gri alan göze yabancı gelen diğer bütün renklerin tayfıydı. Kadın gibi caka satardı bu kız. Erkek gibi kızarırdı. Kadın gibi sertti. Erkek kadar sevecen. Kadın gibi dolgun. Erkek kadar zarif. Kadın gibi cesur, yakışıklı ve katıydı. Erkek kadar güzel, narin ve özenli. Bir kadın gibi erkeklerin başlarını döndürürdü kendine. Bir erkek gibi kadınların başlarını döndürürdü kendine. Erkek gibi sevişirdi. Kadın gibi sevişirdi. Öyle erkeksiydi ki kadın gibiydi, öyle kadınsıydı ki erkek gibiydi, birlikte dünyayı dolaşıp her ağaca adlarımızı kazıma isteği uyandırırdı bende. Onun gibi doğru birini bulamamıştım işte. Bazen buna öyle afallardım ki dilim tutulurdu. Bazen ona bakarken başımı çevirmek zorunda kalırdım. Çoktandır onun gibi biri olmamıştı. Gidecek diye korkuyordum çoktandır. Birilerinin ansızın çekip gitmelerine alışmıştım. Göklerden geliveren değişikliklere alışıktım. Yani şu bizim gök mavisinden. Bildiğimiz tayfın içindeki maviden.

Dedem dilinden düşürmez, hep hadi bakalım, derdi diye anlattım. İkisi de öldü, dedem de, büyükannem de. Boğuldular. Burası onların eviydi.

Bana onları anlatsana, dedi Robin.

Önce sen bana kendini anlat diye üsteledim. Hadi ama. Yaşamöykünü anlat.

Anlatacağım, dedi. Ama önce sen.

Benim yaşantım bir öykü olsaydı, dedim, şöyle başlardım:

Gitmeden önce annem bana bir pusula vermişti. Fakat çok ama çok uzaklardayken, denizde kaybolduğum zaman onu kullanmaya kalkınca, çalışmadı. Ben de öbür pusulayı denedim, babamın giderken bana verdiği pusulayı. Ne var ki o da bozuktu.

O zaman sen de derin suların karşısına geçip, dedi Robin, sonra da pırıl pırıl gecenin ve yıldızların yardımıyla kuzey nerede, güney nerede, doğu nerede, batı nerede kendi kendine buldun. Öyle değil mi?

Öyle, dedim.

Sonra bir daha söyledim. Öyle.

Şimdi benim öykümü mü dinlemek istiyorsun?

İstiyorum, diye yanıtladım.

Sanatsal bir eylem yaptığım günün birinde merdivenden inip de ömrümde gördüğüm en güzel insanla karşılaştığım an başlar benim öyküm. O andan itibaren yuvamda hissederim kendimi. Sanki o ana dek akıntıya karşı boğuşmuştum, tersine gitmiştim. Derken evleniyoruz, ben ve o kişi, o günden beri de mutlu yaşıyoruz, buna olanak yok elbet, ne öyküde ne de gerçek yaşamda. Oysa mutlu olmalıyız. Mesaj da bu zaten. Bu kadar. Hepsi bu.

Sordum, ne biçim bir öykü bu?

Çok alengirli bir öykü, diye yanıtladı.

Öyküler arasında biraz tüy sıklet kalıyor galiba, dedim.

İstersen ağırlık kazanabilir, dedi. Ağırlığı olsun ister misin? Yoksa hafif bir şey mi yeğlersin? Sen seç.

Sonra sımsıkı sarıldı bana.

Hadi bak bakalım, dedi.

Çok oyunbazsın, dedim.

Sen de hiç fena sayılmazsın, diye karşılık verdi.

Uyandık. Gün ağarıyordu. Sabahın iki buçuğuydu. Kalktık, pencereyi açtık; yan yana pervaza dayanıp dünyanın uyanışını izledik, günün bildik gürültüsü başlayıp da kendi ötüşlerini cılız bırakmadan önce kuşlar birbirlerinin sesini bastırıp kendilerini duyurmak için yarışırken o bana İphis'in öyküsünü anlattı.

Uzun zaman önce Girit adasında bir kadın gebe kalmış ve doğum yaklaşırken iyi bir adam olan kocası yanına gelerek, erkek olursa onu yaşatırız, ama kız doğarsa, yapamayız, demiş. Kıza bakamayız, canını almak zorundayız, üzgünüm, ama durum bu. O zaman kadın tapınağın yolunu tutmuş ve mucizevî olarak ona görünen tanrıça İsis'e yakarmış. Sen bana içini açtın, ben de sana içten davranacağım, demiş tanrıça. Nasıl doğarsa doğsun, çocuğu bana getir, sana söz veriyorum her şey yoluna girecek. Derken çocuk doğmuş, kızmış. Annesi onu gizlice erkek çocuk gibi yetiştirmiş, hem erkeklere hem kızlara verilen bir ad vermiş, İphis demiş ona. İphis okula gitmiş, kız arkadaşı, iyi bir ailenin güzel kızı İanthe ile birlikte eğitim görmüş, İphis ile İanthe birbirlerinin gözünün içine bakarak büyümüşler. Aşk aynı anda düşmüş gönüllerine, ikisini de yaralamış, derken nişanlanmışlar. Düğün günü yaklaşıp da bütün Girit kutlamalara hazırlanırken, İphis giderek kaygılanmaya başlamış, kendi de İanthe gibi bir kız olduğuna göre sevdiğini, gelini nasıl mutlu edecek diye kara kara düşünüyormuş. Gelinini özlemini çektiği gibi zevklendirmeyi asla başaramayacak diye tasalanıyormuş. Tanrılara, tanrıçalara dökmüş içini, dert yanmış. Düğünden önceki gece İphis'in annesi yine tapınağa giderek tanrıçadan yardım istemiş. Tapınaktan çıkarken duvarlar sallanıyor, kapılar çarpıyormuş, göğüs kafesi genişlemiş, yayvanlaşmış, göğsü düzleşmiş, ertesi gün, düğün günü hava açık ve pırıl pırıl, erkek İphis biricik İanthe'sine kavuşurken Girit adasının her yerinde cümbüş varmış.

Aslında öykünün anlatımı daha çok şöyle gelişti:

Uzun zaman önce Girit adasında, diye başladı Robin arkamda durmuş, kulağıma fısıldayarak–

Çığlık çığlığa sözünü kestim. Oradaydım ben! Oraya gitmiştik! Küçükken tatilde o adaya gittik. Daha doğrusu tatili

Heraklion'daki hastanede geçirdik sayılır, çünkü babamız motosiklet kiralayan dükkândaki kadını etkilemek için motosiklet kiralamıştı, kiralamadan önce de rahat sürüp süremeyeceğini anlamak için köşeye kadar birkaç metre sürmüş, o sırada da düşmüş, vücudunun bir tarafı boydan boya sıyrılmış, derisi kalkmıştı.

Uzun zaman önce, dedi Robin, kiralık motosikletlerden çok önce, motorlardan, bisikletlerden önce, senden de, benden de önce, kuzey Girit'in neredeyse tamamını dümdüz edip Minoa uygarlığından kalma şehirlerin çoğunu sular altında bırakan, aklıma gelmişken, büyük olasılıkla yitik Atlantis mitinin de doğmasına neden olan şu dev tsunamiden çok önce–

Çok ilginç, dedim.

Öyle, dedi. Girit'in bazı kesimlerinde denizden on beş metre yukarıda sünger taşı, sığır kemiklerinin arasına karışmış, deniz canlılarının kalıntıları bulunur, jeolojik açıdan bunların hiçbir açıklaması–

Yok, dedim, o değil, ben mitin doğuşundan söz ediyordum.

Ha, dedi. Şey–

Diyorum ki, mitler tümüyle hayal ürünü müdür, toplumun bilinçaltından çıkmış gibi bir toplumun isteklerinden mi doğar? Yoksa mitler para kazanan birtakım güçlerce bilinçli olarak mı türetilir? Örneğin, reklamcılık mit yaratmanın yeni bir biçimi midir? Şirketler sularını falan bize inandırıcı türden bir miti anlatarak mı satarlar? Bedava olan bir şeyi satın alması gerekmeyen kişilerin gidip şişelerce almasının nedeni bu mu? Yakında bize soluduğumuz havayı satmak için mitler mi düşünecekler yoksa? Bir de, örneğin, bir mit zayıf olmanın geçerli olduğunu söylüyor diye herkes zayıflamak mı isteyecek?

Anth, diye susturdu Robin beni. Sen bu erkek-kızla ilgili öyküyü dinleyecek misin, dinlemeyecek misin?

Dinleyeceğim, dedim.

Güzel. Girit. Eskiden, dedi. Hazır mısın?

Hazırım.

Emin misin?

Evvet, dedim.

İşte gebe bir kadın var, kocası ona gelmiş–

Hangisi İphis, diye sordum.

Hiçbiri, dedi. Kocası demiş ki–

Adları neydi, dedim.

Adları aklımda kalmamış. Neyse, koca karısına gelmiş–

Hamile olan kadına yani, dedim.

Hı hı, ve demiş ki karısına, dinle, iki şey için dua ediyorum, biri doğum yaparken acı çekmemen.

Peki, tamam, diye karşılık vermiş karısı. Bu mümkün elbet, değil mi?

Ha ha, dedim.

Yok, aslında, öyle dememiş. Ben öyküyü güncelleştirdim. Hayır, o zamana uygun hareket etmiş, onu düşündüğü, kadınların pek bir değerinin olmadığı, kadının sancı çekip çekmeyeceğinin merak bile edilmediği erkekler dünyasına rağmen incelik gösterdiği için kocasına teşekkür etmiş. Sonra da başka ne için dua ediyorsun diye sormuş. Kadının bu sözlerini duyunca, iyi bir adam olan kocası hüzün dolu gözlerle bakmış ona. Kadın hemen işkillenmiş. Bak, demiş kocası, ne diyeceğimi biliyorsun. Mesele şu. Erkek doğarsa, ne âlâ, ona bakabiliriz, elbette, işte bunun için dua ediyorum.

Hımm demiş kadın. Peki sonra?

Kız doğarsa, bakamayız, demiş. Ona kıymamız gerekir. Kız çocuğu yüktür, ona bakacak gücüm yok. Kız bana yaramaz. Sen de biliyorsun bunu. İşte bu kadar. Bunu söylemek zorunda olduğum için üzgünüm, keşke öyle olmasaydı, bunu yapmak istemezdim, ama dünya böyle.

Dünya böyle, diye tekrarladım. Harika. Neyse ki biz moderniz.

Dünyanın pek çok yerinde hâlâ böyle, diye ekledi Robin, kız bebekleri kürtaj etmenin yasak olduğu yerlerde ana babalara hangi gebeliği sonlandıracaklarını, hangisini sürdüreceklerini anlatmak için rapor hazırlarken kızlarınkini kırmızı, erkeklerinkini mavi mürekkeple yazarlar. İşte. Kadın da duasını etmek için yola düşmüş. Tapınakta diz çökerek karşısındaki boşluğa yakarmaya koyulduğu sırada tanrıça İsis ansızın önünde belirivermiş.

Lourdes'daki Bakire Meryem gibi, dedim.

Ama bu çok daha önce, hem kültürel hem de tarihsel açıdan Bakire Meryem'den çok önce olmuş, diye açıkladı Robin, hem kadın hasta değilmiş, ama Knossos devletinde bir şeylerin feci yanlış olduğu kesin, şu kız öldürme meselesini düşünsene. Tanrıça İsis tanrı-dostlarını ve ailesini de getirmiş, şu çakal başlı tanrı da onlarlaymış. Adı neydi? Lanet olsun. Köpek tanrı –çakal kulakları, upuzun burnu vardı– fikri hoş aslında –yeraltı dünyasına bekçilik ediyordu.

Bilmem. Öykünün can alıcı yeri burası mı, diye sordum.

Değil. İsis sadakatinden dolayı kadına teşekkür edip ona tasalanmamasını söylemiş. Sen her zamanki gibi doğur onu, bebeği büyüt, demiş.

Her zamanki gibi mi, diye sordum. Tanrıça *her zamanki gibi* mi demiş?

Tanrılar isterlerse yeryüzüne inebilirler, dedi Robin. Sonra da bütün tanrı-dostlarıyla birlikte gözden kaybolmuş, hiç ortaya çıkmamışlar, hepsi kadının uydurmasıymış gibi. Oysa kadın çok mutluymuş. Dışarı çıkıp karanlık gökyüzünün altında durup, kollarını yıldızlara uzatmış. Derken bebeğin doğum vakti gelip çatmış. Ve bebek dünyaya gözünü açmış.

E, ömrünün sonuna dek rahimde kalamazsın, dedim.

Kız doğmuş, dedi Robin.

Elbette, dedim.

Kadın ona İphis adını vermiş, çocuğun dedesinin adıydı bu–

Hoşuma gitti, dedim.

–ayrıca hem kızlara hem de erkeklere takılan bir admış, kadın bunda keramet var diye düşünmüş.

Bak, bunu da sevdim, diye ekledim.

Çocuğunu güven içinde yetiştirmek için onu erkek gibi yetiştirmiş, diye anlatıyordu Robin. İphis'in şansına, o da daha çok erkeğe benziyormuş, ama kız olarak da çok güzelmiş. En az arkadaşı İanthe, adadaki en iyi ailelerden birinin sarışın güzel kızı kadar.

Hah, dedim. İşin nereye varacağını anladım galiba.

İphis ile İanthe, aynı yaşta oldukları için okula birlikte gitmiş, okumayı birlikte öğrenmişler, dünyayı birlikte tanımışlar, birlikte büyümüşler ve ikisi de evlilik çağına gelince babaları pazarlığa oturup sürü değiş tokuşu yapmışlar ve köy halkı düğün hazırlıklarına başlamış. Ama o kadarla da kalmamış. Mesele şuymuş ki İphis ile İanthe çok erken yaşta âşık olmuşlar birbirlerine.

Yürekleri sızlamış mıdır, diye sordum. Kendilerini suyun altında hissetmişler midir? Işık gözlerini kamaştırmış mıdır? Kendi başlarına ne yapacaklarını bilemediklerinden aylak aylak dolaşmışlar mıdır ortalıkta?

Evet, dedi Robin. Hepsine evet. Dahası da var.

Dahası da mı var diye sordum. Off!

Sözün gelişi, dedi Robin. Düğün günü kararlaştırılmış. Bütün köy gelmiş. Yalnızca köy de değil, ama adanın bütün iyi aileleri. Bir de uzaktaki başka adalardan insanlar. Anakaradan da. Bazı tanrılar da davet edilmiş, çoğu da geleceğini bildirmiş. İphis kötü durumdaymış, çünkü hayal edemiyormuş.

Neyi hayal edemiyormuş, diye sordum.

Nasıl yapacağını hayal edemiyormuş, oldu Robin'in yanıtı.

Ne demek istiyorsun, dedim.

Belki birkaç keçiden, bir-iki inekten başka kimse duymasın diye köye yeterince uzakta bir tarlada durmuş boşluğa doğru İsis'e, bütün tanrılara bağırıyordu. Neden bunu yaptınız bana? Ağzına sıçtıklarım. Beceriksizler. Bakın neler oldu işte. Şuradaki ineğe bakın. Ona bir boğa yerine inek vermenin ne yararı olur? Ben kadınıma erkek olamam! Beni yanlış yaratmışsınız! Keşke doğunca öldürülseydim! Bana kimse yardım edemez!

Belki şu kız, adı neydi, İanthe, kendine kız *istiyordur*, dedim. Belli ki İphis tam da onun sevdiği bir erkek-kız ya da kız-erkek.

Öyle, evet, katılıyorum, dedi Robin. Bu tartışmaya açık. Ama özgün öyküde öyle değil. Öyküde İphis orada durup tanrılara bağırır. Daedalus burada olsaydı, diye haykırmış İphis, o dünyanın en büyük mucididir, yalnızca bir insan olmasına rağmen kuş gibi denizin üzerinde uçabilir! Ama *o* bile İanthe ve benim sorunumu çözmek için ne icat edeceğini bilemezdi. Diyeceğim, sen müşfiktin İsis, anneme dert etmemesini söyledin, peki şimdi ne olacak? Artık evleniyorum, yarın, senin yüzünden bütün köye maskara olacağım. Juno ile Hymenaios da geliyorlar. Demek göklerin de maskarası olacağız. Onların gözü önünde kadınımla nasıl evlenebilirim, babamın gözü önünde, herkesin gözü önünde? O kadarla kalsa iyi. Kalmıyor. Kadınımı asla ama asla mutlu edemeyeceğim. Benim olacak ama gerçekten benim olmayacak. Bir derenin ortasında susuzluktan ölmek üzere duracağım, avcum su dolu olacak ama onu hiç içemeyeceğim!

Neden içemeyecek, diye sordum.

Robin omuz silkti.

Öykünün tam da bu yerinde ne düşündüğüyle ilgili, dedi. Genç. Ürkek. Her şeyin yolunda gidip gitmeyeceğinden habersiz. Daha on iki yaşında. O zamanlar evlenilebilir yaştı bu, on iki. Ben de dehşete kapılmıştım on iki yaşındayken, başka bir kızla evlenmek istemiştim.

(Kiminle evlenmek istemiştin, dedim. Robin'in yanıtı Janice McLean oldu, hani şu Kinmylies'de oturan. Çok çekiciydi. Bir de midillisi vardı.) On iki ya da on üç, dehşet içindeydim işte. Bunun yanlış olduğunu düşünmek kolay, belki de yanlış olan sensindir. Bildiğin her şey ve herkes sana, yanlışlık sende, derse, yanlış yaptığına inanmak kolay olur. Hem unutma, İphis'in öyküsünü anlatan bir erkekti. Şey, erkek diyorum, ama Ovidius çok akıcıdır, yazarlar arasında bir karşılaştırma yaparsak, çoğundan daha akıcı. Hayal gücünün cinsiyeti olmadığını onlardan daha iyi bilir. Bayağı iyidir. Her türlü aşka saygı gösterir. Ama bu öyküde Romalı olmaktan sıyrılamaz, harmanilerinin altında kızlarda neyin olmadığını vurgulamadan edemez, kızların onsuz ne yapacaklarını hayal edemez.

Bir çırpıda yorganın altına göz attım.

Bana bir şey eksikmiş gibi gelmiyor, öyle görünmüyor da, dedim.

Ah, İphis'i severim, dedi Robin. Onu seviyorum. Kıza bak. Canını kurtarmak için erkek kılığına girmiş. Bir tarlada durup olayların gidişine lanet okuyor. Aşk için her şeyi yapıyor. Her şeyi değiştirmeyi göze alıyor.

Neler olacak, diyorum.

Sen ne düşünüyorsun, diye soruyor Robin.

Şey, birinden yardım görmesi gerekecek. Babasının bir yardımı dokunmaz, daha oğlunun kız olduğunu bile bilmiyor. Pek dikkatli değil. İanthe ise bir erkeğin İphis gibi olduğunu sanıyor. İanthe evlendiği için mutlu. Ama küçük düşmek de istemeyecektir, köyde alay konusu olacaklar. O da iki yaşında. Böylece İphis de gidip kimseden yardım isteyemiyor. Yani. Ya annesi ya da tanrıça yardım edebilir.

Saptamaların yerinde, dedi Robin. Annesi yeniden yola düşüp tanrıçaya kendi bildiğince bir çift laf etmeye gitmiş.

Midge'in bu denli karşı çıkmasının nedenlerinden biri de bu, diye belirttim.

Kimin nesine ne kadar ne, dedi Robin.

İmogen. Annemiz gittikten sonra annelik ona düştü, diye anlattım. Bu kadar zayıf olmasının nedeni de bu galiba. Ne kadar zayıf olduğu dikkatini çekmedi mi?

Evet, dedi Robin.

Benim hiçbir şey yapmam gerekmedi, dedim. Şanslıyım. Ben mitsiz doğdum. Mitsiz büyüdüm.

Hayır, büyümedin. Kimse mitsiz büyümez, diye itiraz etti Robin. Önemli olan büyüdüğümüz mitlerle ne yaptığımızdır.

Annemizi düşündüm. Onun dediklerini, insanların ondan beklediklerinden kurtulması gerektiği hakkında söylediklerini düşündüm, yoksa öleceğini söylerdi. Babamızı düşündüm, annem gittikten sonraki ilk günlerde bahçede çamaşırları astığını getirdim gözümün önüne. Midge'i düşündüm, yedi yaşındaydı, komşular bir erkeğin çamaşır asmasıyla alay ediyorlar diye merdivenden inip işi onu elinden almaya koşuşunu.

Aferin kızıma, demişti babamız.

Öyküye devam etsene, dedim. Hadi.

İşte, böylece anne, diye başladı Robin, tapınağa gitmiş ve havaya seslenmiş: bak, hadi. Her şeyin yoluna gireceğini söylemiştin. Yarın dev bir düğün töreni yapılacak ve her şey ters gidecek. Benim için işleri yoluna koyabilir misin? Lütfen.

Kadın tapınaktan çıkarken tapınak sarsılmaya başlamış, kapılar çarpıyormuş.

Hadi bakalım, dedim.

Öyle. Çene uzar, adımları uzar, her şey uzar. Kadın evine vardığında kız İphis hem kendinin hem kadınının gereksindiği gibi tam anlamıyla bir erkek olmuş. İki ailenin de istediği oğul. Köydeki herkesin istediği buymuş. Eğlenceli bir şölen geçirmeye can atan dört bir yandan gelmiş insanların hepsinin istediği de buymuş. Davetli tanrıların da. Ayrıca bir aşk hikâyesinde heyecan verecek kadar sapkın ne varsa o konuda kendine göre görüşleri olan belirli bir tarihsel çağın istediği

de. 9. kitabının sonunda kendine daha nice öykü, babalarına, erkek kardeşlerine, olmadık türlü hayvanlara ve sevgililerinin ölü ruhlarına âşık olup korkunç sonuçlarına katlanmak zorunda kalan kimseler hakkında aşağılık daha pek çok öykü yazdıracak mutlu bir aşk hikâyesi oluşturmaya can atan *Dönüşümler* kitabının yazarının istediği de buydu, diye anlattı Robin. İşte. Çözüldü. Sorun yok. *Dönüşümler* insanlara kötü davranan tanrılarla doludur, onların ırzına geçer, sonra da kimseye anlatamasınlar diye onları ineğe ya da derelere dönüştürür, bitki ya da ırmaklara dönüşene dek peşlerinden ayrılmaz, insanları gururlarından, kibirlerinden ya da yeteneklerinden ötürü dağlara ya da böceklere çevirirler. Bunların arasında mutlu öykülere az rastlanır. Ama ertesi gün şafak söküp de bütün dünya gözlerini açtığında, düğün günü gelmiş. Juno bile gelmiş, Hymenaios da oradaymış, kız mihrabın önünde erkekle buluşurken, ada çapında yapılacak büyük kutlamaya Girit'in bütün aileleri şık giysileriyle gelmişler.

Kız erkekle buluşur, dedim. Hem de çeşitli biçimlerde.

Eski, çok eski hikâye, dedi Robin.

İyi sonlandığına sevindim, dedim.

Sıkı bir öykü, diye karşılık geldi Robin'den.

Sıkı bir yazar şu Ovidius, dedim, ona taşak vermiş.

Hem de gerekmediği halde. Sonra ansızın, Anubis, dedi. Çakal başlı tanrı. Anubis.

Anubis kolonisi mi, diye sordum.

Hadi, dedi Robin. Sen ve ben. Ne dersin?

Yatağa mı, diye sordum.

Hop, gerisingeri yatağa girdik.

Birbirimize öyle dolanmıştık ki başımın yanındaki el hangimizindi bilmiyordum, onun eli mi, benimki mi? Elimi oynattım. Başımdaki el hareket etmedi. Ele baktığını Robin de görmüştü.

Senin, dedi. Yani, benim kolumun ucunda. Ama senin. Kol da öyle. Omuz da. Ona bağlı başka ne varsa, o da.

Eli içimi açtı. Sonra kanatlandı. Derken her yanım kanatlanıverdi, tek bir kanat oldu, o da öteki kanattı, kuş olmuş uçuyorduk. Mozart çalabilen bir kuştuk. Bildiğim bir müzikti, hem derindi hem de hafif. Sonra hiç duymadığım bir müziğe dönüştü, öyle yeniydi ki beni havalandırmıştı, onun çaldığı havada asılı notalardan başka hiçbir şey görmüyordum. Birden Robin'in gözlerimin önünde gülümseyişini gördüm, o gülüşten başka görecek hiçbir şey yoktu, o an kafama dank etti, daha önceden hiçbir gülüşün içine girmemiştim, kim derdi ki gülümsemenin içine girmek aynı anda hem bu denli eski, hem bu denli yeni olabilir? Güzelim başı göğsüme kaydı, beni yalnızca bir kere dişleriyle kavradı, meme başını ısırırken tilki yavrusuydu adeta, sonra aşağılara indik, buna toprak demelerine şaşmamalı, killiydi, iyiydi, iyi ne demekse o'ydu, topraksıydı, toprak ne anlama geliyorsa, o'ydu, her şeyin altıydı, her şeyi temizleyen türden bir toprak. Bu dili miydi? Alevlerin dili derken kastettikleri bu muydu? Ben eriyor muydum? Eriyecek miydim? Altın mıydım ben? Magnezyum muydum? Deniz suyu muydum yoksa, bütün içim denizin bir parçası mıydı, kendi aklı olan tuzlu sudan başka bir şey değil miydim acaba, bir çeşit pınar mıydım, taşların arasından akan suyun gücü müydüm ben? Serttim tamam, sonra enerji oldum, yılandım, üç basit harekette taştan yılana döndüm, karıştır, doldur, kıvrıl, derken bütün dalları aşılı budaklar olan bir ağaç olmuştum, peki ya şu tüylü budaklar neydi –boynuz mu? Yoksa ikimizin de boynuzları mı çıkıyordu? Önüm tamamen kürk mü kaplanmıştı? İkimiz de aynı kürklü deriye mi sahiptik? Ellerimiz de kapkara parlayan toynaklar mıydı? Çifte mi atıyorduk? Kızışmış mıydık? Kafalarımız ölüme dek birbirine mi kenetlenmişti? İkiye yarılana dek? Ben, o, biz kız kızaydık, erkek erkeğe, kılıçtık biz, miti boydan boya kesecek bir bı-

çaktık, sihirbazın attığı iki bıçak, bir tanrının fırlattığı oklardık, göbekten vurduk, canevinden vurduk, balık kuyruğu, kedi leşi, kuşun gagası, yerçekimine kafa tutan tüy olduk, her kır manzarasının üstündeydik, sonra bitmek bilmeyen eşsiz bir İskoç ezgisi eşliğinde seke seke sallanırken akşam karanlığında fundalıkların üzerine çökerek başıboş dolaşan sis misali havada kalmayı daha ne kadar sürdürebilirdik? Bu denli hızlı? Bu denli yükseklerde? Böyle mutlu? Bir daha dönerek? Bir çentik daha yukarıya? Hop! Göğe doğru yükselen bir tepe gibi birinin dişi diğerinin kıvrımına tıpatıp uyan bir testere, yoksa devedikeni miydi? Yoksa ben çimenden başka, bir parça çalıdan başka bir şey değil miydim? Şu inanılmaz renk benden mi çıkıyordu? Parlayan kafaları gibi–nelerin? Düğünçiçeklerinin mi, çiftliği andıran o hoş kokuları başıma, gözlerime, kulaklarıma, ağzıma, burnuma doldu, artık ben görebilen kokuydum, tat alabilen gözlerdim, tereyağına bayılıyordum. Her şeyi seviyordum. Hepsi çenemin altındaydı! Bir iğne başına toplanıp açılmış bütün duyular bendim, peki ellerini kanat gibi kullanmasını bilen bir melek miydi?

Bunların hepsiydik biz, on dakika boyunca. Üff. Bir kuş, bir şarkı, ağzın içi, bir tilki, toprak, bütün elementler, mineraller, bir su yolu, bir taş, bir yılan, bir ağaç, biraz devedikeni, birkaç çiçek, oklar, çifte cinsiyet, yepyeni bir cinsiyet, hiç cinsiyetsiz ve toslaşan bir çift geyik de dahil kim bilir daha neler, neler?

Su getirmek için kalktım, sabah ışığında mutfakta durmuş musluktan su alırken, kasabanın sırtlarındaki tepelere, tepelerdeki ağaçlara, bahçedeki çalılıklara, bir dalda yeni filizlenmiş taze yapraklara, tahta perdedeki bir kediye, perdenin yapıldığı tahta parçalarına bakıyordum, acaba gördüklerimin hepsi, gelişigüzel göz attığımız bütün manzaralar yaşandığını bile bilmediğimiz bir coşkunun ürünü mü, bize günlük gerçeklikler olduklarını düşündürecek kadar yavaş

ve düzenli bir hızda yaşanan bir aşk sahnesi mi diye merak ettim.

Neden dünyada kimse bolluk boynuzunu dolduran Babil'in Asma Bahçeleri'nin göbeğinde dikilircesine durmuyor da tek taşıtlık park yeri büyüklüğünde beyaza boyalı ufacık bir dikdörtgenin içinde durup oradan çıkmayı reddediyor, çevresini saran dünyada güzel olan ne varsa bekletiyor?

onlar

(İngiltere'nin aşağısı düpedüz İngiliz.)

Yol boyunca birinci mevki. Yola çıktığımızda J vagonunda bir tek ben vardım. Ben!

Koca vagon bana ayrılmıştı! Keyfim yerinde

(derken güneye yaklaştıkça tren giderek daha da İngilizleşiyor. Newcastle'da kahve servisi yapan görevliler İngiliz oldular. Yine Newcastle'da hoparlörlerden duyulan kondüktörün sesi de İngiliz artık, yerimden kalkmamış olsam bile sanki başka bir trendeyim şimdi, trene binip sağımdaki solumdaki koltuklara oturanların hepsi İngilizvari, sonunda York'a vardığımızda sanki farklı)

AAH. A, pardon!

(İngiltere'de insanlar yolda yürürken size çarparlar ama özür bile dilemezler.)

(Üstelik bunlardan çok vardır, pek çok! Buradaki insanlar kilometrelerce yol giderler.)

(Telefonum nerede?)

Menü. Rehber. Seç. Babam. Ara.

(Tanrım, burası öyle kalabalık, öyle gürültülü ve öyle yoğun ki neredeyse duyamayacağım)

Telesekreter.

(Adım ekranda görününce telefona bakmaz.)

Merhaba baba, benim. Perşembe, beşe çeyrek var. Artık şu birinci mevki trende olmadığımı söylemek için bir mesaj daha bırakıyorum, şimdi, şu, şey, Leicester Meydanı'ndayım. Tanrım burası nasıl da güneşli, biraz sıcak da, çok önemli iş toplantıları arasında yarım saat buldum, merhaba demek için arıyorum. Şey, tamam, neyse, toplantılar bitince seni bir daha ararım, şimdilik hoşça kal. Hoşça kal.

Aramayı sonlandır.

Menü. Rehber. Seç. Paul. Ara.

Telesekreter.

(Lanet olsun.)

Ah, merhaba Paul, benim, şey, yani İmogen. Perşembe, beşe çeyrek var, acaba benim için sekreterlikle görüşebilir misin, ben ulaşamıyorum da, uğraşıyorum ama sürekli meşgul, belki de hat arızalı ya da başka bir şey, neyse bu saatte aradığım için affedersin, ama ben ulaşamayınca, belki diye düşündüm, yani biliyorum, Paul'ü ararım, o bana yardım eder, benim için onlara Keith'e yollanan pazar araştırması raporuyla renkli bilgisayar çıktılarını ve ben büroya gelmeden onları görüp görmediğini sorar mısın? On beş dakika içinde orada olacağım. Aramanı bekliyorum, Paul. Sağ ol Paul. Şimdilik hoşça kal. Hoşça kal.

Menü. Rehber. Seç. Anthea. Ara.

Telesekreter.

Selam. Ben Anthea. Bu telefondan bana mesaj bırakmayın, artık cep telefonunu kullanmamaya çalışıyorum çünkü cep telefonlarının üretimi büyük çapta köle işçiliği gerektiriyor, çünkü cep telefonları şimdiki anı tam olarak ve doğru dürüst yaşamamızı, insanlarla gerçek anlamda doğru dürüst bağlantı kurmanızı engelliyor ve bizi değersiz kılmanın bir başka yolu oluyor. Onun yerine gelip beni görün, doğru dürüst konuşuruz. Teşekkürler.

(Tanrı aşkına.)

Merhaba, benim. Perşembe, beşe on var. Beni duyuyor musun? Kendimi zor duyuyorum, burası çok gürültülü, çok

saçma. Neyse toplantıya gidiyorum, metroya bindiğim Leicester Meydanı'nın arkasında bir tür parktan ya da alandan geçiyordum, William Shakespeare'in heykeli vardı orada, birden aklıma geldi, bu Anthea'nın hoşuna gider, dedim, sonra da inanmayacak diye düşündüm! Yaklaşık iki saniye sonra onun tam karşısında Charlie Chaplin'in heykelini gördüm! O zaman da sana telefon edip söyleyeyim diye aklıma geldi. Şimdi Trafalgar Meydanı'na yaklaşıyorum, artık hepsi yaya yolu olmuş, içinden yürüyüp geçebilirsin, fıskiyeler çalışıyor, burası öyle sıcak ki herkes suya atıyor kendini, sağlıklı olmayabilir, çoğu şort giymiş, kimsenin üstünde ceket yok, ben de üzerimdekini çıkarmak zorunda kaldım, o kadar sıcak anlayacağın. Ah, Nelson da var, ama o kadar yüksekte ki onu görmek biraz zor, şu anda hemen altında duruyorum, neyse telefon etmemin nedeni, ne zaman buraya gelsem ve ünlü şeyleri görsem, bana bizi çağrıştırıyor, hani, çocukken televizyon seyrederdik, işte Nelson'ın Sütunu ve Big Ben Saat Kulesi, merak ederdik ömrümüz boyunca onları gözümüzle görebilecek miydik, yani gerçeklerini, neyse işte, şimdi Nelson Sütunu'nun tam altındaki yaya geçidinde yeşil adamın yanmasını bekliyorum. Sağımda solumda konuşan ne kadar farklı diller var, bir duysan, aynı anda bu kadar çok dilin konuşulduğunu duymak çok ilginç, ah boş ver, şu anda her tarafı resmi binalarla dolu bir yoldayım, dönünce görüşelim diye aradım, yarın dönüyorum, şimdi haritama bakmam gerek, çantamdan çıkaracağım, neyse, kapatıyorum. Şimdilik hoşça kal. Hoşça kal.

Aramayı sonlandır.

(Hâlâ Paul'den ses yok.)

(Bu mesajı dinlemeyecek. O mesaj bir hafta içinde kendini silecek.)

(Ama burada telefonda konuşmak hoşuma gitti, kendimi biraz güvende hissediyordum, hem de görünürde ipe sapa gelen bir şey söylemememe rağmen iyi gelmişti işte.)

(Belki de aslında ne dediğini duymayan biriyle konuşmak kolaydır.)

(Ne gülünç bir düşünce. Ne saçma bir düşünce.)

Burası Strand mi?

(Shakespeare'in bütün eserlerine bayılır, o filmi sevmişti, ben de, iki dirhem bir çekirdek giyinmiş kimselerin yeni beyaz heykelin açılışını yaptıkları, üzerindeki örtüyü kaldırıp açtıkları ve Charlie Chaplin'in kollarında hızla uykuya daldığı, sonra erkek ansızın zengin olup da ameliyatına para dökünce kör kızın birden görmeye başladığı, kız artık görebildiğine göre erkeğin hiç ona uygun biri olmadığını anladığını gördüğü şu filmi, acıklı bir filmdi, komediyle alakası yoktu.)

(Paul'den hâlâ ses çıkmıyor.)

(Hiç sokak adı göremiyorum. Galiba yanlış sokağa girdim)

(ah şuna bak, ilginç bir şey, tam yolun ortasında, ne bu, bir anıt mı? Bir sürü asker ve işçi giysilerinden bir anıt işte, sanki içi boş giyecekleri askılara asmışlar, bir sürü boş giysi.)

(Ama tuhaf görünüyorlar. Bedenler hâlâ içindeymiş gibi duruyorlar. Erkek giysisi olmalarına rağmen kıvrımlarının düşüşü kadın giysilerine benziyor–)

(Ah, tamam, bu savaşta çarpışan kadınlar için yapılmış bir heykel. Evet, anlıyorum. Bunları onlar giymiş, üstlerinden çıkarıp asmışlar gibi, daha bir dakika önce, kısa süreliğine başkalarının giyeceklerini giymişler gibi. Giysiler de aldıkları biçimi korumuş, böylece olağan koşullarda giymedikleri tulumların, üniformaların ve giysilerin içinde görünüyor kadınlar.)

(Londra heykellerle dolu. Şuna bak. Şaha kalkmış atındaki adama. Kim bu acaba? Yanında yazıyor. Çıkaramadım. Acaba sağken şu anda göründüğü gibi biri miydi? Chaplin'inki Chaplin'e pek benzemiyordu, pek değil. Ya Shakespeare'inki, şey, bunu bilmenin yolu yok.)

(Paul'den hâlâ ses seda yok.)

(Neden onun gibi yüzleri ve bedenleri olan insanlar değil şu kadınlar, neden ille de gitmiş olmaları gerekiyor, neden boş giysiler olmaları gerekiyor diye merak ediyorum.)

(Yoksa bunun nedeni çok fazla kız olması mıydı, bu da onları mı simgeliyordu?)

(Ama yok, savaş anıtlarında askerlerin hep yüzü olur, yani o anıtlardaki askerlerin gerçek insanlar olması gerekir, yalnızca giysiler değil bedenleri olan insanlar.)

(Bu daha mı iyi acaba, sırf giysiler, yani sanat ve anlam ve başka şeyler açısından. Orada *olmamak* daha mı iyi acaba, daha simgesel olmak?)

(Anthea bilir.)

(Diyeceğim, Nelson yalnızca bir şapka ve içi boş bir ceketle temsil edilseydi? Chaplin bazen bir şapka, postal ve bastonla ya da bir şapka ve bıyıkla simgelenir. Çünkü öyle kendine özgüdür ki bu eşya onu tanıtmaya yeter.)

(İki büyükannemiz de o savaşa katılmışlardı. O anıttaki giysiler büyükannelerimizin boş giysileridir.)

(Büyükannelerimizin yüzleri. Annemizin annesinin yüzünü hiç görmedik, daha doğrusu bir tek fotoğraflarda gördük. Biz doğmadan önce ölmüştü.)

(Paul'den hâlâ ses yok.)

Şuradaki tabelada Whitehall yazıyor.

Yanlış yola girmişim.

(Tanrım İmogen, sen hiçbir şeyi doğru yapamaz mısın?)

Dönsem iyi olacak.

Amacım, diyor Keith, Pure'u olabildiğince fark edilmez kılmak.

Tamam, diyorum.

(Dilerim yeterli heyecanı göstermişimdir bunu söylerken.)

Benim istediğim, diye devam ediyor, onu salt olası kılmak değil, aynı zamanda insana doğal göstermek, sabah yataktan kalktığı andan gece tekrar yatağa girdiği ana kadar bütün gününü fark etmeden Pure'un ellerinde geçirmesini sağlamak.

Böylece karısı kahve makinesini doldurmak için musluğu çevirdiğinde oradan akan su Pure tarafından getirilmiş, denetlenmiş ve temizlenmiştir. Kadın adamın kahvesini makinede damıtıp ekmeklerini kızartırken ya da meyve sepetinden kocasına bir elma verirken, bu ürünlerin her biri Pure'a ait satış yerleri tarafından gönderilmiş ve onların birinden satın alınmıştır. Adam kahvaltı masasında okumak için, ister bulvar ister Berliner formatında ya da çarşaf, eline aldığı gazete Pure şirketinin sahibi olduğu gazetelerden biridir. Bilgisayarını açtığında bağlandığı sunucu da, adamın aslında seyretmediği ama kahvaltı sırasında açık olan televizyondaki program da hisselerinin çoğunluğunu Pure'un elinde tuttuğu kanallardan birinde yayınlanmaktadır. Karısının bebeğin altını açıp bağladığı bez de, az sonra alacağı iki ibuprofen de, gün içinde alması gereken diğer ilaçlar gibi Pure Eczacılık tarafından satın alınıp paketlenmiştir, bebeği beslediği biberonda satılan Ooh Bebek mama da Pure tarafından yapılıp dağıtılır. Adamın evrak çantasına sıkıştırdığı son çıkan ciltsiz kitap, karısının aynı gün ikindi saatlerinde okuma grubunda okumayı düşündüğü herhangi bir kitap da Pure'un sahibi olduğu on iki yayınevinden birinde basılır, artık Pure'a ait olan üç satış zincirinden birinden ister şahsen, ister internetten satın alınır, üstelik eğer internetten sipariş verildiyse yine Pure'un işlettiği kurye dağıtım şirketi tarafından kapıya getirilir. Ayrıca adamımızın canı kaliteli bir porno filmi izlemek isterse, hani şöyle –affedersiniz, bunu dile getirmek bile kabalık ama–

Düşüncesizlik ettim.

(Başkaları da bunu sürekli dile getirirlermiş havasında gülümsedim.)

–işe giderken dizüstü bilgisayarında ya da cep telefonunun ekranında, bir yandan Pure'un bir şişe Eau Caledonia suyuyla canlanırken hani, Pure'un sahibi ve dağıtımcısı olduğu birkaç eğlence merkezine bağlanıp bunu yerine getirebilir pekâlâ.

(Ama kendimi pek iyi hissetmiyorum. Keyfim yok. Keith beni özel şoförle ta Londra'dan buraya, New Town'un eteklerindeki prefabrik işyerleri topluluğuna, bana Yaratıcılık dersi vermek için mi getirtmişti yalnızca?)

Bu yalnızca kahvaltıda, diyor Keith. Pure adamımız henüz işe varmış değil. Bu yalnızca başlangıç. Sonra günün geri kalan kısmına geçeceğiz. Hem daha karısını ele aldık, bebeğine de şöyle bir değindik. On yaşındaki oğlunu, ergenlik çağındaki kızını aklımıza bile getirmedik. Çünkü Pure Ürünleri her yerde. Küresel ekonomide Pure'un yeri büyük.

Ama en önemlisi Pure saf. Pure piyasada saf olarak algılanmalı. Kutusunda ne yazıyorsa, onu yapmalı. Anlıyorsun, değil mi, a, şey?

Imogen, Keith, evet, anlıyorum Keith, diyorum.

Keith beni bir prefabrik işyerinden diğerine dolaştırıyor, uzun uzadıya bilgi veriyor. Görünürde çalışan kimse yok gibi.

(Belki de hepsi evlerine gitmiştir. Ne de olsa saat akşamın yedisi.)

(Hiç olmazsa çevrede bir iki kişi olsaydı keşke. Şu şoför bozuntusu kalsaydı bari. Ama yok, beni indirir indirmez, çekip gitti.)

(Güneşin açısı yüzünden Keith'e gözlerimi kısıp bakmaktan başka çare bırakmıyor bana.)

Tamam Keith, diyorum

(daha hiçbir şey söylemedi oysa.)

(Bilgisayar çıktılarıyla hiç ilgilenmiyor bile. İki kere konuyu açmaya çalıştım.)

...üç trilyon dolarlık su pazarı, diyor.

(Ben bunların hepsini biliyorum.)

...Thames suyunu ona sahip olan Almanlardan devralma planları yapılıyor, doğal olarak, Hollanda'da da iyi görünen bir şirketi satın almış bulunuyoruz, ayrıca Çin ve Hint su pazarında dev fırsatlar doğuyor, diyor.

(Bunları da biliyorum.)

İşte bundan dolayı, a, şey, diyor.

İmogen, diyorum.

İşte İmogen, seni buraya, Ana Üs'se bu yüzden getirdim, diye devam ediyor Keith.

(Ana Üs *burası* mı? Milton Keynes mi?)

...seni Pure BYB'nin başına getiriyorum, diye anlatıyor Keith.

(Ben! Bir şeyin başında!)

(Aman Tanrım!)

Teşekkür ederim, Keith, diyorum. Peki, a, ne –tam olarak ne– ?

Senin doğal içtenliğin, diye açıklıyor. Sözcükleri kullanışın. Bir tartışmayı baş aşağı çevirmekteki içgüdüsel doğal yeteneğin. Yerel politikaları anlaman. Kitle iletişim araçlarıyla ilgili sorunlarla başa çıkma becerin. En çok da tarzın. Şu anda ekibe bir kadın eli değmesi gerektiğini ilk sana itiraf ediyorum, a, şey. Bize her şeyden önce bu gerek, ayrıca Pure'da en çok senin her türlü baskı altında bile iyi görünme, haklı görünme, gerekirse kamera karşısında, doğru sözü söyleme ve bir şey yamuk giderse, eleştirileri erkek gibi göğüsleme yeteneğine değer veriyoruz.

(Keith beni aşırı kilolu buluyor.)

Tıpatıp diğerlerine benzeyen prefabrik bürolardan birinin önünde duruyoruz. Keith şifreyi tuşlayıp kapısını açıyor. Geriye çekilip bana içeriye göz atmamı işaret ediyor.

Yeni bir çalışma masası, yeni bir bilgisayar düzeneği, yeni bir koltuk, yeni bir telefon, yeni bir kanepe, ışıl ışıl bir çiçek saksısı. Pure Baskın Yazarlık Bölümü, diyor.

Yuvana hoş geldin.

Pure – ne, diye soruyorum.

Seni eşiğe kadar taşımam mı gerekiyor, diyor Keith.

Hadi! Masaya geç! Orası senin yerin! Senin için alındı! Ne duruyorsun!

Kapıdan içeri adım atmıyorum. Keith içeri giriyor, döner koltuğu masanın arkasından çekerek bana doğru itiyor. Yakalıyorum.

Otur, diyor.

Olduğum yerde, eşikte, oturuyorum.

Keith yanıma geliyor, koltuğun arkalığını kavrayıp döndürürken arkamda dikiliyor

(bu bana Bught Lunaparkı'na balerine binmeye gittiğimizde çocuğun tekinin yaptıklarını hatırlatmıştı, sağında solunda kızlar varsa, balerinin sırtına tutunup midesi bulanıyormuş rolü yapan çocuk bizi deli gibi güldürürdü.)

Keith'in başı başımın yanında. Sağ kulağıma doğru konuşuyor.

İlk basın bültenin, diye anlatıyor Keith, Britanya kökenli *Independent* gazetesinde bu sabah çıkan bir makaleye yanıt niteliğinde olacak, sen de görmüşsündür –

(Görmedim. Aman Tanrım.)

– şişe suları için yapılan testlerin musluk suları kadar kesin olmadığı hakkında. İKB, ha, a, şey.

İK... ne?

İnkâr et, Kötüle, Başka türlü söyle, diye açılımı veriyor. Yetkini kullan. Hayal gücüne başvur. Musluk sularında sözde düzenli yapılan şu testlerin çoğu boşuna, bazılarıysa zararlıdır. Bilim diretir, bilim adamları ısrar eder. İstatistikler söylüyor. *Kendi* bağımsız araştırmalarımızın bulgularına karşı *onların* zırzop bulguları. Sen yaz, biz yayınlayalım.

(Benden yapmamı istediği ne?)

İkinci bültenin konusu biraz daha zorlu. Ama yüzleşeceğini biliyorum. Üçte ikisi tamamlanan ve yakında bölgedeki dört Pure laboratuvarına güç verecek olan arıtma havuzu projemize karşı Hintli grupların birinin tabanında öfkeli küçük bir etnik topluluk var. *Dediklerine göre* bizim barajımız onların taze su kaynaklarını engelliyor ve ürünlerine zarar veriyormuş. *Biz de diyoruz ki* bunlar aşağılık bir din savaşı çıkarmaya çalışan etnik baş belaları. Gerekirse terörizm kavramını kullanmaktan çekinme. Anladın mı?

(Ne yapacağım?)

(Bu koltuk sağlam değil gibi. Keith'in kolunun altında hafifçe oynaması midemi bulandırıyor.)

Yılda elli beş ve üstü, diyor Keith, ilk iki bülteni hallettikten sonra pazarlık yolu açılır.

(Ama bu yanlış.)

Bize layık biri, diyor Keith.

(Keith'in alt kaburgaları gözlerimin dibinde. Pantolonunun önündeki kabarıklığı bastırmaya çalıştığı gözümden kaçmıyor. Dahası, benim bunu görmemi istediği belli. Bana resmen örtülü sertleşmesini gösteriyor.)

...Birleşik Krallık merkezli Pure kurumunun göklerinde en parlak yıldız, diyor, bunu başaracağını biliyorum, a, şey–

(Adımı söylemeye çalışıyorum. Ama konuşamıyorum. Ağzım kurudu.)

(Prefabrik işyerlerine kadar bunca yolu gelmesinin ve koltuğu belli yüksekliğe getirmesinin tek nedeni sertleşmesini bana göstermek olabilir pekâlâ.)

...yönetimde bu kadar yükseklere çıkmış tek kız, diyor.

(Bir şey söyleyemem.)

(Sonra en son ne zaman susadığım geliyor aklıma.)

(Bir bardak suyun ne anlama geldiğini düşünüyorum.)

Bunu yapamam, diyorum.

Bal gibi yapabilirsin, diye üsteliyor. Aptal bir kız değilsin.

Hayır, değilim, diyorum. Ama zırvalar üretip onları doğru gibi gösteremem. Hindistan'daki insanlar. Su onların hakkı.

Hiç de değil, küçük İskoç köpekçiğim, diyor Keith. Konusu suyun tahsisi olan 2000 Dünya Su Forumu'na göre su insan hakkı değildir. Su insanın gereksinimi. Bu onu pazarlayabileceğimiz anlamına geliyor. Bir gereksinimi satabiliriz. Bu da bizim *insan hakkımız*.

Keith, saçmalıyorsun, diyorum. Deminki sözcükleri hep yanlış yerde kullandın.

Ben onunla yüz yüze gelene kadar Keith koltuğu çeviriyor. Elleri kolçaklarda durup üzerime öyle bir eğiliyor ki koltuktan kalkamıyorum. Ciddi bakışlarla süzüyor beni. Koltuğu küçük bir uyarı niteliğinde sarsıyor.

Başımı iki yana sallıyorum.

Çok saçma, Keith, diyorum. Bunu yapamazsın.

Uluslararası hükümet onaylı, diye anlatıyor. Yasa bu. Sen saçma desen de demesen de. Hem ben canım ne isterse onu yaparım. Senin de başkasının da bu konuda elinden bir şey gelmez.

O zaman yasayı değiştirmek gerek, dediğimi duyuyorum. Yanlış bir yasa. Bu konuda çok şey yapabilirim. Ne yapabileceğime gelince, elimden gelen her yerde, olabildiğince yüksek sesle bunun böyle olmaması gerektiğini söyleyebilirim, ta ki onun olmamasını sağlayacak kadar çok kişiye sesimi duyurana dek yaparım bunu.

Sesimi giderek daha da yükselttiğimi duyuyorum. Ama Keith kımıldamıyor. Kılını kıpırdatmıyor. Koltuğu sımsıkı tutuyor.

Soyadın neydi, diye soruyor usulca.

Soluk alıyorum.

Gunn, diyorum.

Adımı o koymuş gibi başını hayır anlamında iki yana sallıyor, sanki bana hangi adın verileceği, hangisinin verilemeyeceği onun kararına bağlı.

Pure'a uygun bir malzeme değil, diyor. Yazık. Doğru kişi gibi görünüyordun.

İçimin onun önü kadar kabardığını hissediyorum.

Öfke olmalı.

Bu duygu beni ayağa kalkmaya, koltuktan öne doğru sendelemeye zorluyor, böylelikle başımın az kalsın onunkine çarpmasına, onun da geri adım atmasına neden oluyor.

Derin bir soluk alıyorum. Sakinleşiyorum. Usul usul konuşuyorum.

Tren istasyonu ne tarafta Keith, diyorum, taksiye mi bineyim?

Taksiyi beklerken kendimi prefabrik işyerlerinin merkezindeki kadınlar tuvaletine kilitleyip kusuyorum. Neyse ki kusma işinde ustayım, üstüm başım berbat olmuyor.

(Taksi Pure Ana Üssü'nden çıkarken, aylardır ikincisi diye fark ediyorum, isteyerek kusmadığım ikinci sefer.)

Londra'ya geri dönüyorum. Londra'yı severim! Euston ile King's Cross arasında yürüyorum, sık yaptığım bir şeymiş gibi, Londra'da bir caddede yürüyen bunca insandan biriymişim gibi.

Kuzeye giden son yataklı trende bir yer bulmayı başarıyorum.

Yol boyunca diğer üç yolcuyla Pure ve Hindistan'daki insanlar hakkında konuşuyorum.

İngilizler de en az İskoçlar kadar çekingen ve kibar aslında, dışa yansıttıkları özgüvenin altında çok sevimli olabiliyor bazıları.

Ama öyküyü kimsenin başını öbür yana çevirmesine ya da gidip başka bir yerde oturmasına neden olmadan anlatmanın bir yolunu bulmam gerek.

Yine de, burada yarısı boş bir tren vagonunda, birkaç yabancıya dünyanın nasıl olduğunu neredeyse avazım çıktığınca bağırarak anlatıyor olsam da duygularım –ne hissediyorum?

Tam anlamıyla aklım başımda hissediyorum.

Kendimi enerjik hissediyorum. Bu yavaş giden trende kendimi öyle enerjik hissediyorum ki sanki trenden daha hızlı gidiyorum. Dolduruşa gelmiş gibiyim. Patlamaya hazır bir Gunn*! Soyadıma layık!

Northumberland dolaylarında bir yerlerde tren yine yavaşlarken, soyadımı aldığım büyük aileyle ilgili öykü geliyor aklıma, başka bir aile reisinin asıldığı ama onu sevmeyen Gunn kızı hakkındaki öykü. Adamla evlenmeyi kabul etmemişti.

Derken adam bir gün Gunn kalesine gelmiş ve Gunn ailesinden önüne çıkan herkesi öldürmüş, daha doğrusu, aileden ya da değil, kızın odasına giderken karşısına kim çıkarsa öldürmüş. Oraya varınca kapıyı kırmış. Kızı zorla kaçırmış.

Kilometrelerce yol giderek adamın kalesine varmışlar, kız pes etsin diye kulenin tepesine kapatmış onu.

Ama kız pes etmemiş. Asla teslim olmamış. Kendini kulenin tepesinden aşağı atıp ölüme bırakmış. Ha!

Uzak atalarımdan birinin başından geçen bu hikâyeyi eskiden marazi bulurdum. Ama bu gece, yani bu sabah, orasıyla burası arasındaki sınırı geçmek üzere olan bu trende böyle bir öykü birden ona nereden baktığınızla ilgili oluveriyor. Nerede yeterince şanslı

(ya da yeterince şanssız)

olduğumuzla ilgili oluyor.

Hem dinleyin. Dinleyin, şimdi uykuya dalmış geride kalan diğer iki kişi de dinlesin. Orada dünya, trenin pencerelerinden ağır ağır geçen dünya da dinlesin. Ben Imogen

* Soyadını –Gunn– İngilizcede silah anlamına gelen sözcükle (gun) deyimde kullanıyor. (ç.n.)

Gunn. Elde edilemeyecek bir aileden geliyorum ben. Benim geldiğim ülkede, neydi şu, baskın yazarlık, onun tam tersi geçerlidir. Bende İskoç dağlarının adrenalini var. İçim dağlı kahkahalarla dolu, içim dağlı öfkeyle dolu. Pure! Ha! Saf!

Ovalardaki denizden geçiyoruz yavaşça, deniz hepimizin. Göllerle ırmakların sarp uçurumlarından yaz günü sabahının ilk ışıklarının berraklığında ilerliyoruz, her yer herkese ait sularla dolu.

Derken aklıma cep telefonuma bakmak geliyor.

Yedi cevapsız arama –Paul aramış!

Bu bir işaret!

(Benim için doğru kişi olmadığını düşündüğümü hatırlıyorum da.)

Çok geç olsa bile, daha doğrusu, sabahın körü olsa bile mesajları dinlemeden hemen onu arıyorum.

Paul, diyorum. Benim. Uyanık mısın?

Hayır, sorun değil, diyor. Şey, yani, aradın. Ama İmogen–

Dinle, Paul, diyorum. Önce bir şey söylemem gerek. İşte şöyle. Senden gerçekten hoşlanıyorum. Yani, gerçekten hoşlanıyorum senden. İlk karşılaştığımız andan itibaren hoşlandım senden. Su soğutucusunun başında duruyordun. Hatırladın mı?

İmogen –, diyor.

Biliyorsun senden hoşlandığımı. Bunu biliyorsun. Aramızda şu şey var. Hangi şeyden söz ettiğimi biliyorsun. Odanın neresinde olduğun önemli değildir hani, öteki kişinin nerede olduğunu bilirsin.

İmogen –, diyor Paul.

Biliyorum, söylememem gerek, ama eğer sen de benden hoşlanıyorsan, eğer eşcinsel falan değilsen, bu konuda bir şey yapalım diye düşünüyorum.

Eşcinsel mi diye soruyor.

Anla işte, diyorum. Hiç belli olmaz.

İmogen, sen içki mi içiyordun, diyor.

Yalnızca su, diyorum. Yani, aynı şey değil ama, anlarsın, bana çok kadınsı görünüyorsun, kötü anlamda söylemiyorum, iyi anlamda, kadınlara has ilkelerin var, bunu biliyorum, içgüdülerim öyle söylüyor, erkekte alışılmadık şeyler bunlar ve bu hoşuma gidiyor. Doğrusunu istersen, bunu seviyorum.

Dinle, diyor. Bütün gece sana ulaşmaya çalıştım, çünkü–

Evet, neyse, bilgisayar çıktılarıyla ilgiliyse, gerek kalmadı, diyorum. O çıktıların bir önemi kalmadı. Zaten seni onlar için aramadım. Sana senden hoşlandığımı söylemeden ilgini çekmenin bir yolunu bulmaya çalışıyordum. Onları istemiyorum artık, bana gerekli değiller, çünkü artık Pure çalışanı değilim.

Bilgisayar çıktılarıyla ilgisi yok, diyor Paul.

Belki sen benden hoşlanmıyorsun, belki de duygularımı açınamdan rahatsız oldun, neyse, boş ver, bozulmam, ben yetişkin biriyim, atlatırım, ama yüksek sesle dile getirmem gerekiyordu, hiç olmazsa anlatmalıydım sana, hiç dillendiremediğim duyguların yükünden bıktım, hep içimde tutmaktan, konuşurken doğru sözleri seçip seçmediğimi bilmemekten usandım, neyse cesur olduğumu sanmıştım, buna değer diye düşünmüştüm, dilerim bozulmamışsındır.

Sözcükler biri musluğu açmışçasına dökülüyor ağzımdan. Paul bu. O –beni açan o!

Ama eline fırsat geçtiği anda Paul sözümü kesiyor.

İmogen. Dinle. Kız kardeşin, diyor.

Yüreğim çarpıyor. Onun dışında hiçbir şey yok. Her şey bomboş.

Kardeşime ne olmuş? Kız kardeşime ne oldu, diyorum.

Tren yanaştığında Paul beni istasyonda bekliyor.

Neden işte değilsin, diye soruyorum.

Çünkü buradayım, diyor.

Çantamı arabasının bagajına atıp anahtarıyla kilitliyor.

Yürüyelim, diyor. O zaman daha iyi görürsün. İlki Eastgate Merkezi'nin duvarında, sanırım kasabaya doğru ilerleyen trafik nedeniyle arabalardaki insanlar ışıklarda durduklarında onu okumaya zaman bulabilecekleri için. Birisi nasıl o kadar yükseğe çıkıp kimse müdahale etmeden kalabilmiş, kim bilir.

Yolun on beş metre aşağısındaki Marks and Spencer'ın önünden geçiriyor beni. Gerçekten de trafik ışıklarında duran otomobillerin içindekiler yukarıdaki bir şeye bakıyorlar, kimi daha iyi görsün diye camdan bile sarkıyor.

Arkama dönüyorum.

Geride, duvarın üst kısmında yazan sözcükler parlıyor, kırmızı renkte ve dev harflerle yazılmışlar. Yerine yenisi konmadan önce Pure tabelasını kaplayan elyazısıyla aynı. Barok görünümlü, hoş bir perspektif mimari çizim havası veren bir çerçeve içine alınmış. Şöyle diyor:

DÜNYA ÇAPINDA İKİ MİLYON KIZ DOĞUMDAN ÖNCE YA DA DOĞUM SIRASINDA ERKEK OLMADIKLARI İÇİN ÖLDÜRÜLDÜ. BU KAYITLARDAKİ RAKAM. BUNA BİR DE ERKEK DOĞMADIKLARI İÇİN KAYITLARA GEÇMEDEN ÖLDÜRÜLEN YAKLAŞIK ELLİ SEKİZ MİLYON KIZI EKLEYİN. ALTMIŞ MİLYON KIZ EDER. Bunun altında bana hiç de yabancı olmayan ama her zamankinden çok daha büyük bir elyazısıyla şunlar yazıyor: BU DURUM DEĞİŞMELİ. İphis ve İanthe, kurye kızlar 2007.

Aman Tanrım, diyorum.

Biliyorum, diyor Paul.

Amma çok kız, diye ekliyorum, Paul ne dediğimi yanlış anlamasın düşüncesiyle.

Öyle, diyor.

Altmış milyon. Diyorum. Nasıl? Günümüzde, bu çağda nasıl olur? Nasıl oluyor da biz bilmiyoruz?

Artık biliyoruz, diye düzeltiyor Paul. Eğer isterlerse, ar-

tık Inverness'ın neredeyse tamamı öğrenir bunu. Daha bile fazlası. Çok daha fazlası.

Başka nerede, diyorum.

Dükkânların önünden geçiriyor beni, kasabaya giden yaya yolundan Belediye Binası'na ilerliyoruz. Küçük bir kalabalık sprey tabancayla ön duvara yazılmış kırmızı harfleri temizleyen tulum giymiş iki adamı seyrediyor. ŞU ANDA DÜNYANIN HİÇBİR YERİNDE KADINLARIN ÜCRETLERİ ERKEKLERE VERİLEN ÜCRETLERLE EŞİT DEĞİL. BU DURUM DEĞİŞM

Çerçevenin yarısı, imzanın bir bölümü ve tarih silinmişse de hâlâ görünüyor. Hâlâ okunuyor.

Burada bayağı uğraşmaları gerekecek, diyorum.

Paul beni Belediye Binası'nın arkasına götürüyor, yan duvarın tamamı altın yaldız içine yazılmış parlak kırmızı sözcüklerle kaplı. DÜNYA GENELİNDE KADINLAR ERKEKLERLE AYNI İŞİ YAPIYOR, AMA ALDIKLARI ÜCRET ONLARDAN YÜZDE OTUZ YA DA KIRK DAHA AZ. HİÇ ADİL DEĞİL. BU DURUM DEĞİŞMELİ. İphis ve İanthe, kurye oğlanlar 2007.

Herhalde Katolik bunlar, diyen bir kadın duyuluyor. İğrenç.

Ah, diyor bir başkası, turizme zarar vereceği kesin. Kasaba bu tür şeylerle kaplanırsa kim gelip burayı görmek ister? Kimse.

Yanındaki arkadaşının yorumuysa, bu yılki Britanya Güzelleşiyor yarışmasını kazanmayı da unutabiliriz o zaman, oluyor.

Başka biri, Antika Mezat* Şovu da bir daha Inverness'a gelmez herhalde, diyor.

* Orijinal adı Antiques Roadshow olup 1979 yılında İngiltere'de BBC kanalında yayınlanmaya başlayan bir tür yarışma programı. İngiltere'nin çeşitli kasabalarından gelen katılımcıların getirdikleri antika parçalar açık artırmaya sunulur, bu arada antika eşya, tarihsel el sanatları vb konuları işlenir. (ç.n.)

Rezalet bu, diyor bir diğeri. Yüzde otuzla kırk arası daha düşük.

İyi de, diyor onun yanındaki adam. Adil değil, eğer burada yazılanlar doğruysa, hiç değil.

Peki, ama *oğlanlar* neden binaya *böyle* bir şey yazsınlar, diye soran bir kadının sesi duyuluyor. Olacak şey değil.

Rezalet diyen kadın, neden yazmasınlar, diyor. Yetmişlerde, seksenlerde tozu dumana kattıktan sonra artık eşit görmüyor muyuz kendimizi?

Gerçi, biz burada, Inverness'ta eşitiz, diyor birinci kadın.

Sen öyle san, diye karşı çıkıyor rezalet yorumunu yapanı.

Eşit olalım ya da olmayalım, bu bize Belediye Binası'nın duvarlarını boyama hakkı vermez, diyor kadının arkadaşı.

Rezalet benzetmesi yapan kadın buna karşı çıkarken biz kalenin öbür tarafına ilerliyoruz. Kale kapısının üstündeki duvarın ön yüzünde, girişin üzerine evin adıymışçasına yaldızlı kırmızıyla hoş bir kavis verilerek yazılan yazı, dünyadaki mal varlıklarının yalnızca yüzde biri kadınların elindedir, yazıyor. İphis ve İanthe kurye kızlar 2007.

Buradan ırmağın karşısını görebiliyoruz, katedralin yan tarafına da kocaman kırmızı harfler çizilmiş. Yazıları okuyamıyorum ama kırmızı gözüme çarpıyor.

Çözmeye çalıştığımı gören Paul, dünya çapında yılda iki milyon kız evliliğe zorlanıyor, diye okuyor. Bir de Eden Court Tiyatrosu'nun cam kapılarında, dünya çapında her üç kadından birinin cinsel ya da aile içi şiddet gördüğü ve dünyadaki kadınların yaralanma ve ölüm nedenleri arasında bunun başlıca neden olduğu yazılı.

Buradan *bu durum değişmeli* yazısını çözdüm, diyorum.

Kalenin parmaklıklarına yaslanıyoruz, Paul yazı yazılan diğer yerleri sıralıyor, oralarda neler yazdığını ve polisin Pure şirketine telefon edip beni aradığını söylüyor.

Kardeşinle kız arkadaşı Raigmore'da gözaltında tutuluyor, diye ekliyor.

Robin onun kız arkadaşı değil, diye itiraz ediyorum. Robin onun diğer yarısı, ruh ikizi.

Peki, diyor Paul. Seni şimdi oraya götüreceğim. Kefalet ücretini ayarlaman gerekecek. Ben denedim. Ama bankam onay vermedi.

Dur biraz, diyorum. Kalıbımı basarın ki –

Neye, diye soruyor.

Kefaletin iki katına bahse varım, Flora'nın heykelinin bir yerinde de mesaj vardır.

Bu kadar bahse girecek param yok, diye bağırıyor arkamdan.

Gözlerini kısmış, İngiliz askerlerinden kaçarken onunla Ness Irmağı'na kadar yelken açması için Flora'nın ödünç verdiği kadın giysilerini hâlâ üzerinden çıkarmamış Yakışıklı Prens Charlie'yi kısık gözlerle seyreden Flora MacDonald'ın heykeline koşuyorum.

Çevresinde üç kere dönerek heykelin kaidesini boydan boya saran yazıyı okuyorum. Küçük, okunaklı, kırmızı harfler birkaç santimetre yüksekliğinde: İŞ DÜNYASINDA ÜST DÜZEY YÖNETİCİ MEVKİİNE GELMİŞ KADINLARIN ORANI YÜZDE İKİ. DÜNYA ÇAPINDA PARLAMENTOLARDAKİ KADIN BAKANLARIN ORANI YÜZDE ÜÇ BUÇUK. DÜNYANIN DOKSAN ÜÇ ÜLKESİNDE KADINLARA BAKANLIK GÖREVİ VERİLMİYOR. BU DURUM DEĞİŞMELİ. İphis ve İanthe, kurye oğlanlar 2007.

Sevgili Flora. Kaidesini okşuyorum.

Paul arkamdan yetişiyor.

Hemen gidip arabayı getiriyorum, seni buradan alırım, diyor, sonra da basar, tepeye –

Beni önce eve götür, diyorum. Duş almam gerek. Kahvaltı da yapacağım. Sonra da sen ve ben oturup konuşabiliriz.

Daha sonra karakola benim Rebel ile gideriz.

Neyinle? Ama İmogen, oraya şimdi gitmemiz gerek. Bütün gece oradaydı.

Sen benimle konuşmak istemiyorsun anlaşılan, diyorum.

Yok, aslında istiyorum, diyor. Söyleyecek çok şeyim var, fakat sence yapmamız gereken–

Başımı sallayarak, hayır, işareti yapıyorum.

Bana sorarsan kurye oğlan-kızlar orada olmaktan onur duyuyorlardır.

Ya, diyor. Bu hiç aklıma gelmemişti.

Öğle yemeğine dek polisi habercilerle baş başa bırakalım, diyorum. Sonra gider, kefaleti hallederiz. Ardından da hep birlikte yemeğe çıkarız.

Paul yatakta çok iyi.

(Çok şükür.)

(Şey, öyle olacağını biliyordum zaten.)

(Yani, umut ediyordum.)

Seni kendime yakın buluyorum, diyor daha sonra. Çok tuhaf.

(Tam olarak benim duygularımı dile getirdi. Onu ilk gördüğümde ben de onu kendime yakın bulmuştum. Göz göze gelemediğimiz zamanlarda bile onu kendime hep yakın hissetmiştim.)

Bu sabah tren istasyonundayken seni kendime yakın bulduğum kesin, diye açıklıyorum.

Ha, diyor. Çok komik.

Deliler gibi kahkahalar atıyoruz.

Ömrümde tattığım en güzel kahkaha.

(Hep tren istasyonlarında buluşsak iyi olur, diye geçiyor içimden. Ama aynı trende değilsek, aynı yöne gitmiyorsak.)

Bunları yüksek sesle de tekrarlıyorum.

Hep tren istasyonlarında buluşsak iyi olur, ama aynı trende değilsek, aynı yöne gitmiyorsak. Bunları söylerken çok mu bağırıyorum, diye soruyorum.

Çok alçak sesle söylüyorsun, diyor. Keşke bağırsan.

Yeniden sevişmeye başladığımızda yağmur hızlanıyor, daha sonra pencerenin üzerinde olukların tıkalı olduğu yerden tekdüze ama iri ve düzenli yağan damlaların sesi geliyor kulağıma. Ritim bozuluyor, aynı zamanda anlam kazanıyor, yağmurun gelişigüzel yağışı dört bir yanımızı sarıyor.

Şu ana dek yağmuru bu denli sevdiğimi bilmezdim.

Paul alt kata kahve yapmaya inince kendimi hatırlıyorum. Banyoya gidiyorum. Gözüm küçük aynaya vuran yüzüme takılıyor.

Büyük aynası olan Anthea'nın odasına giriyorum. Yatağının kenarına oturup kendimi inceliyorum.

36 bedenin epey altındayım artık.

(Burada, şurada kemiklerim görünüyor.)

(Bu iyi mi?)

Kendi odama dönünce koltuğun üstündeki giysilerim gözüme çarpıyor. Dokunaklı olsun diye içi boş giysiler tasvir edilmiş ama metalden yapılmış anıt geliyor aklıma.

(Uzun zamandır giysilerimin üzerimde duruşunun, giysileri taşıyan benden önemli olduğunu düşünüyorum.)

Banyodan Paul'ün sesi geliyor. Duşu açıyor.

Dünyada ne varsa her şeyi harekete geçiriyor, yalnızca beni değil. Ha ha.

Paul'ün benim banyomda duş alması fikri hoşuma gidiyor. Her nedense ergenlik yıllarımdan beri duş alırken düşüncelerimi ve sorularımı biçimlendirmişimdir hep. Her gün suyun altında durup küçükken bizim, Anthea ile benim yataklarımızın yanı başında diz çökerek yaptığımız gibi, boşluğa konuşarak kim bilir ne zaman çok zaman geçirdim.

(Lütfen beni uygun bedene indir. Beni biçimli kıl.)

Uygun bir kız evlat. Uygun bir kardeş. Doğru yoldan şaşmayan ve üzgün olmayan biri. Ailesi bir arada duran, parçalanmayan biri. Kısaca kendini *iyi* hisseden biri olayım. Her şey daha iyi olsun lütfen. BU DURUM DEĞİŞMELİ.)

Yerimden kalkıyorum. Karakola telefon ediyorum.

Telefona bakan adam inanılmayacak kadar laubali.

Ha, evet, diyor. Şimdi senin aradığın kurye kızlardan ya da oğlanlardan, ya da her neyse, biri mi, yoksa yedi cücelerden biri mi? Hangisini dilersin? Burada Uyuşuk, Hapşırık, Somurtkan, Utangaç, Uykucu, Güçlü ve sizin için adına henüz bakmadığım biri daha var.

Kız kardeşim Anthea Gunn ile konuşabilir miyim, lütfen, diyorum.

Künyeleriyle ilgili küstahlık ettiğiniz yeter artık.

Neyle ilgili, anlamadım, diyor.

Şu andan itibaren, diyorum, siz ve Inverness Emniyet Örgütü eski bilgisayarın belleğine kayıtlı, tozlanmış kuru bir isim listesinden başka bir şey olmayacaksınız. Ya kurye kızlar, kurye oğlanlar. Onlar efsane olacak.

Hı, hı, tabii, diyor. Neyse, eğer Bayan Gunn şimdi telefonu kapatırsanız, küçük kardeşinizin sizi hemen geri aramasını sağlayacağım.

(Telefonun çalmasını beklerken resmi bir şikâyette bulunmayı düşünüyorum. Kardeşimle *benden* başka kimse alay edemez.)

Nerelerdeydin, diyor ben ahizeyi kaldırır kaldırmaz.

Anthea, sen gülünç bir takma adla bu yaptığını yaparak dünyayı bir nebze değiştireceğine gerçekten inanıyor musun? Bütün haksız gerçekleri, çekilen acıları, adaletsizliği ve katlanılan zorlukları birkaç sözcüğe dökerek biraz olsun fark yaratacağını mı düşünüyorsun gerçekten?

Evet, oluyor yanıtı.

Peki. Güzel, diyorum.

Güzel mi, diye soruyor. Kızmadın mı? Şimdi sen bana kızgın değil misin?

Hayır, diyorum.

Hayır mı? Yalan söylüyorsun.

Ama galiba polisin elinden kurtulursan, iyi olur sanırım, diyorum.

Öyle, diyor. Bunun için uğraşıyoruz.

Sen ve topuklarından küçük kanatlar çıkan o kız, diyorum.

Robin'le dalga mı geçiyorsun? Öyleyse, ben de senin motosikletinle yine dalga geçerim.

Ha, çok komik, diyorum. İstersen kasklarımdan birini ödünç verebilirim sana. Ama istemezsin herhalde, ne de olsa Robin'in kaskındaki kanatlar yok benimkinde.

Ne?

Gönderme yapıyorum, diye yanıtlıyorum. Bir kaynağa gönderme yapıyorum.

Ne, diyor yine.

Ne, deme, pardon de, affedersin de. Mercurius gibi demek istemiştim.

Kim gibi, diyor.

Mercurius, diyorum. Biliyor*sun*. İlk kurye oğlan. Topuklarında kanatlar vardır. Bekle biraz, alt kattan getireyim Mitoloji Sözlüğü'nü –

Hayır, dur Midge, bir yere gitme. Dinle beni, diyor. Telefon sürem bitmek üzere. Babamdan isteyemem. Robin'in de isteyecek kimsesi yok. Bize bu defalık yardım et. Lütfen. Bir daha senden istemem bunu.

Biliyorum. Üstündeki o İskoç eteğini çıkarmaya can atıyorsun, derken yine kahkahadan kırılıyorum.

Peki, eğlenmeye son verince, diyor, bana giyecek bir şeyler getire*bilir*sen, çok iyi olur.

Ama iyisin, değil mi, orada ikiniz de iyi misiniz, diye soruyorum.

İyiyiz. Eğer sen, dediğim gibi, şey, hemen, Dominorm'dan ya da her kimdense yarım saat izin ister, Pure imparatorluğundan çıkar, bizi kefaletle kurtarmak için gelebilirsen. Sana borcumu öderim. Söz veriyorum.

Ödemen gerekecek, diyorum. Artık işsizim.

Ne?

Boştayım, diyorum. Artık Pure'da çalışmıyorum.

Olamaz, diyor. Ne oldu? Sorun ne?

Hiçbir şey ve her şey oldu, diye özetliyorum. Ayrıca Pure'da her şey yanlış. Dünyada ne varsa. Ama sen bunu zaten biliyorsun.

Ciddi misin, diye soruyor.

Elbette, diyorum.

Vay canına, diyor. Ne zaman oldu bu?

Ne?

Mucize. Kardeşimin tanrısal bir biçimde sana dönüşmesi, sen kimsen işte.

Sevgiyle verilen bir bardak su, bunun sayesinde oldu, diyorum.

Ne, diyor bir daha.

Ne deyip durmayı kes, diyorum. Neyse, birazdan orada oluruz sanıyorum–

Şey, hemen diye belirtmemin bir sakıncası var mı, diyor.

Önce bahçe merkezine gidip tohum ve fide almayı düşünüyordum ama–

Hemen, hemen, hemen, diyor.

Sonra da demiştim, ırmak kıyısına gider, akşama kadar–

HEMEN diye bağırıyor kulağıma.

–gelecek bahar çimenlerin üstünde gizemli bir biçimde görünecek sıkı bir slogan ekecektim. YAĞMUR HERKESİNDİR. Ya da İKİNCİ CİNS DİYE BİR ŞEY YOK. Ya da PURE ÖLDÜ = HARİKA. Öyle bir şey işte.

Ah. Bak bu iyi bir fikir. Irmak kıyısına fidan dikmek. Bayıldım bu fikre.

Bak, bir de lafı çok uzatmışsınız, diyorum. Cümleler çok uzun. Daha kısa olmalı. Slogan yazma yardımı almanız gerek. Yaratıcı yardıma gerek duyduğunuz kesin –

Şu yaratıcı küçük y ile mi yazılıyor, büyük Y ile mi, diye soruyor.

–aklıma gelmişken, diyorum, slogan yazmaktan söz açılmışken, biliyor muydun–

Midge, gel ve yardım et, diyor. Şimdi. Giyecek getirmeyi de unutma.

–slogan sözcüğünün Galce'den geldiğini biliyor muydun, diyorum. Pek ilginç bir tarihi var bu sözcüğün–

Hayır, yapma, hayır, diye kesiyor sözümü, yine başlama lütfen sözcüğü yanlış değil doğru düzgün söylemek gerektiği söylevine, buraya gel ve bizi çıkar Midge, olur mu? Midge? Orada mısın?

(Ha-ha!)

Sihirli sözcük ne, diyorum.

şimdi hep birlikte

Sevgili okur, o kızla/o oğlanla evlendim.

Mutlu son. Görün işte.

Yok, nikâh töreni filan yapmadık. Eşcinsel evlilik de değil bu. Biz yüzyıllar sonra hâlâ olanaksız olanı yaptık. Günümüzde, bu çağda bile hâlâ inanılmaz olanı yaptık, anlayacağın. Evlendik yani. Gelin olduk. Kol kola yürüdük. Adım attık, neşe saçtık, sonra ilerledik, Mendelssohn ile dans ettik, gerdeğe girdik, tavan kirişlerini yükselttik, ustalar, çünkü ortada o kız gibi başka gelin, şey damat yoktu. Birbirimizi çiçeklerle taçlandırdık. Çarşaflara sarınıp şarap kadehlerinin üstünde tepindik. Süpürgeden atladık. Mumlar yaktık. Çitleri aştık. Masanın çevresinde koşturduk. Sarmaş dolaş olduk. Birbirimize gümüş kaşıklarla bal ve ceviz yedirdik; çay ve saki içirdik; güzelim kumaşların altında birbirimize borhani yedirdik; her biri dört elemente karşılık gelen limonla, sirkeyle, arnavutbiberiyle, balla besledik birbirimizi. Ellerimiz kenetlendi, sonra havadan, ateşten, sudan ve topraktan rızalarını istedik; çimenle, kurdeleyle, simli iple, deniz kabuklarıyla düğüm attık; rüzgârın estiği dört yöne doğru toprağa su dökerek tanık olsunlar diye atalarımızı çağırdık, keşke gelseler! Bağlılığımızı simgelesin diye birbirimize kola yemişleri verdik, dürüstlüğü, bolluğu, doğurganlığı simgelesin diye yumurta, hurma ve kestaneler sunduk, hiç ben-

cillik etmemeyi simgelesin diye on üç altın para taktık. Bu yüzüklerle dünya evine girdik.

Demek istediğim şu. Orada, pırıl pırıl bir bahar günü, İskoçya'nın kuzeyindeki bir kasabanın hızla kararan belkemiği olan Ness Irmağı'nın kıyısında, ağaçların altında; orada, presbiteryen kiliselerinin yan yana dizildiği ırmak boyunda birbirimizi iyi günde, kötü günde, hastalıkta ve sağlıkta sevmek, saymak, birbirimize destek olmak, değer vermek ve bu günden itibaren ölüm bizi ayırana dek birbirimize göz kulak olmak üzere tomurcukların altında evlenmeyi kabul ettik.

Ness, dedim, Ness, kabul ediyorum, Ness.

Havaya, oraya olmayan bir şeye, ırmağın tanıklığında, evet, dedik. Kabul ettiğimizi söyledik. Yapacağımızı söyledik.

Robin ile ben yalnız olduğumuzu sanıyorduk. Sanıyorduk ki katedralin dışında, ağaçların altında yalnız biz varız. Oysa karşılıklı ant içtikten sonra arkamızda çığlıklar koptu, dönüp baktığımızda kalabalığı gördük, yüzlerce kişi vardı, el çırpıyor, sevinçle bağırıyor, havaya konfetiler atıyor, el sallıyor, tezahürat yapıyorlardı.

Kız kardeşim de oradaydı, önde, ruh ikiziyle, Paul'le birlikte. Mutluydu. Gülümsüyordu. Paul de mutlu görünüyordu. Saçlarını uzatmaya başlamıştı. Kız kardeşim olanlara inanamadığını belli eden işaretler yapıyordu, onun az ötesinde –bak! – onlar mıydı? – elbette, onlar da *oradaydı*, annemizle babamız, ikisi de, yan yana duruyorlardı, kavga etmiyorlardı, medeni bir şekilde sohbet ediyorlardı, ben onlara bakarken kadeh tokuşturdular.

Düğünün yakışık almadığını konuşuyorlar, dedi Midge.

Evet anlamında kafa salladım. Yıllardır ilk kez bir konuda uzlaşmışlar, dedim.

Öykünün geri kalanından gelen kişiler de oradaydı; Resepsiyonist Becky; iki stajyer kız, Chantelle ile arkadaşı

Lorraine; Chantelle ile çıkan Brian; öyküde yer almasa da Brian'dan hoşlandığı gözden kaçmayan Chantelle'in annesi; Robin'i ilk yakalayan güvenlik görevlileri de aralarında olmak üzere Pure'un geveze çalışanları; hepsi el sallayarak gülücükler saçıyorlardı. Norman ile Dominic yoktu, adları bu muydu? Terfi ederek Ana Üsse atanmışlardı, bu nedenle orada değillerdi görebildiğim kadarıyla, yöneticilerin yöneticisi Keith de gelmemişti, onu gördüğümü hatırlamıyorum. Ama belediyenin bütün çalışanlarıyla binalarına yazılar yazdığımız resmi dairelerde çalışanları gördüm hep; tiyatrodaki, alışveriş merkezindeki, kaledeki görevliler. Inverness Güvenlik Güçleri'nin erkek korosu da gelmişti, Gilbert ve Sullivan'dan seçme şarkıları çok güzel söyledi. Sonra Inverness Emniyet Örgütü kadınlar korosu *Don't Cha* (*Wish Your Girlfriend Was Hot Like Me* –Keşke Kız Arkadaşın Benim Gibi Ateşli Olsaydı) adlı şarkının koro düzenlemesini aynı güzellikte seslendirdi. Onlardan sonra Belediye Başkanı duygulu bir konuşma yaptı. Inverness, dedi, bir zamanlar derinlerdeki umulmadık antik yaratıklara inanmasıyla ünlüydü, şimdi yepyeni bir özellikle ünlenmiş bulunuyor: doğruluğu, sanatseverliği ve doğruluk sanatıyla. Artık dünya çapında insancıl ve canlı halk sanatı eserleriyle ün kazanan Inverness kasabaya gelen turistlerin sayısını da dörde katladı. Daha binlercesi özellikle halk sergilerini görmeye geliyordu. Yalnızca Antika Mezat Şov mu, sloganlarla dolu ünlü duvarların önünde çekim yapmaya can atan Şükran Şarkıları,* Soru Yağmuru,** Gece Haber Turu*** ve daha başka televizyon

* Orijinal adı Songs of Praise olan, dini ilahiler söylenen ve İngiltere'de yayınlanan televizyon programı.(ç.n)

** Orijinal adı Question Time olup BBC'de yayınlanan, konuk ettiği siyasetçilere sorulan soruların ışığında gelişen bir tartışma programı.(ç.n.)

*** Orijinal adı Newsnight Review olup BBC'de yayınlanan, ağırlıklı olarak kültür ve sanat haberlerinin verildiği ve değerlendirildiği bir televizyon programı.(ç.n.)

programları belediye meclisine başvurmuşlardı. Diğer şehir ve kasabalarda Inverness sanatının taklitleri peydahlandı, diye anlattı kadın başkan, ama hiçbiri şehrin giriş noktalarındaki bütün işaret levhalarına yazılan parola kadar güzel değil, bugünden sonra artık bu parola *Yüz Bin Kişi Sizi Sevinçle Karşılıyor Ve Yanlış Bir Şey Gördüğünüzde Onu Yazın! Ceud Mile Failte! Còir! Sgriobh!*

Berbat bir slogan, dedim Robin'e çaktırmadan. Kardeşinin fikri, diye yanıtladı. Belediye Meclisi'nin Yaratıcı Bölümüne aday olduğu kesin.

Senin ailenden gelen yok mu, diye sordum. Eliyle işaret etti. Venüs, Artemis ve Dionysos ile birlikte içki masasının yanındaydılar; babasıyla annesi bebek Eros'u kucaklamışlardı, ama oklar sorun yaratıyordu (zaten sonradan oklardan birinin ucu Lorraine'in parmağını kesince ortalık karıştı, hele Artemis ile Chantelle hava kararırken ırmak boyundaki kalenin yanındaki çimenlerde tavşanlara ok atarken görüldüklerinde işler daha da karıştı, uzağı göremeyen Chantelle'in yoldan geçen dört araca verdiği zararın karşılanması gerekiyordu, ayrıca Chantelle sonsuza dek bakireliğini korumaya ant içtikten sonra Brian'ı avutmak gerekti, neyse ki Chantelle'in annesi de kızını yalnız bırakmamıştı).

Daha sonra konuşmaları dinledik, Midge özürlerini yollayanların mesajlarını okudu, bunların arasında bize eski püskü paslı bir sualtı radar tarayıcısıyla kendi imzalı fotoğraflarını ve gümüşten şık balık bıçakları yollayan Ness Gölü Canavarı'ndan gelen bir mesaj da vardı, John Knox'tan* gelen yarısı altın yaldızlı, yarısı siyah çerçeveli telgrafa manen bile yanımızda olamadığı için özür dileyen bir şiir yazılmıştı:

İşte size
Sizin gibilere

---

* İskoçya Prebisteryen Kilisesi'nin kurucusu. (ç.n.)

Böyle çoksunuz
Ama hepiniz cehennem yolcususunuz.
Ne diyebilirim ki?
Ne de olsa bu bir evlilik töreni
Öyleyse kaldırın kadehleri
Kutlayın lanet olası çifti!

Arkasından kutlamalar ve şerefe kaldırılan kadehler. Şerefe, zenginliğe, evliliğe, Aşk'a, sürekli olmasına ve büyümesine, her saat neşeli olmaya. Juno bizi en güzel şarkılarıyla kutsadı, bütün denizler bir olup kuruyana dek, güzelim, kayalar güneşin altında eriyene dek. Sonsuz yaz güneşiniz hiç batmasın. Bizi buluşturmak için yollar havalansın, Tanrı bizi daima avcuna alsın. İki bacaklı bir köpek viskiyi fazla kaçırmıştı. Göz alıcı bir tanrıça, İsis olsa gerek, davet boyunca kilden yeni konuklar yapıp durdu. Çok güzel bir Yunan çift kibarca gelip bizimle tokalaştı; onlar da yeni evliydiler, öyle söylediler, bir de düğün harcamalarını sordular, onlarınki gibi sinir bozucu muydu? Asla altından kalkamayacaklarını düşünmüşlerdi. Ama üstesinden gelmişlerdi, mutluydular, bize de mutluluklar dilediler. Balayı için Girit'e gitmemizi önerdiler, aileleri bizi ağırlardı orada, biz de öyle yaptık zaten, evlilik töreni biter bitmez Robin ile birlikte sıcaktan kavrulan, yüzeyi yaban çiçekleri, mercanköşk, adaçayı, kekikle kaplı, kayaları beyaz, pembe, sarı çiçeklerin gücüyle çatlamış, dört bir yanı türlü otlar, deniz ve tuz kokan adanın yolunu tuttuk apar topar. İphis'in öyküsünün başladığı yerde durduk, yeniden inşa edilen sarayın kırmızı boyalı sütunlarının arasında dikildik, burnundan soluyan bir boğanın sırtından parende atacak kadar çevik kız ya da erkek ya da her ikisi birden, atletlerle akrobatların parçaları bir araya getirilerek yeniden canlandırılmış antik tablolarını görmek için müzeye gittik. Uygar, zengin, kültürlü Minoa yamyamlarının, doğa onları sular altında bırakıp bilinmezli-

ğe gömmeden önce yaşadıkları yerleri gezdik, orada onların ayinlerinden çıkarılan öyküyü düşündük, yedi oğlanla yedi kızı boğa başlı canavara her yıl kurban verdiklerini anlatan öyküyü, bir de insan kanatlarını icat ederek kızlarla oğlanlara kanlı labirentten güvenle kaçma yolunu gösteren zeki ressamı.

Düğüne dönersek, orkestra çalıyordu, ne ulu bir gürültüydü o öyle, ne de olsa en güzel düğün törenlerinde çalan efsanevi kırmızı suratlı kemancı gelmiş, içkisini içtikten sonra kemanını çıkarmıştı, eğilmiş tahtayla at kılını, kedi bağırsağıyla reçineyi önce bir tek karatavuğa, ardından akşamları hep bir ağızdan öten karatavuk sürüsüne, sonra limanda teknelerin yolunu gözleyen neşeli bir somonbalığına, henüz birbirlerini tanımadıklarından nerede buluşacaklarını bilmeyen iki kişinin uğurlu bir yerde kavuşma özlemine, taşların çimenlere dönüşüne, sınırların kendini aşmasına dönüştüren bir adamdı. Olayların akışının şarkısıydı bu, bentsiz coşan derelerin şarkısı, kemancının yanında, müziği iki katına çıkaran eşlikçisi de vardı, eşiyle birlikte çalarken neye (düdük, akordeon, arp, gitar, eski bir yağ tenekesiyle ona vuracak bir sopa ya da taş) el atsa, duyulan müzik yalnızca çalılarla ağaçların yerde bitmesine yol açmıyor, yapraklarını açıp sürgün vermelerini de sağlıyor, martılara kanat çırptırıyor, İskoç dağlarındaki bütün köpekleri havlatıyor, evlerin çatılarını oynatıyor, kasabadaki bütün kaldırım taşlarını yerinden söküp sivri kenarlarının üstünde durdurarak ayak ucu dönüşü yaptırıyor, hatta eski katedrali bile sabit temellerinin üstünde hoplatıp zıplatıyordu.

Derken nehirde şaşırtacak küçük bir tekne belirdi, hiçbir teknenin çıkmadığı nehrin yukarısında bir keçinin ya da bir ineğin belki de bir tanrıçanın boynuzlarını andıran cam elyafından iki kocaman çıkıntısıyla, ağaçlarla ve gökyüzüne

karşı fora edilmiş bembeyaz yelkenleriyle görünüvermişti. Gölden çıkıp Islands çevresinde yolunu nasıl bulduğunu, olanaksızı gerçekleştirip yelkenler forayken Hastane Köprüsü'nün altından nasıl geçtiğini bilmiyoruz, ama başarmıştı işte, Ness Kıyısı boyunca yol almış, hemen aşağımıza yanaşmıştı, dümende büyükannemiz vardı, büyükbabamız tutsun diye halatı fırlatıyordu. Robert ve Helen Gunn, düğüne katılmak üzere deniz yolculuğundan tam vaktinde dönmüşlerdi.

Suda bir şeyler oluyordu! Büyükannemiz karaya ayak basmış, bize sesleniyordu. Bunu nasıl kaçırırdık, olur mu hiç, asla!

Peki kızlar, görüşmeyeli iyi misiniz, her şey yolunda gitti mi? Arkasından büyükbabamız bizi kollarına alıp saçlarımızı okşarken balık avı nasıldı, bakalım, dedi? İyi balık avladınız mı?

Yola çıktıkları günden daha genç görünüyorlardı. Güneşten kararmış, gürbüzleşmişlerdi, elleriyle yüzlerindeki çizgiler ağaç gövdelerinden farksızdı. Robin ile tanıştılar. Sonra Paul ile. Ailedenmişler gibi onlara da sarıldılar.

Büyükannemiz Paul ile Kanada Çiftçi Dansında oynadı.

Büyükbabamız da Robin ile Gay Gordons* dansında.

Müzik ve danslar gecenin geç saatlerine dek sürdü. Doğrusu, gün ağarırken hâlâ dans edenler vardı.

Yok. Peki. Biliyorum.

Hayal kuruyordum.

Diyeceğim şu ki ırmak kıyısındaki ağaçların altında durduk, ikimiz, orada olmayan hiçliğe, bizi yaratan hiçliğe, bizi dinleyen hiçliğe, kendimizi aşmak istediğimiz konusunda söz verdik.

---

* 19. yüzyılın sonlarında İskoçya'da popüler olan ve hâlâ oynanan halk dansı. (ç.n.)

Mesaj bu işte. Bu kadar. Hepsi bu.

Atılan taşın ardından göl yüzeyinde genişleyen halkalar. Susamış yolcuya verilen bir bardak su. Bir şeyler yan yana gelince yaşanandan daha fazla değildir, diyelim ki hidrojen oksijenle bir araya geldiği ya da o günden kalma bir öykü bugünden gelen bir öyküyle birleştiği ya da taşla suyun buluştuğu zaman yaşanandan, kızın erkeğe, kuşun ele, kanadın kemiğe, ışığın karanlığa, gözün söze, dünyanın kumsala, susuzluğun açlığa, isteklerin düşlere, gerçeklere, aynı olanın farklı olana, ölümün hayata, sonun başlangıca kavuştuğu ve her şeyin yeni bir döngüye girdiği hep yenilikçi, bir canlıdan bir başkasını yaratan, bir varlığı başka bir varlığa dönüştüren doğanın kendi öyküsü yeni baştan yazılır, hiçbir şeyin sonsuza dek sürmediği ve hiçbir şeyin kaybolmadığı, hiçbir şeyin yok olmadığı, varlıkların hep değişebildiği, çünkü varlıkların hep değişeceği ve varlıkların her zaman farklı olacağı, çünkü varlıkların her zaman farklı olabildiği doğanın öyküsü.

Anlatılması gereken öykülerdi işte bir ırmağı geçmemiz için bize el veren, halat atan.

Uçurumun tepesinde dengemizi sağlayan. Bizi doğuştan akrobat kılan. Gözü pek yapan. Bizi iyileştiren. Değiştiren. Onların doğasında vardı bunları gerçekleştirmek.

Büyükbabamız ayıkla bakalım pirincin taşını diye fısıldadı kulağıma, yere eğilip elime sıcacık bir taş tutuştururken, elimdeydi işte, atmaya hazırdım.

Öyle değil mi, Anthea?

Öyle dedeciğim, dedim.

teşekkür

Yukarıdaki öyküyü Jill Liddington'ın *Asi Kızlar** kitabında anlattığı Kundakçı Lily diye bilinen Lilian Lenton'ın yaşamöyküsünden uyarladım.

İphis efsanesi Ovidius'in *Dönüşümler* şiirinin dokuzuncu kitabına dayanır. "Ey mutlu çift, armağanlarını tapınaklara taşı, neşelen, güven ve korkma!" Bütün eserin en keyifli dönüşümlerinden biri, değişim ve dallanıp budaklanma arzusuyla ilgili öykülerin en güzel sona kavuşanlarından biridir.

Dördüncü bölümde verilen istatistikler Birleşik Krallık'ta dünya çapında hakları elinden alınmış kadınlara ses, yardım ve hak getirmek için kurulmuş bir yardım derneği olan Womankind'dan elde edilmiştir. (www.womankind.org.uk)

Keith'in ağzından verdiğim konuşmalardan birindeki söylemi kurarken sosyolog J-P Joseph'ın küresel içme suyu şirketi Vivendi Universal hakkında 2001 tarihli makalesinde geçen ve Maude Barlow ile Tony Clarke imzalı *Mavi Altın*** adlı kitapta alıntıları verilen konuşmalardan yararlandım. Vandana Shiva'nın yazıları da şu anda, dünya genelinde su politikaları konusunda yaşananları anlamama yardım etmek için tam zamanında yetişti, tıpkı Philip Ball'un başka değerli bilgilerin yanı sıra bize "suyun çarpıtıldığını" bildiren *H2O: Suyun Yaşamöyküsü**** kitabı gibi.

* Rebel Girls, Virago Press, Mayıs 2006.

** Blue Gold, Earthscan, 2002.

*** H2O: A Biography of Water, Weidenfeld & Nicholson, 1999.

Teşekkürler, Xandra. Teşekkürler, Jeanette.

Size de teşekkür ederim, Rachel, Bridget ve Kasia.

Teşekkürler, ASFC'den Robyn ile Hiraani.

Andrew'a ve Wylie'nin Yeri'ndeki herkese, özellikle de Tracy'ye teşekkür ederim.

Anya'ya teşekkürler.

Teşekkür ederim, Lucy.

Teşekkürler, Sarah.

Anthea ve Imogen (Midge) Gunn, günümüz İskoçya'sında yaşamlarını kurmaya çalışan iki kız kardeştir. Midge büyük bir şirkette reklam yazarıdır. Daha hayalperest olan ve düzene uymakta zorlanan Anthea, aynı şirkette işe başladığı günlerde şirket aleyhine duvarlara sloganlar yazan Robin'le karşılaşır, ikisi ilk görüşte âşık olurlar. Bunu kovalayan günlerde, Midge ve Anthea, kendileriyle, gerçek duygularıyla yüzleşip mutluluğa kavuşacakları adımları cesaretle atar, onları özgürlük ve mutluluğa ulaştıracak değişimleri yaşarlar.

Ali Smith, Ovidius'un *Dönüşümler*'de (Metamorphoses) anlattığı İphis'in öyküsünü günümüze uyarlıyor. *Kız Erkekle Buluşur*, aşkın gücüne dair duygusal, etkileyici ve eğlenceli bir roman: Mitolojiyle çağdaş edebiyatın başarıyla buluşup güncel toplumsal sorunlara da dokunduğu güçlü bir hikâye.

ISBN: 978-605-5596-58-3

9 786055 596583

12 TL